

**ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS
VADYBOS KATEDRA**

Lina VALČIUKAITĖ

Finansų valdymo studijų programos studentas

**UAB „GINLORA“ FINANSINĖS BŪKLĖS
VERTINIMAS**

Bakalauro baigiamasis darbas

Šiauliai, 2016

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS
VADYBOS KATEDRA

Lina VALČIUKAITĖ

UAB „GINLORA“ FINANSINĖS BŪKLĖS
VERTINIMAS

Bakalauro baigiamasis darbas
Socialiniai mokslai, Finansai (300)

Darbo vadovė:

Lekt. Virginija Janišauskienė

Teigiu, kad bakalauro studijų baigiamasis darbas, kurį teikiu finansų bakalauro kvalifikaciniam laipsniui įgyti yra originalus autorinis darbas.

(Studento parašas)

Valčiukaitė, L. (2016). UAB „Ginlora“ finansinės būklės analizė: universitetinių pagrindinių studijų Finansų valdymo programos baigiamasis darbas. Baigiamojo darbo vadovas lekt. V. Janišauskienė. Šiaulių universitetas, Vadybos katedra, 46 p. (64 p.).

SANTRAUKA

Bakalauro baigiamajame darbe pateikiama UAB „Ginlora“ finansinė būklė ir veiklos rezultatų vertinimas. Įmonė UAB „Ginlora“ pateikė užsakymą parengti rodiklių sistemą, pagal kurią būtų galima įvertinti įmonės finansinę būklę. Analizuojant įmonės veiklą, susiduriama su rodiklių, tyrimo būdų ir metodikų gausa, todėl yra sunku pasirinkti tinkamus finansinius rodiklius, juos teisingai interpretuoti ir įvertinti bendrą įmonės finansinę būklę. Darbe išsikelti uždaviniai apibūdinti finansinę būklę ir veiklos rezultatus teoriniu aspektu, atlikti įmonės finansinės būklės analizę, išskiriant finansinių rodiklių sistemą, kuri pilnai atspindėtų įmonės finansinės būklės ir veiklos rezultatus. Analitinėje dalyje, pasitelkiant vertikaliosios, horizontaliosios ir santykinės analizės metodus, nagrinėtos penkių metų UAB „Ginlora“ finansinės veiklos ataskaitos. Atsižvelgiant į įmonės dydį, ekonominę veiklą, vadovybei svarbiausius pelningumo, mokumo ir efektyvumo aspektus, buvo sudaryta 12 rodiklių sistema. Finansinių rodiklių rezultatai lyginti su teorijoje pateikiamomis rodiklių normos ribomis ir rinkoje vyraujančių analogiška veikla užsiimančių įmonių rezultatais. Pastebėta, jog analizuojamos įmonės padėtis lyginant su kitomis rinkoje esančiomis įmonėmis yra gera. Rodiklius standartizavus pagal „integruotą įmonės finansinės būklės ir veiklos rezultatų analizės metodiką“ buvo gautas būdas suprantamai įvertinti įmonės būklę. Gauti rezultatai parodė, jog nuo 2011 m. UAB „Ginlora“ įmonės finansinė būklė ir veiklos rezultatai yra vertinami gerai. 2014 m. lyginant su 2010 m. įmonė pagerino savo būklę beveik dvigubai. Tačiau reikėtų atkreipti dėmesį, jog gauti faktinės būsenos nuokrypiai atskleidžia grynojo pelningumo rodiklius esant „silpnąja“ įmonės grandimi. Taigi, tyrime naudota metodika suteikia galimybę greitai rasti įmonės problemines sritis ir priimti tinkamus sprendimus padėčiai gerinti.

Raktiniai žodžiai: integruota finansinės būklės ir veiklos rezultatų analizė, finansinės ataskaitos, santykiniai finansiniai rodikliai, duomenų standartizavimas.

Valčiukaitė, L. (2016). UAB „Ginlora“ Financial Status Analysis: the final work of University Bachelor degree studies, the program of Financial management. Head of the work lect. V. Janišauskienė. Department of Management, University of Siauliai, 46 p. (64 p.).

SUMMARY

In this Bachelor's thesis evaluation of financial situation of PLLC (private limited liability company) "Ginlora" and its activities results are shown. PLLC "Ginlora" gave an order to prepare an indicator system model that could be used to evaluate the financial situation of the company. While analyzing the company's activity, a lot of indicators and research methods were found, and it made it difficult to choose the most suitable financial indicators, to interpret them correctly and evaluate the financial situation of the company. The goal of this work is to describe financial situation and activity results with the help of theoretical aspects. Also to analyze financial situation of the company while excluding financial indicators system, that would completely show companies financial situation and activity results. Analytical part was done using vertical, horizontal and relative analysis methods while analyzing PLLC "Ginlora" financial reports for the past five years. Taking into consideration a size of the company, its activity and the most important profitability, solvency and effectiveness there was made a 12 indicators system. The results of "Ginlora" financial indicators were compared to theoretical rate limits and to other companies results in the market. It was noticed that the results of PLLC "Ginlora" were above the limits which means that the situation is good. When standardizing the indicators according to "integrated companies financial situation and activity results analysis method" a way to accurately evaluate companies financial situation was found. The results showed that since year 2011 PLLC "Ginlora" financial situation and activity results are evaluated well. Comparing years 2014 and 2010, company managed to increase their financial situation almost twice. Despite that, the deviations of net profit indicators are the weak part of the company. The methods used in this work give a chance to quickly find out the weak parts of the company and take actions to make them strong.

Key words: integrated companies financial situation and activity results analysis method, financial reports, relative financial indicators, data standardization.

TURINYS

ĮVADAS.....	6
1. FINANSINĖS BŪKLĖS IR VEIKLOS ANALIZĖ TEORINIŲ ASPEKTU.....	8
1.1. Finansinės būklės ir veiklos rezultatų analizės reikšmė	8
1.2. Finansinės būklės informacijos šaltiniai	9
1.3. Finansinių ataskaitų analizės etapai	12
1.4. Analizės būdai ir metodai	15
1.5. Įmonės finansinės būklės ir veiklos rezultatų vertinimo metodikos.....	16
1.6. Santykinų rodiklių grupavimas ir su tuo susijusios problemos	18
ĮMONĖS UAB „GINLORA“ FINANSINĖS BŪKLĖS VERTINIMAS.....	23
2.1. Įmonės charakteristika	23
2.2. Tyrimo metodika	24
2.3. Finansinių rodiklių struktūrinė ir dinaminė analizė.....	25
2.4. Finansinių koeficientų analizė	31
2.5. Rodiklių standartizavimas	38
IŠVADOS	42
REKOMENDACIJOS	44
LITERATŪROS SĄRAŠAS:	45
PRIEDAI.....	47

IVADAS

Tyrimo naujumas ir aktualumas: Ne paslaptis, jog verslo įmonės vykdydamos savo veiklą rizikuoja susidurti su įvairiomis kliūtimis, kurios gali lemti kapitalo ir pajamų sumažėjimą, papildomas išlaidas. Kadangi įmonės siekia užimti kuo didesnę dalį konkurencingoje rinkoje, jos turi gebėti priimti tinkamus sprendimus, įvertinti savo galimybes bei numatyti perspektyvas. Kad tai būtų galima įvykdyti reikia nuolatos analizuoti įmonės finansinę būklę ir jos veiklos rezultatus. Šios analizės svarbą ir niuansus savo darbuose nagrinėjo J. Mackevičius, R. Valkauskas, L. Giriūnas, A. V. Rutkauskas, V. Sūdžius, V. Mackevičius, E. Buškevičiūtė, R. Kanapickienė, M. Patašius, D. Šlekienė, I. Klimavičienė, G. V. Savickaja, E. V. Pankratyeva ir kt. Jie akcentuoja, jog sistemiškai analizuojant įmonės finansinę būklę galima anksčiau pastebėti įvairius neigiamus reiškinius įmonės veikloje, o analizės išvados suteikia galimybę laiku užkirsti kelia krizei ar kitiems pavojams.

Dažniausiai įmonės būklė ir veikla yra analizuojama išsamiai, taikomos sudėtingos ir laiko reikalaujančios procedūros. Lietuvos ir užsienio autoriai pateikia gausybę analizės metodų, orientuotų į vidinius ir išorinius vartotojus, tačiau patenkinti visų poreikius bendrai yra neįmanoma. Be to pastebėta, kad išsamią analizę daro didelės įmonės, o smulkiojo ir vidutinio verslo įmonės retai atlieka finansinį vertinimą. Taip pat ne visuomet analizės rezultatai yra vertinami objektyviai. Kad to išvengtų, anot Mackevičiaus ir Valkausko (2010), reikia sudaryti finansinių rodiklių sistemą, kurią panaudojus būtų gautas būdas pamatyti bendrą įmonės finansinę būklę ir veiklos rezultatus. Toks taikytinas metodas leistų smulkiojo ir vidutinio verslo įmonėms, neturinčioms finansininko, paprastai nustatyti, kada įmonė susiduria su sunkumais, leidžia pastebėti įprastos veiklos nukrypimus ir laiku imtis priemonių problemoms spręsti.

Tyrimo problema: Pastebėta, kad vertinant įmonės finansinę būklę ir veiklos rezultatus, vadovai ir analitikai susiduria su įvairių rodiklių, tyrimo būdų ir metodikų gausa. Yra sudėtinga pasirinkti finansinių rodiklių visumą, tinkančią analizuojamai įmonei, pavyzdžiui, didmenine - mažmenine prekyba užsiimančios įmonės specifika skiriasi nuo kitų įmonių, todėl reikėtų atrinkti tuos rodiklius, kurie labiausiai atspindėtų įmonės veiklą ir rezultatą. Pasirinkus netinkamus rodiklius, galimos finansinių rodiklių interpretavimo klaidos, o tai iškraipytų atliktą analizę ir įmonės būklę būtų įvertinta neteisingai. Todėl, norint tinkamai panaudoti finansinės atskaitomybės teikiamą informaciją, reikia mokėti ne tik ją ištirti bet ir vertinti. Taigi įmonės vadovybei svarbu turėti sudarytą rodiklių sistemą, kuria remiantis būtų galima teisingai interpretuoti bendrą įmonės finansinę būklę ir veiklos rezultatus.

Tyrimo objektas: Įmonės veiklos rodikliai.

Tyrimo tikslas: Įvertinti įmonės finansinę būklę ir veiklos rezultatus pagal sudarytą finansinių rodiklių sistemą.

Tyrimo uždaviniai:

1. Apibūdinti finansinę būklę ir veiklos rezultatus teoriniu aspektu.
2. Atlikti įmonės finansinės būklės ir veiklos rezultatų analizę.
3. Suformuoti finansinių rodiklių sistemą, kuri atspindės UAB „Ginlora“ finansinės būklės ir veiklos rezultatus.

Tyrimo metodai ir organizavimas: Darbe naudojami mokslinės literatūros analizavimo, sisteminimo, lyginimo ir grupavimo metodai. Finansinių ataskaitų horizontalioji ir vertikalioji analizės, taip pat atliktos absoliutinių ir santykinų finansinių rodiklių analizės. Taikyta integruota įmonės finansinės būklės ir veiklos rezultatų analizės metodika.

Praktinis tyrimo reikšmingumas ir sklaida: Kadangi įmonė UAB „Ginlora“ yra maža ir neturi finansininko, jai ypač svarbu turėti suprantamą ir paprastą finansinės būklės vertinimo metodiką. Todėl įmonės užsakymu (žr. 13 priedą) atliktas bakalauro baigiamasis darbas, kuris pateikia finansinių rodiklių sistemą ir metodą, pagal kurį įmonė galės stebėti savo įmonės būklę. Tyrimo rezultatai pateikti įmonės UAB „Ginlora“ vadovybei. Gautas atsiliepimas pateiktas 14 priede.

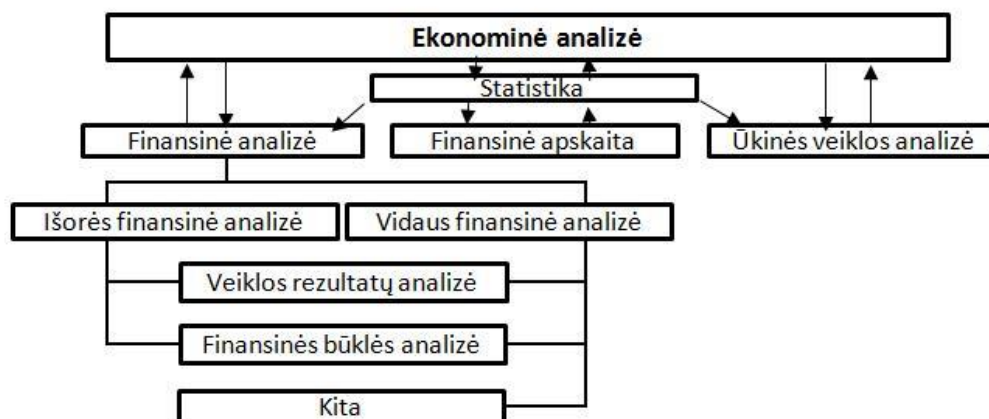
Darbo struktūra: Baigiamąjį bakalauro darbą sudaro du pagrindiniai skyriai. Pirmajame skyriuje apibrėžiami įmonės finansinės būklės ir veiklos rezultatų teoriniai aspektai. Apžvelgiama finansinės būklės ir veiklos rezultatų vieta finansų analizėje, aptariami informacijos šaltiniai, jų analizės etapai. Taip pat plačiau aptariami analizės būdai, metodai ir dažniausiai mokslinėje literatūroje minimi analizės modeliai. Aptariama, kokios problemos kyla atliekant santykinų rodiklių analizę. Antrojoje analitinėje darbo dalyje pristatoma įmonė, pagrįsta analitinės dalies metodologija, analizuojamos įmonės finansinės ataskaitos ir skaičiuojami bei vertinami finansiniai rodikliai.

Darbo pabaigoje pateikiami pastebėjimai ir išvados apie įmonės finansinę būklę ir jos veiklos rezultatus. Taip pat pridedamas literatūros, kuria buvo remtasi rašant darbą, sąrašas, prieduose pateikta medžiaga, kuri buvo reikalinga rengiant baigiamąjį darbą.

1. FINANSINĖS BŪKLĖS IR VEIKLOS ANALIZĖ TEORINIU ASPEKTU

1.1. Finansinės būklės ir veiklos rezultatų analizės reikšmė

Pradedant nagrinėti įmonės finansinę būklę ir veiklos rezultatus, tikslinga suvokti šių procesų vietą finansinėje analizėje ir išsiaiškinti jų reikšmę. Finansinė analizė – tai ekonominės analizės dalis, kuri atsirado sandūroje tokių mokslų kaip statistika, buhalterinė apskaita, vadyba, verslo ekonomika, finansai ir t. t. Kitaip tariant, tai įmonių ar organizacijų veiklos tyrimo mokslas, kuris turi savo objektą, metodiką, specifinius tyrimo būdus, tikslus bei uždavinius (Mackevičius, Savickas, 2015). Juozaitienė (2007) akcentuoja, jog finansinė analizė yra viena svarbiausių įmonės veiklos vertinimo sričių, kurios metu yra taikomi tam tikri matematiniai ir statistiniai metodai, tam kad įmonės veiklos duomenys būtų paversti naudinga informacija. Mackevičius, Giriūnas ir Valkauskas (2014, p. 22) apibendrina, jog finansinė analizė – tai „visapusiš, objektyvus ir nuoseklus įmonės finansinės veiklos ir kitos su ja susijusios veiklos tyrimas, siekiant padėti įmonės vadovybei priimti teisingus valdymo sprendimus ir įgyvendinti numatytus tikslus“. Taigi svarbiausi finansinės analizės aspektai yra tai, jog analizuojant įmonės finansinius dokumentus ir interpretuojant gautą informaciją yra priimami tolimesni finansiniai ir valdymo sprendimai.

1.1 pav. Finansinės analizės vieta ekonominės analizės sistemoje

Šaltinis: adaptuota pagal Juozaitienę, 2007, p. 67 ir Mackevičių, 2007, p. 85.

Pirmiausia reikėtų pažymėti tai, jog „finansinė analizė“, „finansinės būklės analizė“ ir „finansinės veiklos analizė“ yra skirtingos sąvokos ir užima skirtingą vietą ekonominės analizės sistemoje (žr. 1.1 pav.). Rutkauskas, Sūdžius ir Mackevičius (2009) tvirtina, jog finansinės būklės analizė ir veiklos analizė yra skirtingos finansų analizės rūšys arba stadijos. Finansinė veikla pirmiausia yra kapitalo pritraukimo, jo investavimo (tiek į įmonės naudojamus pagrindinius ir apyvartinius turto elementus, tiek į akcijas bei obligacijas) valdymas ir pan. Norint vertinti įmonės finansinę būklę reikia analizuoti įmonės padėtį tam tikru laiko intervalu finansiniu požiūriu, o tam reikia atlikti įmonės veiklos ir jos rezultatų analizę. Anot Savickajos (2004) pagrindiniai šios

analizės uždaviniai yra ištirti visas galimybes kaip padidinti pelną esant konkrečioms rinkos sąlygomis, formuoti sistemingą kontrolę pelno procesų dinamikai, vertinti galimybes didinti pelningumą, teikti rekomendacijas kaip gerinti pelno valdymo efektyvumą. Rutkauskas ir kt. (2009) papildo: įmonės veiklos rezultatų analizės objektas yra jos visa veikla ir tos veiklos rezultatai išreikšti tokiais ekonominiais rodikliais, kaip pavyzdžiui, realizacija, sąnaudos, pajamos ir pelnas (nuostolis), pelningumas. Tuo tarpu finansinės būklės analizė įvardijama kaip finansinės analizės baigiamoji stadija, o jos objektas – įmonės mokumas (likvidumas) tam tikru momentu ir jį sąlygoję veiksniai – įmonės veiklos rezultatai. Apskritai, verslo subjektų finansinė būklė yra sudėtinga sąvoka, kuri apima pramonės ir ekonomikos veiksnius ir yra charakterizuojama tam tikrais rodikliais, kurie atspindi finansinių išteklių paskirstymą ir naudojimą (Pankratyeva, 2013). Visą apjungus matyti, jog „finansinė analizė“, „finansinės būklės analizė“ ir „finansinės veiklos analizė“ sąvokos yra glaudžiai susijusios, tačiau kiekviena atsakinga už skirtingas sritis. Be to, finansinė analizė yra neįmanoma be įmonės veiklos rezultatų analizės, kurios metu gauti duomenys yra naudojami vertinant įmonės finansinę būklę.

Vis dėlto, finansinės būklės ir veiklos rezultatų analizė teigiamai vertinama yra ne veltui. Šlekienė ir Klimavičienė (2000) teigia, jog pagrindinis įmonės analizės tikslas yra kvalifikuotai įvertinti įmonės finansinę būklę ir pateikti pagrįstas išvadas. Kad įmonės finansinės būklės ir veiklos rezultatų analizė yra svarbi įmonėms, pripažįsta Bagdžiūnienė (2013), Buškevičiūtė, Mačerinskienė (2009), Mackevičius ir kt. (2014). Anot jų, analizė padeda priimti optimalius valdymo sprendimus, atskleisti nepanaudotas galimybes, remiantis analizuota informacija galima prognozuoti tolimesnę veiklą, o gauti rezultatai gali turėti didelę reikšmę buhalterinės apskaitos gerinimui ir vidaus kontrolės sistemos stiprinimui. Todėl įmonės turėtų būti suinteresuotos nuosekliai ir kokybiškai vykdyti įmonės būklės analizę, tinkamai interpretuoti gautus rezultatus.

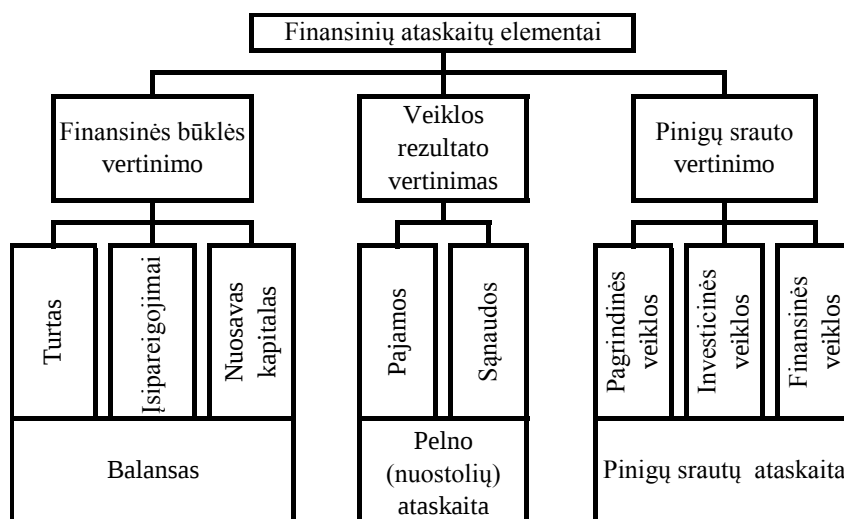
Apibendrinant išdėstytas mintis, galima teigti, jog finansinės būklės ir veiklos rezultatų analizė yra reikšminga finansinės analizės dalis. Jos teikiama informacija padeda vadovybei priimti tinkamus sprendimus, sudaro galimybes vertinti įmonės pelningumą bei mokumą, o tinkamai interpretuojant faktinius duomenis – gerinti įmonės veiklą.

1.2. Finansinės būklės informacijos šaltiniai

Siekiant, jog analizė būtų atliekama sklandžiai, reikia turėti kuo daugiau išsamios bei patikimos informacijos apie įmonės veiklą, finansus, išnagrinėti įmonės veiklos sąlygas, galimybes, atsižvelgti į ekonominę padėtį. Anot Mackevičiaus ir Savicko (2015) finansinė analizė kartu su buhalterine apskaita teikia apie 80 proc. visos įmonės ekonominės informacijos, taigi ji yra svarbus ekonominės informacijos šaltinis.

Finansinei įmonių būklei įvertinti yra apskaičiuojama įvairūs rodikliai, kuriems duomenys gaunami iš finansinės atskaitomybės ataskaitų. Jas Kazlauskienė (2012) įvardija kaip pagrindinį ir svarbiausią informacijos šaltinį. 1-jame VAS¹ „Finansinė atskaitomybė“ (Žin., 2012, Nr. 153-7882) parašyta: Įmonėse vykdomos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai pagal jų ekonominę prasmę grupuojami į stambias grupes, kurios vadinamos finansinių ataskaitų elementais (žr. 1.2 pav.). Finansinių ataskaitų elementai naudojami įmonės finansinei būklei ir veiklos rezultatams įvertinti:

1. Balanse pateikiami elementai – turtas, įsipareigojimai ir nuosavas kapitalas – apibūdina įmonės finansinę būklę;
2. Pelną (nuostolių) ataskaitoje pateikiami elementai – pajamos ir sąnaudos – naudojami veiklos rezultatams įvertinti.

1.2 pav. Finansinių ataskaitų elementai

Šaltinis: Mackevičius, 2007, p.125.

Atsižvelgiant į tai, jog veiklos rezultatų analizės medžiaga yra naudojama vertinant įmonės finansinę būklę, tikslinga ataskaitų elementus nagrinėti pradedant nuo pelno (nuostolių) ataskaitos. Šioje finansinėje ataskaitoje nurodomos visos įmonės ataskaitinio laikotarpio pajamos, sąnaudos ir veiklos rezultatai – pelnas arba nuostoliai (Žin., 2012, Nr. 153-7882).

3-jame VAS „Pelną (nuostolių) ataskaita“ (Žin., 2012, Nr. 149-7673) paaiškinamos pagrindinės ataskaitos sąvokos:

1. Pardavimo pajamos – ekonominės naudos padidėjimas dėl prekių pardavimo ir paslaugų teikimo per ataskaitinį laikotarpį, pasireiškiantis įmonės turto padidėjimu arba įsipareigojimų sumažėjimu, kai dėl to padidėja nuosavas kapitalas, išskyrus papildomus savininkų įnašus.
2. Pardavimo savikaina – per ataskaitinį ir ankstesnius laikotarpius patirtos išlaidos, tenkančios per ataskaitinį laikotarpį suteiktoms paslaugoms ir parduotoms prekėms.

¹ Verslo apskaitos standartas

Anot Antanavičienės ir Šimelytės (2013), ši ataskaita leidžia spręsti apie įmonės veiklą iš pajamų ir jų sudedamųjų dalių, padeda prognozuoti įmonių perspektyvas, be to yra ypač reikalinga atliekant pelningumo analizę.

Kitas finansinės būklės informacijos šaltinis – balansas. Šioje finansinėje ataskaitoje, parodomas visas įmonės turtas, nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną (Žin., 2012, Nr. 153-7882). 2-jame VAS „Balansas“ (Žin., 2012, Nr. 149- 7672) pateikiamos tokios pagrindinės balanso ataskaitos sąvokos:

1. Turtas – materialiosios, nematerialiosios ir finansinės vertybės, kurias valdo ir naudoja ir (arba) kuriomis disponuoja įmonė, ir kurias naudojant tikimasi gauti ekonominės naudos.
2. Įsipareigojimas – prievolė, atsirandanti dėl atliktų ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių, kuri turės būti įvykdyta ir kurios dydį galima objektyviai nustatyti.
3. Nuosavas kapitalas – įmonės turto dalis, likusi iš viso turto atėmus įsipareigojimus.

Anot Bagdžiūnienės (2013), šios ataskaitos analizė padeda nustatyti optimalią turto ir finansavimo šaltinių struktūrą. Be to, remiantis balanso informacija, galima spręsti apie įmonės rezultatus nuo veiklos pradžios, gebėjimą atsiskaityti su kreditoriais, lėšų panaudojimo efektyvumą bei kitus finansų valymo rodiklius.

Trečias finansinių ataskaitų elementas yra pinigų srautų ataskaita, kuri savyje apjungia pelno (nuostolių) ataskaitą ir balansą. „Pinigų srautai – pinigų ir pinigų ekvivalentų įplaukos ir išmokos per ataskaitinį laikotarpį“ (Žin., 2012, Nr. 95-4900). Jie grupuojami į pagrindinę, finansinę ir investicinę veiklą, tai leidžia nustatyti, kurios veiklos pinigų srautai buvo didžiausi ar mažiausi. Remiantis 5-uoju VAS „Pinigų srautų ataskaita“ (Žin., 2012, Nr. 95-4900):

1. Pagrindinės veiklos pinigų srautai – pinigų srautai, susidarantys iš įmonės veiklos, išskyrus finansinę ir investicinę veiklą.
2. Finansinės veiklos pinigų srautai – pinigų srautai, susidarantys pakitus įmonės nuosavam kapitalui ir dėl skolinimosi atsiradusiems įsipareigojimams.
3. Investicinės veiklos pinigų srautai – pinigų srautai, susidarantys įsigijus investavimo objektų ar juos perleidus.

Nuo pinigų srautų apimtys ir reguliarumo priklauso įmonės sugebėjimas laiku atsiskaityti už visus įsipareigojimus, kurti naujus produktus ar paslaugas, diegti naujas gamybos technologijas ir pan. (Mackevičius ir kt., 2014). Pažymėtina tai, kad pinigų srautai greičiau nei kiti rodikliai parodo įmonės blogą finansinę būklę ar net gresiantį bankrotą, tačiau tam reikia analizuoti ne vienerių metų duomenis.

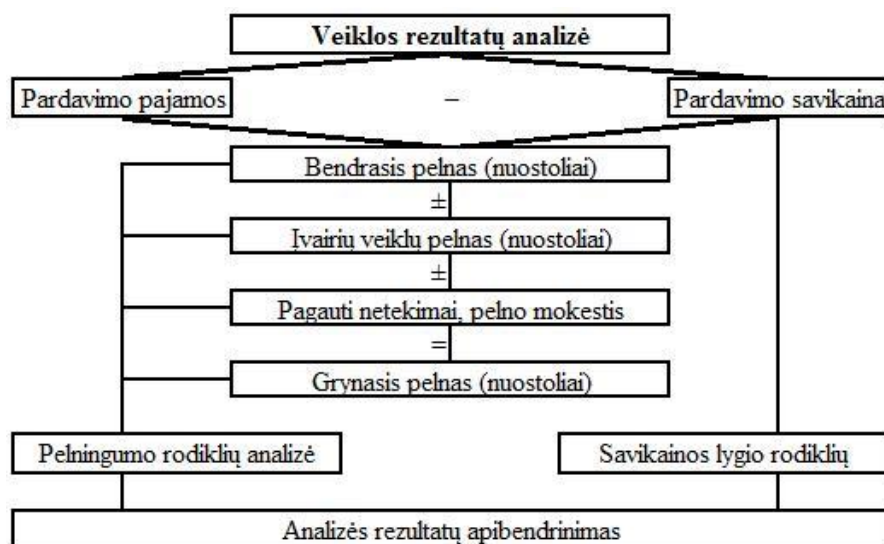
Galima daryti išvadą, kad įvertinus pelno (nuostolių) ataskaitos teikiamą informaciją, gaunami duomenys reikalingi įmonės veiklos rezultatų analizei, kuri reikalinga norint įvertinti įmonės finansinę būklę. Tam yra nagrinėjamas balansas, teikiantis daugiausia informacijos apie

bendrą įmonės būklę. Tačiau siekiant konkretaus ir greito atsakymo pravartu analizuotų pinigų srautų ataskaitą, kadangi jos duomenys greičiausiai atskleidžia įmonės finansinę būklę ar gresiantį bankrotą. Apibendrinus visus finansinės būklės informacijos šaltinius – pelno (nuostolių) ataskaitą, balansą, pinigų srautų ataskaitą – galima teigti, jog visi elementai yra vienodai svarbūs, o jų duomenys reikalingi atliekant įmonės finansinės būklės ir veiklos rezultatų analizę.

1.3. Finansinių ataskaitų analizės etapai

Dabartinis lietuvių kalbos žodynas (2012) analizę įvardija kaip tyrimo metodą, kuris pagrįstas skaidymu. Tad išsiaiškinus finansinės būklės informacinius šaltinius, juos tikslinga nagrinėti etapais. Analizės etapų išskyrimas palengvina analitikų darbą, analizė atliekama greičiau ir kokybiškiau.

Pirmiausia, Mackevičius (2009) pažymi, jog finansinių rezultatų analizei svarbu atlikti nuoseklią pelno (nuostolių) sudedamųjų dalių analizę, t. y. analizuoti pardavimo pajamas ir pardavimo savikainą bei su ja susijusius rodiklius (žr. 1.3 pav.).

1.3 pav. Veiklos rezultatų analizės schema

Šaltinis: Mackevičius, 2009, p. 337.

Mackevičius (2009) ir Bagdžiūnienė (2013) teigia, kad atliekant analizę reikia atlikti tokius etapus:

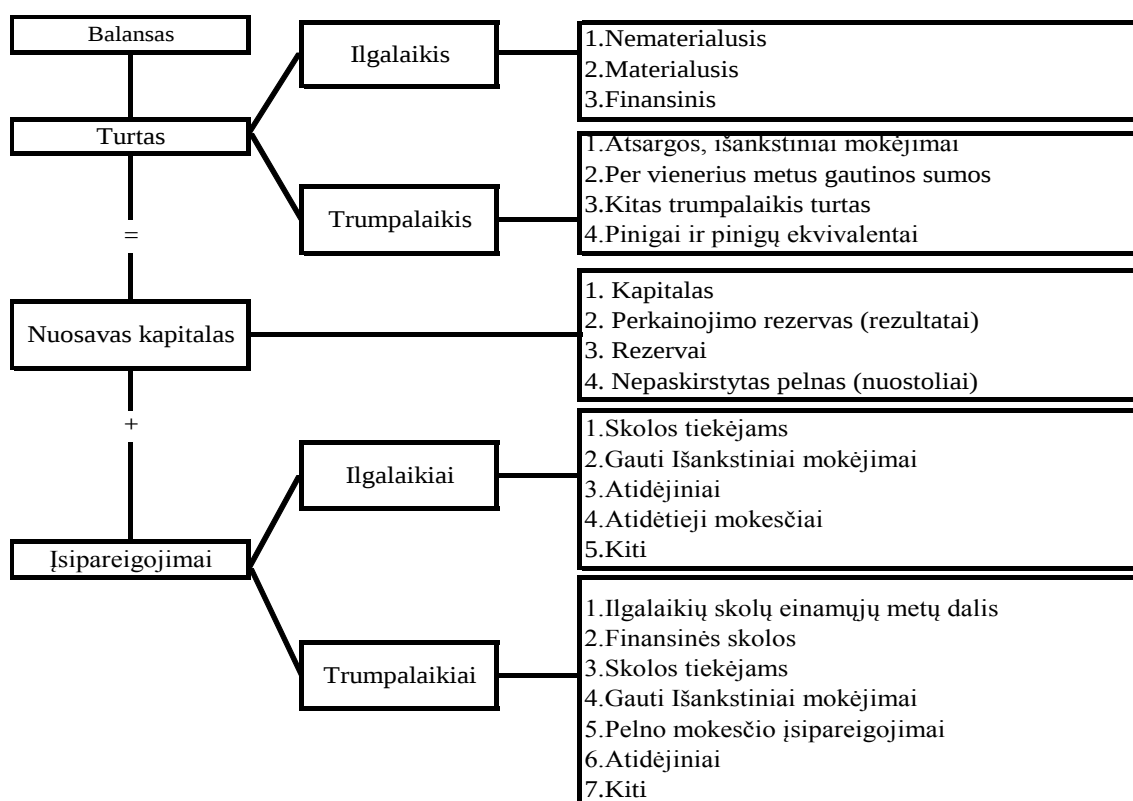
1. nustatyti, kokią dalį pardavimo pajamose sudarė pajamos iš prekių pardavimo ir paslaugų tiekimo, kokią yra šių pajamų rūšių kitimo per tam tikrą laikotarpį tendenciją.
2. nustatyti paslaugų teikimo sąnaudų, parduotų prekių savikainos ir parduotos produkcijos savikainos lyginamąją dalį pardavimo savikainoje. Būtina įsitikinti, jog ūkiniai įvykiai ir ūkinės operacijos užfiksuotos laikantis verslo apskaitos standartų ir įmonės patvirtintų atsargų apskaičiavimo ir įkainojimo būdų.

3. skaičiuoti ir vertinti santykinius rodiklius susijusius su pardavimo pajamomis ir sąnaudomis.

4. atlikti veiksnų analizę. Pardavimų apimtis, kainos, savikaina, produkcijos asortimentas ir struktūra – tai pagrindiniai veiksniai, kurie turi įtakos pelnui ir kurių dydį gali veikti įmonių vadovai ir vadybininkai. Produkcijos asortimento ir struktūros pasikeitimo įtaką nustatyti galima saldo metodu arba analitiniu būdu, tačiau autorius pripažįsta, jog absoliutus pelno rodiklis nepakankamai apibūdina įmonės veiklos rezultatyvumą, todėl yra skaičiuojami įvairūs pelningumo rodikliai.

Taigi pelno (nuostolių) ataskaita suteikia informacijos apie įmonių veiklos aspektus ir galutinį rezultatą: pelną arba nuostolį, tačiau siekiant teisingai įvertinti jos straipsnius, reikia analizuoti pajamų ir sąnaudų kitimo tendencijas, skaičiuoti santykinius rodiklius. Atliekant tokias procedūras yra galima matyti įmonės veiklos rezultatyvumą.

Antra, norint įvertinti įmonės finansinę būklę tikslinga nuosekliai apžvelgti visus balanso straipsnius, pradėti nuo nematerialiojo turto ir baigti ilgalaikių bei trumpalaikių įsipareigojimų straipsniais (žr. 1.4 pav.).

1.4 pav. Balanso teikiama informacija apie įmonės finansinę būklę

Šaltinis: Mackevičius ir kt., 2014, p. 148.

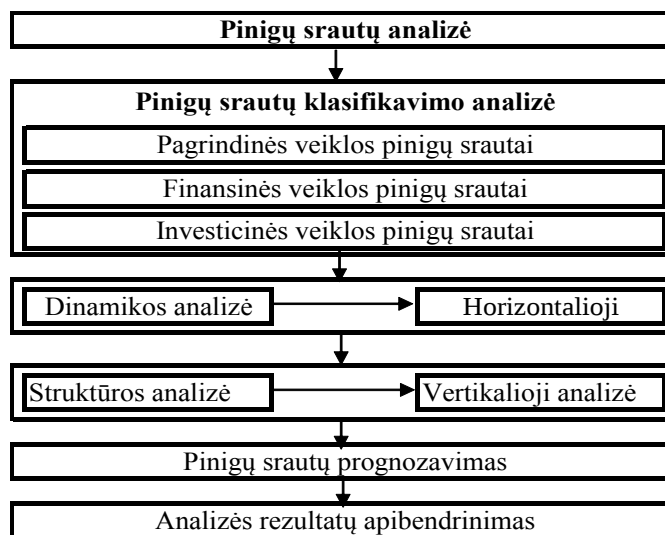
Literatūros šaltiniuos pateikiama išsami informacija kaip atlikti balanso analizę. Iš esmės analizuojant balansą reikėtų kiekvienai jo straipsnių grupei atlikti detalę analizės susidedančią iš kelių etapų (Teodor, Radu, 2013). Tačiau be specifinių analizių taikytinų išskirtinai tik tam tikriems

straipsniams, balansui analizuoti yra taikomi bendri analizės punktai. Dažniausiai įvardijamas balanso analizės etapas yra struktūros ir dinamikos analizė, kurios metu, anot Mackevičiaus ir kt. (2014), yra naudojama vertiklioji, horizontalioji ir trendo analizės rūšys.

Pankratyeva (2013) papildo, jog atliekant balanso analizę ties kiekvienu straipsniu gali būti skaičiuojami santykiniai rodikliai, kurie padeda tiksliau ir išsamiau įvertinti balanso elementus. Tačiau užsienio ir lietuvių autoriai sutinka, jog nėra prasmės skaičiuoti visus santykinius rodiklius, kurių yra virš 100. Anot Mackevičiaus ir Valkausko (2010) pakanka skaičiuoti 8 - 20 santykinių rodiklių norint tinkamai įvertinti įmonės finansinę būklę. Pažymėtina, kad kuo ilgesnis periodas yra imamas, tuo tikslesnė informacija yra gaunama.

Taigi balanso analizė suteikia bene detaliausią informaciją apie įmonės būklę, kadangi apima tokius straipsnius kaip turtas, įsipareigojimai ir nuosavas kapitalas. Dėl to, analizuojant balansą galima įvertinti ne tik ar pati įmonė yra finansiškai stipri ir gali įvykdyti savo įsipareigojimus, tačiau parodo ar ji geba susidoroti su nemokiais pirkėjais, ar tinkamai panaudoja laisvus pinigus ir pan.

Galiausiai, analizuojant pinigų srautų ataskaitą rekomenduoja išskirti neigiamus ir teigiamus pinigų srautus, kadangi nuolatiniai neigiami pinigų srautai gali rodyti nesugebėjimą sukaupti pakankamą kiekį pinigų iš gamybos ir paslaugų, vertybinių popierių, pardavimo ar kitų operacijų (Mackevičius ir kt., 2014). Tokiu atveju reikia kreipti dėmesį į debitorinį įsiskolinimą ir atsargas, kad būtų išsiaiškinta susidarymo priežastis.

1.5 pav. Pinigų srautų analizės etapai

Šaltinis: Mackevičius ir kt., 2014, p. 241.

Sekančiu etapu autoriai rekomenduoja atlikti horizontaliąją ir vertikaliąją analizę (žr. 1.5 pav.), tačiau viską susisteminti ir realų vaizdą pamatyti padeda apskaičiuoti santykiniai rodikliai, kuriuos nurodo autoriai kalbėdami apie pinigų srautus (Stamenković, Pavlović, 2011, Mackevičius ir kt. 2014). Pastebėta, jog didžiausias pinigų srautas yra iš

pagrindinės veiklos, todėl ne retai šiai grupei yra skiriamas didesnis dėmesys. Atsižvelgiant į analizės tikslus, vertėtų atitinkamai grupei skirti pakankamai dėmesio.

Po šių procesų seka pinigų srautų prognozavimas ir apibendrinamasis etapas, kurio metu svarbu ne tik konstatuoti pinigų įplaukų ir išmokų dydžius bei pokyčius analizuojamu laikotarpiu, bet ir pasiūlyti priemonių įmokoms didinti bei jų reguliavimui užtikrinti.

Taigi norint gerai atlikti pinigų srautų analizę, reikia įvertinti kiekvieną jų grupę, atkreipti dėmesį į neigiamus pinigų srautus, atlikti horizontaliąją, vertikaliosią ir santykinę analizes, ir tinkamai panaudoti gautus duomenis.

Apibendrinant visus etapus, galima teigti, jog pagrindiniai principai nagrinėjant finansinių ataskaitų elementus yra jų straipsnių išskyrimas, lyginamųjų dalių nustatymas, dinamikos stebėjimas per analizuojamąjį laikotarpį, santykinų rodiklių skaičiavimas ir gautų rezultatų apibendrinimas. Be to pažymėtina, jog kokybiškesni duomenys gaunami nagrinėjant daugiau nei 2 metų duomenis.

1.4. Analizės būdai ir metodai

Atliekant įmonės finansinės būklės ir rezultatų analizę pagrindinė užduotis yra nustatyti priežastį, kodėl pakito vienas ar kitas rodiklis. Pasak Aleknevičienės (2009) ataskaitos yra analizuojamos taikant horizontaliosios, vertikaliosios, santykinės analizės rūšis. Tačiau Kazlauskienė (2012) juos įvardija metodais ir teigia, kad pirmieji du metodai padeda išsiaiškinti finansinės būklės ataskaitos ir veiklos rezultatų ataskaitos straipsnių bei struktūros pokyčius. Be to, horizontaliosios ir vertikaliosios analizės rezultatai yra reikalingi komentuojant santykinų rodiklių pokyčius. Santykiniai rodikliai – tai koeficientais arba procentais išreikšti finansinių ataskaitų bei kitų informacijos šaltinių duomenų tarpusavio ryšiai (Šakienė, Puleikienė, 2009). Vis dėlto, analizuojant literatūrą paaiškėjo, jog daugelis autorių skirtingai supranta ir skirsto analizės būdus, o ne retai juos tapatina su metodais, nors šie yra tyrimo būdų ir priemonių visuma. Analizės tyrimo būdai, anot Mackevičiaus (2007), yra būdai analizės šaltiniams apdoroti, susisteminti ir apibendrinti.

Tyrimo būdai pagrįdė yra klasifikuojami į tris grupes: ekonominiai, matematiniai ir euristiniai (Mackevičius ir kt., 2014). Tačiau Juozaitienė (2007) skiria loginius, ekonometrinius, euristinius ir grafinius analizės būdus. Buškevičiūtė, Kanapickienė ir Patašius (2010) prie jau minėtų būdų prideda specifinius. Dar kiti autoriai linkę būdus vadinti metodais ir išskiria šešetą grupių: horizontalioji, vertikalioji ir trendo, santykiniai koeficientai, lyginamoji analizė, faktorinė analizė. Tačiau čia atsiranda lietuvių ir užsienio autorių nuomonių skirtumai dėl analizės būdų. Užsienio autoriai įvardija tik tris tyrimo metodus (horizontalioji, vertikalioji ir santykinė analizė), bet neskiria tyrimo būdų (Buškevičiūtė ir kt. 2010, Žager, Sačer, Dečman 2012). Verta paminėti tai,

jog horizontalioji analizė padeda nustatyti rodiklių dinamiką, kuri yra apskaičiuojama absoliučiais dydžiais. Vis dėlto praktikoje, anot Buškevičiūtės ir kt. (2010) bei Pankratyevos (2013), yra taikomi tradiciniai (horizontaliosios, vertikaliosios ir santykinės) ir netradiciniai analizės būdai (SWOT, rizikos įvertinimo, faktorinė, regresinė ir koreliacinė, funkcinė-vertinė analizė, euristiniai, ekspertiniai, EVA būdai).

Apibendrinus galima teigti, kad vieningos analizės metodų ar tyrimo būdų klasifikacijos nėra, kadangi analizės metu yra taikomi įvairių mokslų tyrimo būdai, o praktikoje jie įvardijami įvairiai: analizės techniniais, specialiais, metodiniais būdais. Vis dėlto yra sutariama, jog visus įmonės procesus ir rodiklius reikia nagrinėti dinamiškai, struktūriškai ir kompleksiškai vienijant analizę ir sintezę. Be to dažnai apskaitos darbuotojai įmonėse nesinaudoja vientisa sistema, o taiko atskirus analizės elementus. Tad dažniausiai yra pasirenkama, kokius analizės būdus taikyti.

1.5. Įmonės finansinės būklės ir veiklos rezultatų vertinimo metodikos

Įmonių būklei vertinti yra pasirenkama įvairūs analizės modeliai. Lietuvių autorių, Mackevičiaus (2010b), Švabovič, Valkausko (2012), darbuose daugiausia yra minimi įmonės išorės ir vidaus aplinkos analizės, absoliučiąjų, santykinųjų rodiklių analizės, rizikos vertinimo, bankroto prognozavimo modeliai. Užsienio autoriai dažniausiai vertina diskriminantinę analizę, logistinę regresiją, bankroto analizę, du pont, finansinių rodiklių analizę (Ježovita, 2015, Obi, 1999). Kai kurie modeliai yra sudėtingi, reikalaujantys daug laiko ir žinių, todėl nėra tokie patrauklūs ir praktikoje naudojami rečiau nei kiti. Tačiau visi analizės modeliai daugiau ar mažiau yra skirti įmonių veiklos vertinimui, rizikai matuoti, remiantis jomis galima laiku pastebėti problemas ir užtikrinti veiklos tęstinumą.

Išanalizavus Bivainio, Garškaitės (2010), Džikevičiaus ir Jonaitienės (2015) straipsnius matome, jog įmonės finansinės būklės vertinimas yra neatsiejamas nuo įmonės bankroto analizės. Bivainis ir Garškaitė (2010) siūlydami įmonės bankroto diagnostiką pažymėjo, jog kiekvienas proceso etapas yra kryptinga įmonės finansinės būklės analizė ir vertinimas, atliekamas naudojant įmonių finansinių ataskaitų, kurios turi būti išsamios ir patikimos, duomenis ir specifinius metodus. Mokslinėje literatūroje galima rasti daug įmonių bankroto prognozavimo modelių, yra diskutuojama dėl jų tinkamumo. Garškaitė (2008) tyrinėjusi bankroto modelius, kurių esmę sudaro kompleksinis Z koeficientas, gautas įvertinus įmonės įvairias veiklos sritis finansiniais rodikliais, nustatė, jog daugeliu atveju modelis bankroto tikimybę patvirtina, tačiau autorė pripažįsta, jog lieka neįvertinta šalies ekonomika ir pačių įmonių ekonominės veiklos ypatybės. Kiti autoriai teigia (Mackevičius, 2010b, Budrikienė, Paliulytė, 2012), jog vieno bankroto modelio taikymas yra netikslingas, kadangi kiekvienas modelis pasižymi unikalia informacija, sujungia tik kelis santykinius rodiklius, be to kiekvienai pramonės šakai ar net kiekvienai įmonei turėtų būti sukurti skirtingi bankroto

prognozavimo modeliai. Taigi šie modeliai susiję su įmonės finansinės būklės vertinimu, tačiau nėra itin tikslūs ir dėl to sulaukia kritikos.

Kitas būdas, anot Mackevičiaus ir Valkausko (2010), norint išsamiai ir objektyviai įvertinti įmonės dabartinę ir ateities finansinę būklę bei veiklos rezultatus, yra integruota įmonės finansinės būklės ir veiklos rezultatų analizės metodika, kurią sudaro trys elementai:

- 1) absoliučią finansinių rodiklių pokyčių tyrimas;
- 2) santykinį finansinių rodiklių skaičiavimas ir vertinimas;
- 3) rodiklių standartizavimas ir analizė.

Šios metodikos esmė yra atsižvelgiant į įmonės veiklos ypatybes parengta 8 - 20 santykinų finansinių rodiklių sistema, kuri turėtų būti naudojama keletą ar keliolika metų, kad rodiklius būtų galima palyginti. Svarbus etapas yra duomenų suvienodinimas naudojant santykinis finansinius rodiklius. Vidurkio metodu nustatomos rodiklių etaloninės reikšmės, joms suteikiamas balas, kuris rodytų, kokia yra „normali būseną“ įmonėje. Tai bus veiklos optimalumo orientyras. Tuomet pagal pateiktą metodiką yra apskaičiuojami santykiniai finansinių rodiklių santykiniai nuokrypiai, „faktinės būsenos“ balas bei šios ir „normalios būsenos“ nuokrypiai. Naudodami įmonės absoliutinius finansinius rodiklius, santykinį finansinių rodiklių etalonines reikšmes ir „normalios būsenos“ balus, yra „normuojamos“ įvairių laikotarpių rodiklių skaitinės reikšmės bei skaičiuojami normuotų nuokrypių vidurkiai. Toks rodiklių sujungimo bruožas teikia galimybę atsiriboti nuo rodiklių turinio ir savitai juos sulyginti. Taigi autorių pateikta 7 punktų rodiklių analizės metodiką, kurią atlikus yra gaunama informacija – veiksminga priemonė veiklos gerinimo siekiamas racionalizuoti. Vis dėlto, jei finansinių rodiklių sistema bus sudaryta neatsižvelgus į įmonės veiklos ypatybes, tolimesni metodo etapai gali neparodyti tikslų duomenų. Nepaisant to, integruotos finansinės būklės ir veiklos rezultatų analizės metodas pasižymi racionalių informacijos naudojimu, rodiklių apibendrinimu, leidžiančiu atsižvelgti į rodiklių reikšmių variaciją. Taigi pati metodika leidžia išsamiai ir nesudėtingai įvertinti įmonės finansinę būklę ir veiklos rezultatus.

Mackevičius ir Valkauskas (2012) plėtoja integruotą įmonės finansinės būklės ir veiklos rezultatų analizės metodą ir siūlo prie jau esamų etapų taikyti sudėtinio rodiklio skaičiavimo metodiką. Ji sudaro galimybes formuoti tiek absoliutinius, tiek santykinis sudėtinius rodiklius, be to leidžia panaudoti hierarchinį principą absoliutiniams ir santykiniams rodikliams. Anot autorių toks metodas padeda tiksliai pasakyti, kokia iš tikrųjų yra bendra įmonės finansinė būklė. Sudėtinis rodiklis yra formuojamas remiantis santykiniais rodikliais: nustatoma maksimali vertinimo balais suma (tai bus silpniausia įmonės vieta). Tada skaičiuojamas kiekvienas sudėtinio rodiklio faktinis balas (reikšmingumas), kuris dar gali būti gautas ekspertinio vertinimo metu. Galiausiai finansinių rodiklių grupių santykinį nuokrypių sumos yra koreguojamos rodiklių grupių svorinėmis charakteristikomis. Ši metodika yra gana sudėtinga ir, be to nebuvo nagrinėta analizės literatūroje ar

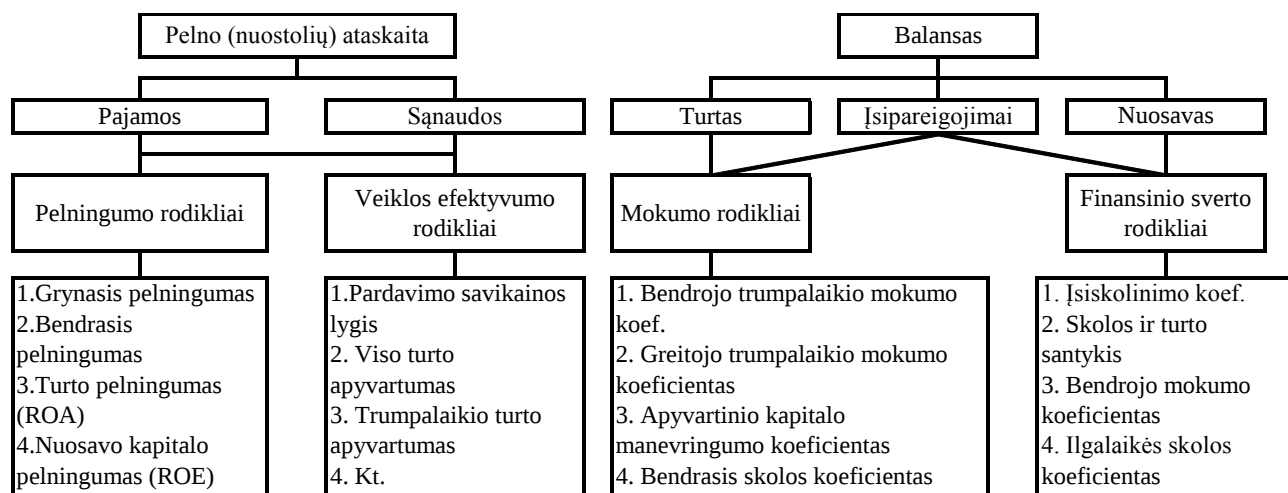
naudota praktiškai (Mackevičius, Valkauskas, 2012), tad nėra pateikiama išsamių metodikos įvertinimų. Nepaisant to, autoriai įsitikinę, jog naudodami abi analizės metodikas įmonių vadovai objektyviau gali įvertinti įmonės finansinę būklę ir priimti racionalius valdymo sprendimus.

Apibendrinus galima teigti, jog įvairūs analizės modeliai turi panašius principus – vertinant būklę yra naudojami visi prieinami ir tikslingai pasirinkti dokumentai, apskaičiuojami absoliutiniai rodikliai, vertinami jų pokyčiai tam tikru laikotarpiu, naudojantis jais gaunami santykiniai rodikliai, kuriuos išanalizavus galima gauti išsamios informacijos reikalingos vadovybei norinčiai priimti įmonei veiklai palankius sprendimus. Vis dėlto nėra sutarta dėl bendros įmonių finansinės būklės analizės modelio. Visuomet lieka rizika, kad bus neįvertintos svarbios įmonės veiklos sritys arba netikslingai pasirinkti vertinimo rodikliai, turintys įtakos įmonės finansinės būklės vertinimui. Tačiau norint kuo objektyviau įvertinti įmonės būklę, verta atsižvelgti į jos veiklos ypatybes ir eliminuoti tuos rodiklius, kurie neturi didelės reikšmės konkrečiai pramonės šakai.

1.6. Santykinų rodiklių grupavimas ir su tuo susijusios problemos

Apžvelgus autorių siūlomus analizės modelius ir jų nagrinėjimo būdus, galima teigti, jog finansinės ataskaitos teikia didžiąją informacijos dalį. Detalus balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitų duomenų analizavimas pateikia informaciją apie įmonės būklę ir veiklos rezultatus, tačiau neretai praktikoje rezultatai yra interpretuojami klaidingai, ko pasekoje priimami netinkami sprendimai. Taip yra todėl, kad literatūroje pateikiama didelė rodiklių įvairovė, bet nėra nusistovėjusios santykinų rodiklių klasifikacijos ir autoriai juos grupuoja atsižvelgiant į vartotojų interesus, pagal finansines ataskaitų elementus arba rodiklių pobūdį ir vieningumą. 1.6 paveikslėlyje buvo apjungtos autorių siūlomos klasifikacijos pagal finansines ataskaitas ir joms priskirtas dažniausiai taikomas rodiklių grupes. Pastebima, jog be išimties visi autoriai rekomenduoja skaičiuoti pelningumo, mokumo (likvidumo), veiklos efektyvumo ir finansinio svėro rodiklius, dalis koeficientų formulų ir paaiškinimų pateikta 1 - 3 prieduose.

Kancerevyčius (2009) teigia, kad pelningumo rodikliai (Profitability ratios) rodo, kaip efektyviai uždirbamas pelnas, kaip gerai įmonė priima investicinius ir finansinius sprendimus. Kadangi pelnas yra susijęs su visais įmonės veiklos rodikliais (pajamomis, sąnaudomis, turtu, kapitalu, įsipareigojimais ir t. t.), jis yra laikomas įmonės veiklos efektyvumo vertinimo matu. Pelningumo rodiklius išskiria dauguma autorių, tačiau pastebimas rodiklių skaičiaus ar formulų skirtumai (Mankin ir Jewell, 2014). Verta paminėti, jog pelningumo rodiklių dydį gali lemti išorės veiksniai, kurių įmonės negali kontroliuoti. Vienintelė išeitis yra įdėmiai sekti, fiksuoti, analizuoti ekonominius, politinius, demografinius ir kitus procesus bei tinkamai į juos sureaguoti – priimti sprendimus.

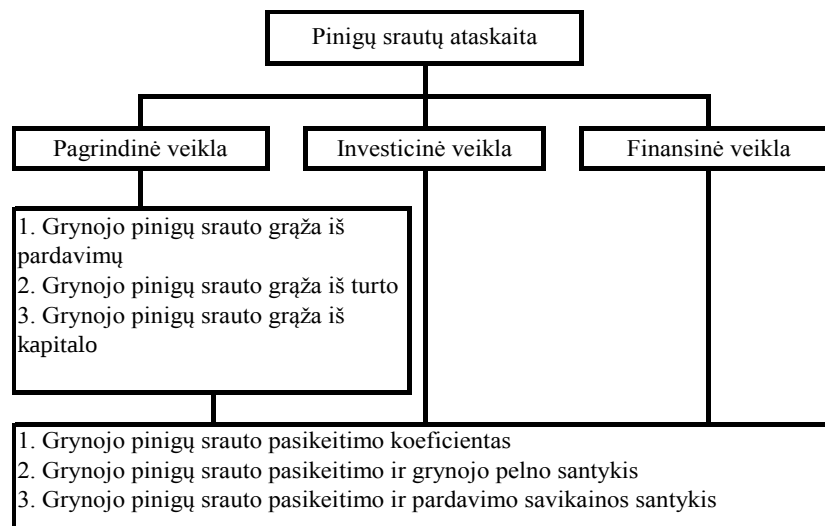
1.6 pav. Santykinių rodiklių grupavimas

Šaltinis: adaptuota pagal Obi, 1999, Mackevičių ir Valkauską, 2010, Smalenską, 2007, Robinson, 2009, vertybinių popierių birža Nasdaq omx, 2010.

Kita išskirta grupė yra mokumo rodikliai (Solvency ratios). Kai kurie autoriai, pavyzdžiui Mackevičius ir kt. (2014), Pankratyeva (2013), į šią grupę priskiria rodiklius, kuriuos kiti yra linkę vadinti likvidumo rodikliais (trumpalaikio mokumo, liquidity ratios), o Nasdaq omx (2010) apskritai neišskiria mokumo rodiklių – atitinkamus rodiklius suskirsto į likvidumo ir finansinio sveto grupes. Tokį skirtingą požiūrį į šių rodiklių grupes, pasak užsienio autorių, lemia tai, jog įmonės likvidumo rodikliai rodo gebėjimą tenkinti trumpalaikius įsipareigojimus, o mokumo – ilgalaikius (Robinson, 2009). Lietuvių autoriai mokumo sąvoka siejama su įmonės finansine būkle, jos gebėjimu vykdyti savo finansinius įsipareigojimus, o likvidumas – su jos turimo turto pobūdžiu (Juozaitienė, 2007). Visgi pastebėta, jog didelė dalis autorių mokumo ir likvidumo sąvokas tapatina.

Veiklos efektyvumo rodikliai (Business activity ratios) parodo įmonės kasdinių užduočių atlikimo efektyvumą (Antanavičienė, Šimelytė, 2013, Robinson, 2009). Pasak Mackevičiaus ir kt. (2014), šis rodiklis suprantamas kaip racionalus lėšų cirkuliavimas gamybos procese, kuris užtikrina greitą gamybos proceso ciklą. Taigi šalies ir užsienio autoriai sutaria dėl efektyvumo rodiklių paskirties, tačiau dažnai išsiskiria nuomonės dėl pavadinimo. Ši grupė dar vadinama apyvartumo, turto valdymo rodikliais (Kvederaitė, 1997, Žager ir kt., 2012), turto panaudojimo efektyvumu (Nasdaq Omx, 2010) ar aktyvumo rodikliais (Pankratyeva, 2013, Džikevičius ir Jonaitienė, 2015).

Finansinio sveto rodikliai (Leverage ratios) parodo skolintų pinigų panaudojimą verslui vystyti ar palaikyti (Žager ir kt. 2012). Kartais autoriai neišskiria šios grupės, tačiau rodiklius skirtus apskaičiuoti skolintų pinigų naudojimą įtraukia į tokias grupes kaip mokumo (likvidumo), bankroto rodikliai.

1.7 pav. Pinigų srauto rodiklių grupavimas

Šaltinis: Mackevičius, 2006, p. 29.

Pinigų srautų rodikliai (Cash flow indicators) daugiausia sutelkti į pagrindinės veiklos pinigų srautus, tačiau turi ryši su investicinės ir finansinės veiklos pinigų srautais (žr. 1.7 pav.). Ši rodiklių grupė ne tik atskleidžia, kiek įmonė turi pinigų srautų, bet rodikliai gali būti kaip alternatyva įmonės ilgalaikio ir trumpalaikio mokumo, pardavimo, turto bei kapitalo pelningumo ir kitiems rodikliams (Stamenković, Pavlović, 2011, Mackevičiaus ir kt., 2014). Verta atkreipti dėmesį, jog pelnas, rodomas pelno (nuostolių) ataskaitoje parodo tik įmonės veiklos efektyvumą, tačiau neparodo įmonės pinigų judėjimo grynąją formą. Pinigų judėjimas yra atsietas nuo pajamų uždirbimo ir sąnaudų patyrimo, taigi grynojo pelno rodiklis dažniausiai nesutampa su to paties ataskaitinio laikotarpio grynujų pinigų srautu.

Galima teigti, jog vieno santykinų rodiklių grupavimo modelio nėra. Mankin ir Jewell (2014) ištyrinėję verslo literatūroje dažniausiai pasikartojančių 20 rodiklių, nustatė, jog daugybė rodiklių formulės ir pavadinimai yra netapatūs. T. y. rodikliai tuo pačiu pavadinimu yra apskaičiuojami skirtingomis formulėmis arba tos pačios formulės naudojamos skirtingų pavadinimų rodikliams apskaičiuoti. Autoriai teigia, jog visiškai identiški pavadinimai ir formulės nustatyti tik 4 rodikliams iš 20. Tokį rezultatą autoriai aiškina tuo, jog koeficientus galima pritaikyti pagal konkrečios analizės poreikius. Tačiau tai sukuria daugybę skirtingų rodiklių, kas lemia chaosą tarp vartotojų, kurie nėra plačiai susipažinę su koeficientų pavadinimais bei jų formulėmis. Be to, Janovič (2012) pastebėjo, kad lietuviška ekonominė terminija dar tik kuriama, todėl pasitaiko, jog vartojamos skirtingos sąvokos tam pačiam rodikliui apibūdinti. Todėl autoriai pataria kreipti dėmesį į rodiklių turinį ir tinkamai juos interpretuoti.

Iš to kyla kita svarbi problema: klaidingas gautų reikšmių interpretavimas, t. y. nepritaikymas konkrečioms įmonėms. Pavyzdžiui, Altman bankroto originalus modelis buvo taikytas gamybinėmis įmonėmis, ir tik vėliau pastebėjus netikslumus modelis buvo pritaikytas įmonėms nekotiruojančioms akcijų vertybinių popierių biržoje ir individualioms firmoms. Vadinas, jei bus

klaidingai pasirinktas metodas, gali būti gauti neadekvatūs rezultatai. Panaši situacija įvyktų, jei koeficientų reikšmės būtų pasirinktos netikslingai. Vertybinių popierių birža Nasdaq OMX Vilnius pateikia „Įmonių finansinės analizės rodiklių skaičiavimo metodiką“ (2010), kurioje be formulių ir jų paaiškinimų atkreipiamas dėmesys, koks rodiklių dydis yra toleruotinas. Be to ties kai kuriais rodikliais pateikiami skirtingi dydžiai būdingi gamybos ir prekybos įmonėms. Tai reiškia, jog negalima vienodai traktuoti koeficientų dydžių skirtingo pobūdžio įmonėms. Vis dėlto, kad būtų išvengta neaiškumų dažniausiai autoriai pateikia finansinių rodiklių ribines reikšmes (Smalenskas, 2007, Švabovič ir Valkauskas, 2012, Mackevičiaus ir kt., 2014).

Viena iš didžiausių problemų, kodėl daromos klaidos skaičiuojant ir vertinant rodiklius yra ta, kad analitikai maišo rodiklius taikomus skirtinguose sektoriuose. Dzikevičiaus ir Jonaitienės (2015) atliktas tyrimas parodė, kokie finansiniai santykiniai rodikliai, geriausiai įvertina tam tikruose sektoriuose veikiančias įmones. Tai pastebėjo ir Mackevičius (2006): autoriai dažniausiai nagrinėja konkrečios ūkio šakos finansines ataskaitas, kurios parodo tos šakos veiklos ypatybes atitinkamais finansiniais rodikliais. Nepaisant to, kad atskiruose sektoriuose veikiančioms įmonėms vertinti turi būti naudojamas vis kitoks rodiklių derinys, remiantis Dzikevičiumi ir Jonaitiene (2015), dažniausiai naudojami santykiniai rodikliai yra pelningumo, likvidumo, finansinės struktūros, aktyvumo ir kiti.

Apibendrinus galima teigti, jog tiek lietuvių, tiek užsienio autorių nuomonės dėl konkrečių santykinų rodiklių grupių skaičiaus išsiskiria, tačiau apibendrinant dažniausiai pasikartojančias rodiklių grupes, galima teigti, jog tai yra pelningumo, mokumo (likvidumo), veiklos efektyvumo ir kt. rodikliai. Įvertinus juos yra gaunama informacija apie įmonės pelną, jo dalį tenkančią pajamoms, turtui, nuosavam kapitalui, sąnaudas tam pelnui uždirbti, įmonės gebėjimą vykdyti savo įsipareigojimus ir tam reikalingus pinigų srautus. Šie duomenys, kaip jau išsiaiškinta, yra itin svarbūs vertinant įmonės finansinę būklę ir jos rezultatus. Bet analitikai ir vartotojai, prieš vertindami santykinus rodiklius, turi atkreipti dėmesį, kokia informaciją teikia kiekvienas santykinis rodiklis, ar tinkamai pasirinkta jo formulė, o gautą reikšmę interpretuoti atsižvelgiant į sektorių ir ūkio šaką. Tai įvertinus bus galima tikėtis objektyvių analizės rezultatų.

Išnagrinėjus finansinę būklę ir veiklos rezultatus teoriniu aspektu, paaiškėjo, kad finansinės būklės ir veiklos rezultatų analizė yra reikšminga finansinės analizės dalis. Jos teikiama informacija padeda vadovybei priimti tinkamus sprendimus, sudaro galimybes vertinti įmonės pelningumą bei mokumą, o tinkamai interpretuojant faktinius duomenis – gerinti įmonės veiklą. Finansinės būklės informacijos šaltiniai yra pagrindinės finansinės atskaitomybės ataskaitos. Pelno (nuostolių) ataskaita teikia informaciją veiklos rezultatams vertinti, o balansas apibūdina įmonės finansinę būklę. Tačiau siekiant konkretaus ir greito atsakymo pravartu analizuotų pinigų srautų ataskaitą, kadangi analizuojant jos duomenis galima greitai išsiaiškinti įmonės finansinę būklę ar jai gresiantį

bankrotą. Iš esmės kiekviena finansinė ataskaita turi savo specifiką, tačiau pastebėta, jog autoriai pataria analizuoti daugiau nei 2 metų duomenis, išskirti atitinkamus ataskaitų straipsnius, nustatyti jų lyginamąsias dalis, stebėti dinamiką per analizuojamąjį laikotarpį, be to skaičiuoti santykinus rodiklius, o gautus rezultatus apibendrinti. Kita vertus dėl analizės būdų autoriai neturi vienos nuomonės – galima rasti daug skirtingų būdų ir metodų taikomų finansinėje analizėje. Vis dėlto dažniausiai minimi loginiai, ekonometriniai, euristiniai, grafiniai ir specifiniai analizės būdai. Apskritai visus įmonės procesus ir rodiklius patartina nagrinėti dinamiškai, struktūriškai ir kompleksiskai vienijant analizę ir sintezę.

Renkantis analizės metodą svarbu išsiaiškinti, koku tikslu ji yra atliekama – siekiama išanalizuoti konkrečią įmonės sritį, įvertinti bankroto riziką, nustatyti bendrą įmonės finansinę būklę ir kt. Nepaisant to, įvairūs metodai turi panašius analizės principus – vertinant būklę yra naudojami visi prieinami ir tikslingai pasirinkti dokumentai, apskaičiuojami absoliutiniai rodikliai, vertinami jų pokyčiai tam tikru laikotarpiu, naudojantis jais gaunami santykiniai rodikliai, kuriuos išanalizavus galima gauti išsamios informacijos reikalingos vadovybei norinčiai priimti įmonei veiklai palankius sprendimus. Norint atlikti objektyvią analizę reikia iš rodiklių gausos pasirinkti tuos, kurie atspindės norimą gauti informaciją. O prieš vertinant santykinus rodiklius, pravartu atkreipti dėmesį į rodiklio formulę, kadangi dažnai yra maišomi rodiklių pavadinimai, be to gautą reikšmę reikėtų interpretuoti atsižvelgiant į sektorių ir ūkio šaką. Taigi naudojantis Lietuvos ir užsienio literatūros šaltinių išanalizuota medžiaga, toliau bus nagrinėjama prekybinės įmonės finansinė būklė ir veiklos rezultatai. Atliekamo tyrimo teorinis pagrindas ir tyrimo metodo pagrindimas aptariamas 2.2 skyriuje.

ĮMONĖS UAB „GINLORA“ FINANSINĖS BŪKLĖS VERTINIMAS

2.1. Įmonės charakteristika

UAB „Ginlora“ veikla yra didmeninė – mažmeninė medinių, laminuotų, bei kitų grindų dangų ir jų priedų prekyba. Įmonė veiklą pradėjo 1996 metais, yra įsikūrusi Šiauliuose, tačiau turi filialus dar penkiuose Lietuvos miestuose, aptarnauja klientus užsienyje, be to prekiauja produkcija internetu. UAB „Ginlora“ yra smulkiojo verslo įmonė – joje dirba 30 žmonių, o jos metinė apyvarta neviršija 2 mln. eur. Verta atkreipti dėmesį, jog Lietuvoje pagal galiojantį įmonių skirstymą, smulkusis ir vidutinis verslas (sutrumpinus – SVV) sudaro net 99.8% visų Lietuvoje veikiančių įmonių, o didmeninė – mažmeninė prekyba užsiima 22 124 įmonių (33% iš visų veiklą vykdančių įmonių). Pagal ekonominės veiklos klasifikatorių įmonės veikla priskirtina prie „Mažmeninė prekyba statybinėmis medžiagomis“, o šios veiklos yra 732 mokesčių mokėtojai. Todėl UAB „Ginlora“ vadovybė susiduria su didele konkurencija, jai ypač svarbu užtikrinti savo veiklą, būti pirmaujančia savo srityje.

Visos grindų dangos ir apdailos detalės vežamos iš užsienio tiekėjų – tai Vokietijos, Austrijos, Lenkijos žymiausi gamintojai, tokie kaip EGGER, TARKETT, KAINDL, KRONOORIGINAL, BARLINEK. Iš Lietuvos tiekėjų (UAB „Hesora ir ko“, UAB „Glaistų centras“ UAB „Medžio apdaila“) yra perkamos tik prekės, kurios naudojamos klojant grindis. Pažymėtina tai, jog su tiekėjais yra pasirašomos palankios sutartys, pavyzdžiui, suteikiamas atidėtas mokėjimas, Lietuvių tiekėjams galima grąžinti neparduotas prekes, o užsienio tiekėjai paprastai nukainoja prekes.

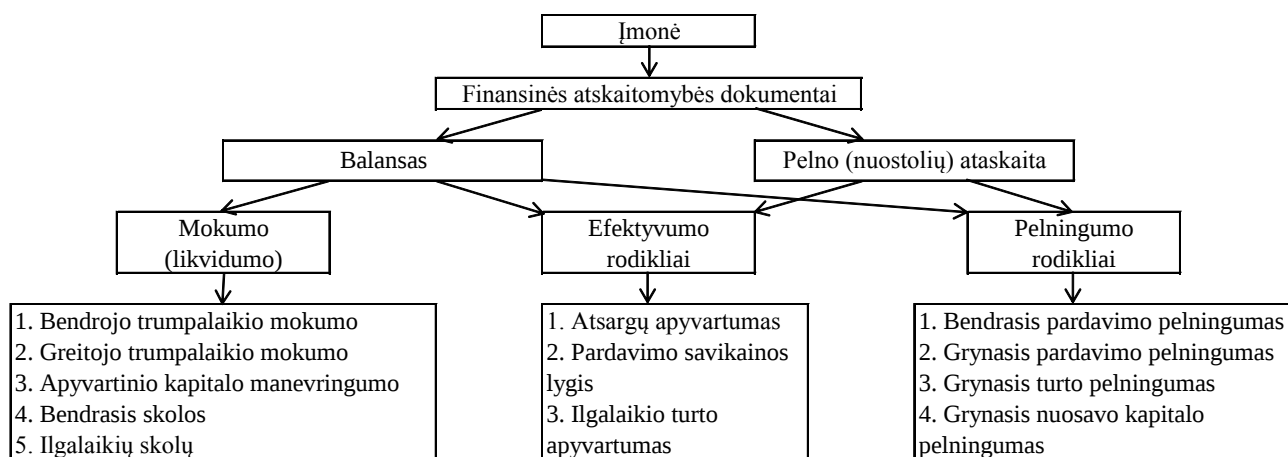
Visas įmonės gaminių asortimentas apima net 300 skirtingų medinių bei laminuotų grindų variantų, todėl profesionalūs darbuotojai gali pasiūlyti pačius kokybiškiausius ir klientų poreikius atitinkančius produktus už prieinamą kainą. Kadangi UAB „Ginlora“ specializuojasi mažmeninėje prekyboje, net 80 proc. pajamų yra gaunama iš gyventojų. Tad parduotuvėse pažymėtose „GA Grindų Arsenalo“ ženklų yra teikiama konsultantų profesionali pagalba, išsirenkant geriausią grindų dangą. Be to, įmonė turi ir pastovių klientų: UAB „Saulės grindys“, UAB „Įžvalga“, UAB „Rikanda“.

Taigi UAB „Ginlora“ jau beveik 20 m. veikianti įmonė, kuri yra orientuota į klientų poreikius, turinti išplėtotą prekybos tinklą bei patikimus tiekėjus. Įmonės vykdoma politika leidžia jai išsiskirti iš kitų įmonių, tačiau vykdyti sklandžią veiklą ši turi nuolatos analizuoti savo finansus, tam jai reikia sistemos, kuri padėtų greitai ir lengvai įvertinti įmonės būklę. Todėl tolimesnėje tyrimo dalyje bus sudaroma finansinių rodiklių sistema, kurią taikant bus atliekama finansinės būklės analizė, o metodika pateikta vadovybei.

2.2. Tyrimo metodika

Tyrimu siekiama įvertinti prekybinės įmonės finansinę būklę ir pateikti vadovybei racionalią ir suprantamą finansinių rodiklių sistemą bei jos vertinimo metodiką. Todėl šioje tyrimo dalyje bus analizuojamos finansinės ataskaitos, o gauti rezultatai naudojami finansinių rodiklių sistemai sukurti.

Finansinės būklės analizei atlikti bus taikomas kiekybinis tyrimas, nagrinėjamos UAB „Ginlora“ 2010 - 2014 m. pelno (nuostolių) ataskaitos, balansas ir pinigų srautų ataskaitos, pasitelkiant horizontaliosios, vertikaliosios ir santykinės analizės metodus. Tyrimui atlikti bus taikomi loginiai analizės būdai, norint pastebėti duomenų pokyčių tempus bei tendencijas (lyginimas, grupavimas, svarbiausių grandžių išskyrimas, lyginamųjų svorių skaičiavimas bei dinamikos eilutės ir apibendrinimas), taip pat grafiniai būdai (diagramos) siekiant, kuo aiškiau perteikti analizės rezultatus, ir specifiniai būdai (finansinių koeficientų analizė) įvertinti duomenų tarpusavio ryšius (žr. 1.4 skyrių).

2.1 pav. Rodikliai skirti prekybos įmonės finansinei būklei vertinti

Finansinės būklės vertinimui pasirinkta integruota įmonės finansinės būklės ir veiklos rezultatų analizės metodika. Tokį sprendimą lėmė tai, jog nagrinėjama prekybinė įmonė yra maža, neturinti finansininko, todėl, manoma, jog pastarasis būdas leis paprastai ir suprantamai įmonės vadovui įvertinti bendrą įmonės būklę. Be to, Mackevičius ir Valkauskas (2010) pateikia susistemintą ir įmonės vadovybę tenkinančią standartizavimo metodiką. Pirmiausia bus atrinkti 12 santykinų rodiklių, kurie sudarys finansinių rodiklių sistemą (žr. 2.1 pav.). Jai sudaryti pasirinkti pelningumo, veiklos efektyvumo, mokumo (likvidumo) rodikliai, kadangi įmonės vadovybei ypač svarbu žinoti ar įmonė dirba pelningai, kaip efektyviai naudoja savo turtą ir geba įvykdyti finansinius įsipareigojimus. Atsižvelgiant į tai, jog mūsų tiriama įmonė yra nedidelė, pagal autorių rekomendacijas, bus skaičiuojami 12 santykinų rodiklių, kurių teikiama informaciją leis spręsti apie bendrą įmonės būklę. Kiekvienos grupės rodikliai buvo pasirinkti atsižvelgiant į lietuvių ir užsienio autorių rekomendacijas, atkreiptas dėmesys į įmonės veiklos sektorių ir kitas ypatybes.

Tuomet nustačius kiekvieno rodiklio ribines reikšmes išvedamas jų vidurkis, kuris bus traktuojamas kaip optimalus rodiklio dydis (etaloninė reikšmė), o jai suteikiamas balas – „normali būseną“. Apskaičiuojamas santykinis nuokrypis sudauginant etaloninę reikšmę su rodiklio skaitine reikšme laikotarpiu t ir, galiausiai, padauginus ją su suteiktu balu gauname faktinį būsenos balą. Būtent šių balų suma per metus rodys įmonės finansinę būklę. Jei ši suma bus mažesnė nei „normalios būsenos“ bendrasis balas, vadinasi įmonės būklė yra nepatenkinama, jei didesnis – gera.

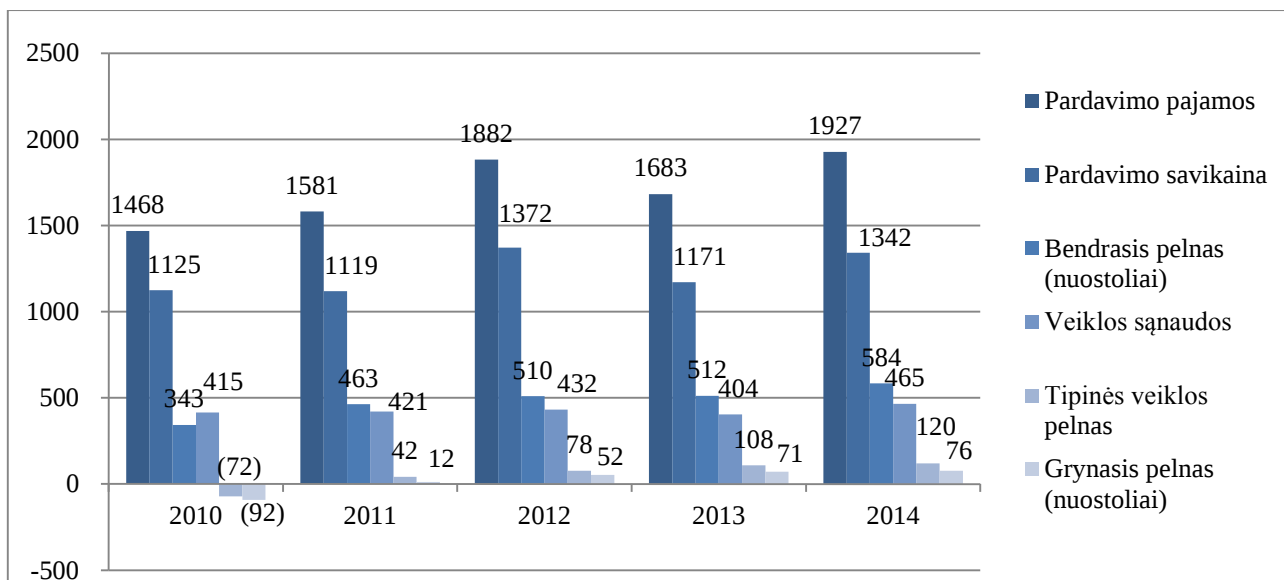
Atskirai bus vertinami pinigų srautų santykiniai rodikliai, kadangi jų duomenys bus naudojami siekiant pamatyti pelningumo, veiklos efektyvumo ir mokumo (likvidumo) ryšį gautą iš pinigų srautų ir kitų finansinės atskaitomybės ataskaitų.

Skaičiavimams buvo pasitelkta excel programa, gauti rezultatai pateikiami prieduose, o analitinėje dalyje pateikiami svarbiausi aspektai, reikalingi įvertinti finansinę būklę bei atskleisti veiklos rezultatus.

2.3. Finansinių rodiklių struktūrinė ir dinaminė analizė

Kaip jau išsiaiškinta 1.5 skyrelyje, finansinės būklės ir veiklos rezultatų analizė bus pradėta nuo absoliučiąjų rodiklių pokyčių analizės. Naudojantis UAB „Ginlora“ buhalterinės apskaitos duomenimis buvo atlikta finansinių rodiklių struktūrinė ir dinaminė analizės (žr. 5 - 10 priedus) ir aiškinamasi pokyčių priežastys.

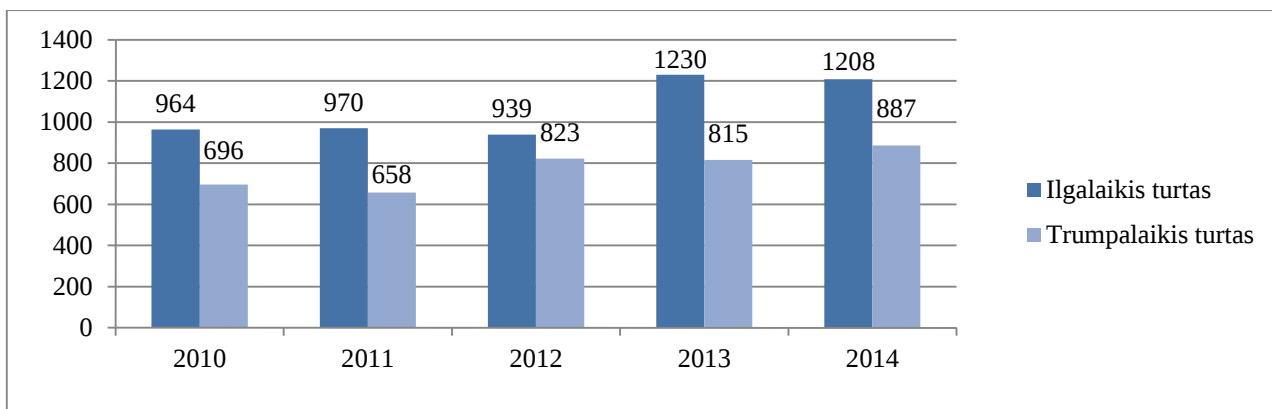
Horizontali ir vertikali pelno (nuostolių) ataskaitos analizės pateiktos 5 ir 6 priede. Atlikus vertikaliąją analizę pastebėta, jog įmonės pajamos didėjo visu analizuojamu laikotarpiu išskyrus 2013 m., kadangi įmonė pakeitė prekių asortimentą ir jos pajamos smuko 10,5 proc. (žr. 2.2 pav.). 2010 - 2012 m. įmonė įsigydavo daug prekių iš gamintojų, šiems paskelbus kolekcijų išpardavimus. Tačiau problema iškilo, kuomet iš tiekėjų įsigytų kolekcijos likučių gamyba būdavo nutraukta, ir jų nebegalima papildyti. Dėl to įmonės sandėliuose kaupdavosi prekių likučiai, kurių kvadratūra nedidelė, tačiau per 300 gaminių asortimentą susidaro nemažos sumos. Likučių susikaupimas reikalavo didelių pervežimo iš prekybos padalinių, perrūšiavimo ir sandėliavimo sąnaudų. Todėl buvo nuspręsta atsisakyti tokios praktikos, o likučius nukainoti ir parduoti. Papildomos sąnaudos tvarkant prekių likučius ir jų išpardavimas žemiau savikainos padidino pardavimų savikainą, kuri visu analizuojamu laikotarpiu sudarė ~ 70 proc. visų pajamų. Verta atkreipti dėmesį, jog net išaugus pardavimų savikainai bet sumažėjus pardavimams, pardavimo savikaina 2013 m. lyginant su 2012 m. sumažėjo beveik 15 proc. Nepaisant to, bendrasis pelnas 2013 m. didėjo 0,5 proc., o 2014 m. dar išaugo 14 proc. Taigi sprendimas dėl prekių asortimento pakeitimo pasiteisino, nors 2013 m. pajamos sumažėjo, bet bendrojo pelno rodiklis pagerėjo, kas rodo, kad įmonė kontroliuoja prekių savikainą ir kainodarą.

2.2 pav. Pelno (nuostolių) ataskaitos rodiklių dinamika, tūkst. eur.

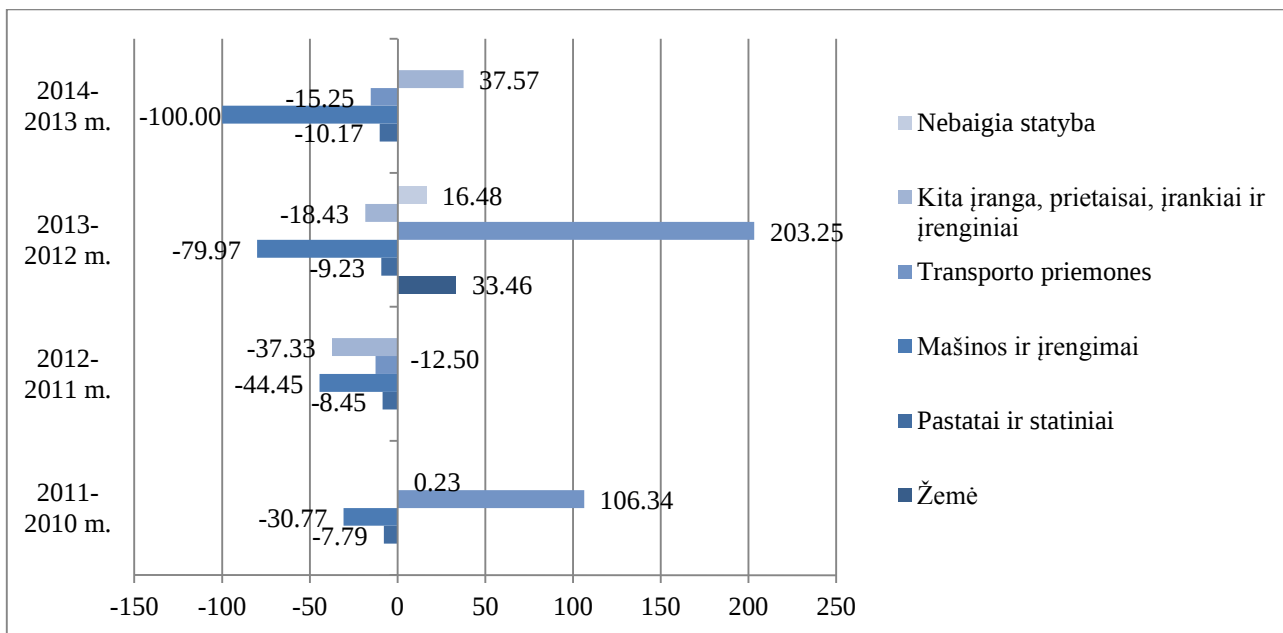
Pažymėtina, jog veiklos sąnaudos viršijo bendrąjį pelną tik 2010 m. todėl tipinės veiklos pelnas buvo neigiamas. Tai finansinės krizės pasekmė, kuri skaudžiai palietė statybos sektorių ir tuo pačiu paveikė ir įmonę, nes tuo laikotarpiu įmonė plėtojo didmeninę prekybą, o pagrindiniai klientai buvo statybinės organizacijos ir įmonės, vykdydžiusios prekybą statybos medžiagomis. Tačiau 2011 - 2014 m. veiklos pelnas nuolat didėjo (nuo 2,6 iki 6,2 proc. visų pajamų). 2010 m. įmonė pardavė ilgalaikį turtą, kurio nenaudojo veikloje ir iš pardavimo buvo gauta 0,8 proc. visų pajamų. Tai atspindėjo pelno (nuostolių) ataskaitos eilutėje „kita veikla“. Tačiau nuo 2011 m. kitos veiklos pajamos sumažėjo. Kadangi įmonė turi paskolų ir moka palūkanas, 95 proc. finansinės investicinės veiklos sąnaudų yra palūkanų sąnaudos, todėl visu analizuojamu laikotarpiu iš šios veiklos fiksuojamas nuostolis. Tiesa jis kasmet mažėja dėl mažėjančios palūkanų normos. Vis dėlto, įmonės grynasis pelnas analizuojamu laikotarpiu padidėjo nuo -6 iki 4 proc. visų pardavimo pajamų, kadangi 2011 - 2014 m. įmonė dirbo pelningai. Be to 2013 m. ji padengė per finansinę krizę patirtus nuostolius, todėl paskutiniaisiais 2013 - 2014 m. UAB „Ginlora“ mokėjo pelno mokestį. Taigi priimti tinkami sprendimai, kontroliuojama savikaina bei kainodara įmonei leido pasiekti teigiamus rezultatus, ji sėkmingai vykdo savo įprastinę veiklą.

Atlikta balanso dinaminė ir struktūrinė analizė (žr. 7, 8 priedus) parodė, jog lyginant 2014 m. su 2010 m. įmonės turtas iš viso padidėjo 435 082 eurų (žr. 2.3 pav.). Atsižvelgiant į tai, jog UAB „Ginlora“ yra prekybinė įmonė, jos ilgalaikis turtas sudaro didžiąją įmonės turto lyginamąją dalį – apie 60 proc. viso turto. Tik 2012 m. trumpalaikis turtas sudarė 46 proc. viso turto, kadangi 2012 m. ilgalaikis turtas nebuvo didinamas, o trumpalaikis turtas išaugo 25 proc. dėl pirkėjų įsiskolinimo ir pinigų didėjimo.

2.3 pav. Turto pokyčiai, tūkst. eur.

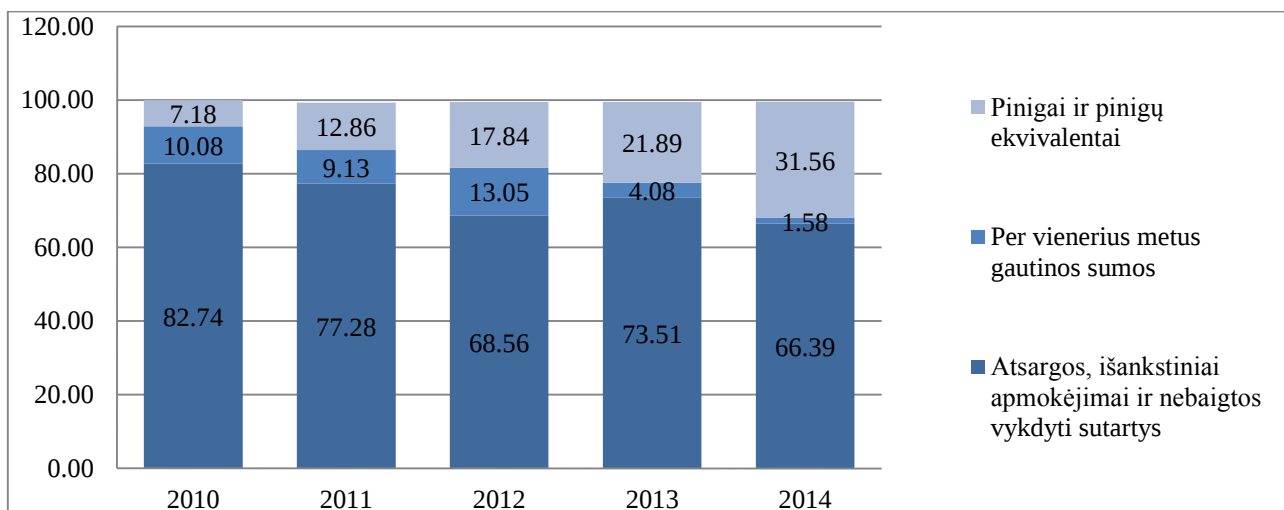
Pastebėta, jog ilgalaikis turtas, nuo 2010 iki 2014 m. išaugo 25 proc. tam įtakos turėjo 2013 m. įmonės reorganizavimas, kurio metu prijungta kita įmonė ir iš jos perimta žemė, be to buvo įsigyti 2 lengvieji automobiliai (žr. 2.4 pav.). Automobilių parką atnaujinti reikėjo dėl to, kad įmonei vykdant savo veiklą tenka dažnai vykti į prekybos taškus visuose didžiuosiuose Lietuvos miestuose, o nudėvėti automobiliai reikalavo didelių eksploatacinių sąnaudų. Kadangi žemės kainos labai smuko, yra laukiama jų pakilimo ir dalis žemės bus parduota. Taip pat planuojama statyti naują prekybos centrą ir nebaigtos statybos sąskaitoje kaupiamos visos dokumentų rengimo išlaidos, tad jų dalis 2013 m. lyginant su 2012 m. padidėjo 16,48 proc. Taigi įmonė yra orientuota į plėtrą. Nematerialųjį turtą sudaro patentai ir licencijos, kurių vertė 2011 m. smuko net 70 proc., tačiau 2014 m. vėl atsistatė į buvusį lygį, nes buvo įsigytos licencijos dalyvauti „Lyonesse“ kortelių programoje.

2.4 pav. Materialiojo turto pokyčiai, proc. punktai

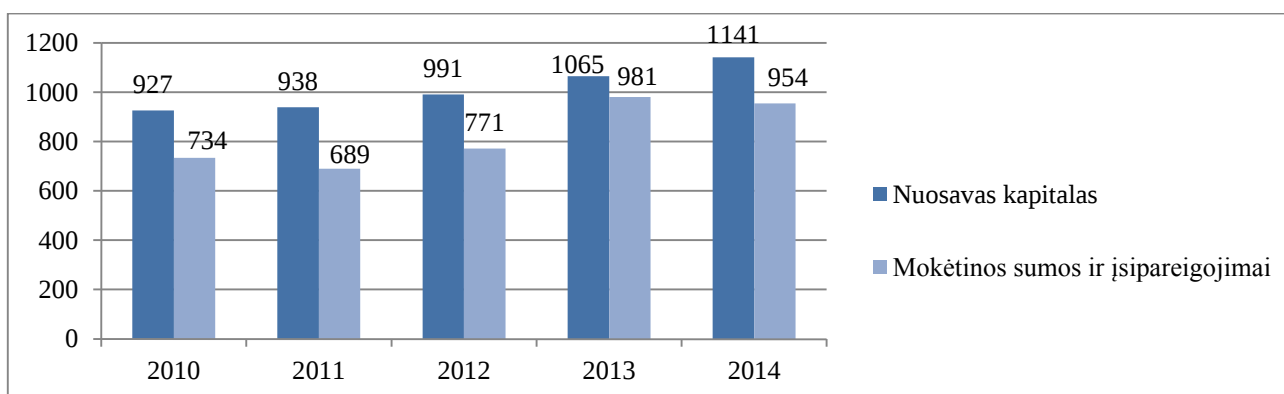
Trumpalaikis turtas nuo 2010 iki 2014 m. padidėjo 190 453 eur., o didžiausias jo augimas pastebėtas 2012 m., kuomet lyginant su 2011 m. jis išaugo 25 proc. dėl žymaus pirkėjų įsiskolinimo

padidėjimo (80 proc.) ir pinigų augimo (74 proc.). Tačiau pirkėjų išiskolinimas nuo 2012 m. kasmet buvo mažinamas 70 - 75 proc., taigi galima teigti, jog pirkėjų skolos yra valdomos. Be to pastebėta, jog analizuojamu laikotarpiu trumpalaikio turto pinigų ir pinigų ekvivalentų lyginamoji dalis išaugo nuo 7,18 proc. iki 31,5 proc., o atsargų kiekis trumpalaikiam turte atvirkščiai – mažėjo nuo 82,7 proc. iki 66,4 proc. (žr. 2.5 pav.). To priežastis prekių asortimento pakeitimas, kuomet prekių likučiai buvo išparduodami.

2.5 pav. Trumpalaikio turto struktūra, proc.

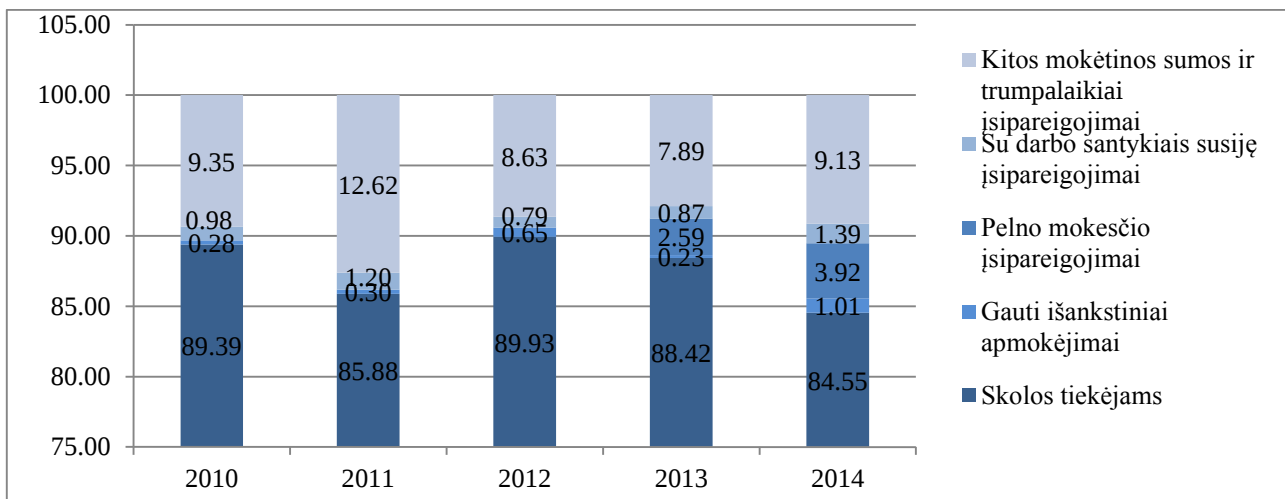
Analizuojant nuosavą kapitalą 2010 - 2014 m. paaiškėjo, jog šis didėjo 10 proc. lėčiau nei mokėtinos sumos bei įsipareigojimai (žr. 2.6 pav.). Nepaisant to, nuosavas kapitalas sudarė apie 55 proc. viso nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų dalį. Tai rodo, kad įmonė yra pajėgi savininkų nuosavybe padengti susidariusias skolas. Didžiausią svorį nuosavam kapitalui turi nepaskirstytasis pelnas, kuris visu analizuojamu laikotarpiu kasmet didėjo apie 10 proc.

2.6 pav. Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų dinamika, tūkst. eur.

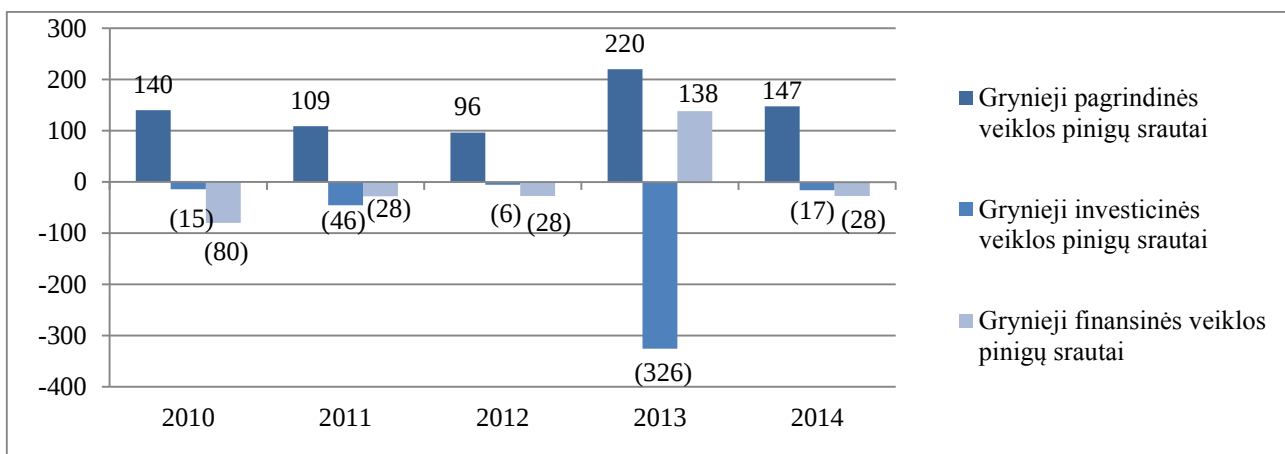
Mokėtinų sumų ir įsipareigojimų didžiąją dalį sudarė ilgalaikiai įsipareigojimai (nuo 60 iki 66 proc.). 2013 m. jie padidėjo 35 proc., kadangi reorganizuojant įmonę buvo perimta skola fiziniam asmeniui, kurią sudarė negražinta paskola (162 696 eur.) ir nesumokėtos palūkanos (42 070 eur.). Analizuojamu laikotarpiu trumpalaikių įsipareigojimų didžiąją dalį sudaro

skolos tiekėjams (85-90 proc.) ir kitos mokėtinos sumos ir įsipareigojimai (~10 proc.) (žr. 2.7 pav.). Pastebėtina tai, jog trumpalaikiai įsipareigojimai buvo padidėję 2012 - 2013 m., kai prisijungiant įmonę buvo prisiimtos jos skolos tiekėjams, tačiau 2014 m. trumpalaikiai įsipareigojimai sumažėjo 7,5 proc., taigi įmonė sėkmingai valdo savo trumpalaikį mokumą. Pelno mokesčio įsipareigojimai atsirado tik 2013 m. po to kai buvo išmokėtos skolos susidariusios krizės metu. Galima atkreipti dėmesį į tai, jog įmonės gauti išankstiniai apmokėjimai per penkerius analizuojamus metus buvo labai nepastovūs, tačiau 2014 m. lyginant su 2013 m. jų padaugėjo net 314 proc. To priežastis yra išaugę individualūs pirkėjų užsakymai, už kuriuos įmonė prašo išankstinio apmokėjimo.

2.7 pav. Trumpalaikių įsipareigojimų struktūra, proc.

Apibendrinus balanso horizontaliąją ir vertikaliąją analizes galima teigti, kad ilgalaikio turto ir ilgalaikių įsipareigojimų padidėjimo priežastis yra akcininkų sprendimas reorganizuoti įmonę.

2.8 pav. Pinigų srautų ataskaitos rodiklių dinamika, tūkst. eur.

Atlikta horizontali pinigų srautų ataskaitos analizė, patvirtino, jog būtent iš pagrindinės veiklos įmonė gauna daugiausia pinigų. Tačiau pastebėtina, jog didėjant grynajam pelniui, pinigų srautai analizuojamu laikotarpiu, išskyrus 2013 m., mažėjo (žr. 2.8 pav.). Pinigų srauto mažėjimą

dažniausiai lemdavo pirkėjų įsiskolinimo augimas, išankstinių apmokėjimų sumažėjimas, o 2013 m. situaciją sąlygojo pirkėjų įsiskolinimo sumažėjimas ir skolų tiekėjams padidėjimas.

Prasčiausia situaciją grynųjų investicinės veiklos pinigų srautų buvo 2013 m., kai lyginant su 2012 m. ilgalaikis turtas padidėjo 1217 proc., dėl žemės perėmimo. Vis dėlto, kaip buvo pastebėta analizuojant balanso ataskaitas, pinigų srautai iš investicinės veiklos visą analizuojama laikotarpį yra neigiami. Panašus scenarijus matomas ir pinigų srautuose iš finansinės veiklos – 2010 - 2012 m. ir 2014 m. jie buvo neigiami. Tai lėmė paskolų grąžinimai, kurios 2013 m. buvo visiškai grąžintos, ir palūkanų mokėjimai. 2013 m. priimti kitos įmonės įsiskolinimai padidino UAB „Ginlora“ pinigų srautus.

Atlikta vertiklioji pinigų srautų analizė parodė, jog struktūra labai nepastovi, visi straipsniai analizuojamu laikotarpiu keitėsi gana ženkliai. T. y. vieni pinigų srautų straipsniai didėjo, o kiti mažėjo, tačiau bendroje struktūroje galima rasti atvirkščią rezultatą, pavyzdžiui, grynasis pelnas 2011 – 2014 m. didėjo, bet bendroje struktūroje, jo dalis svyravo nuo 10 iki 55 proc. Tai galima vertinti teigiamai, kadangi vadovybė pasirenka tokius valdymo sprendimus, kurie turi įtakos jos finansiniams rezultatams.

Bendrai vertinant įmonės finansinius rodiklius matoma, jog nuo 2010 m. įmonės situacija pagerėjo: išaugo pardavimo pajamos, tai didino bendrąjį pelną, per analizuojama laikotarpį žymiai padidėjo ilgalaikio turto, buvo įsigyta žemė ir papildytas automobilių parkas, taigi yra investuojama į plėtrą, kadangi ketinama atidaryti dar vieną parduotuvę. Be to, matoma, ir trumpalaikio turto didėjimas, kurio didžiąją dalį sudaro atsargos. Vis dėlto, jų dalis nuo 2010 m. sumažėjo 16 proc., tačiau tai galima vertinti teigiamai, kadangi jų didėjimas galėtų reikšti pardavimo masto sulėtėjimą, o tai gali sukelti piniginių išteklių trūkumą. Ilgalaikių ir trumpalaikių įsipareigojimų suma analizuojamu laikotarpiu tai sumažėdavo, tai padidėdavo, tačiau pažymėtina, jog 2013 - 2014 m. dalis skolų buvo grąžinta, nepaisant to 2013 m. buvo priimti prijungtos įmonės turėti finansiniai įsipareigojimai ir skolos tiekėjams. Vis dėlto įmonės padėtis nepaisant turimų įsipareigojimų yra gera, kadangi įmonė turi pakankamai nuosavo kapitalo, kurį galėtų panaudoti iškilus problemoms. Be to didėjo grynasis ir bendras įmonės pelnas: 2010 m. įmonė patyrė nuostolį, o praėjus keturiems metams jos grynasis pelnas viršijo 76 tūkst. eur. Tai rodo įmonės gebėjimą efektyviai valdyti turimas lėšas ir turtą. Tačiau vien šių absoliutinių dydžių nepakanka tinkamai įvertinti įmonės pelningumą ir kitus jai svarbius rodiklius. Todėl sekančiame skyriuje bus nagrinėjami UAB „Ginlora“ finansiniai koeficientai.

2.4. Finansinių koeficientų analizė

Pagal pasirinktą metodą, tikslesnę finansinę įmonės būklę ir veiklos rezultatus atskleidžia santykinų finansinių rodiklių skaičiavimas. Bus analizuojamos pagrindinės rodiklių grupės – pelningumo, mokumo (likvidumo) ir veiklos efektyvumo rodikliai. Jų reikšmingumas įmonės finansinei būklei apibūdintas 1.6 skyriuje, o pačių rodiklių paaiškinimai pateikti 1 - 4 prieduose. Įvertinti santykinų finansinių rodiklių sistemą padės jų skaitinių reikšmių įvertinimas, kuris sudarytas pagal anksčiau nagrinėtus literatūrinius šaltinius. Rodiklių lentelėse „gerai“ įvardintos reikšmės, kai rodiklio dydis tenkina, „blogai“ – būklė prasta. Tačiau siekiant atskleisti įmonės finansinę būklę ir veiklos rezultatus konkurencingoje rinkoje, remiantis Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portalu, šalia UAB „Ginloros“ santykinų rodiklių skiltyje „Rinka“ bus pateikiami įmonių užsiimančių ta pačia ekonomine veikla finansiniai rodikliai². Be to bus skaičiuojami santykiniai pinigų srautų rodikliai, kurie taip pat atskleis įmonės pelningumą ir mokumą.

2.1 lentelė

Mokumo (likvidumo) koeficientai

Eil. Nr.	Rodiklis	Teorija		Rodiklio skaitinė reikšmė									
		Gera	Blogai	Įm.	Rin.	Įm.	Rin.	Įm.	Rin.	Įm.	Rin.	Įm.	Rin.
				2010		2011		2012		2013		2014	
1	Bendrojo tr. mokumo koef.	>2,0	<1,0	2,54	1,19	2,86	1,44	2,64	1,43	2,27	1,45	2,67	1,52
2	Greitojo tr. mokumo koef.	>1,0	<0,5	0,44	0,46	0,65	0,60	0,83	0,53	0,61	0,56	0,90	0,56
3	Bendrasis skolos koef.	<0,5	>0,7	0,44	0,70	0,42	0,64	0,44	0,63	0,48	0,64	0,46	0,56
4	Ilgalaikių skolų koef.	<0,3	>0,5	0,28	0,15	0,28	0,14	0,26	0,09	0,30	0,11	0,30	0,07
5	Apyvartinio kapitalo manevringumo koef.	mažesnis geriau		1,36	3,82	1,19	1,92	1,10	2,1	1,30	1,97	1,06	1,84

Verta atkreipti dėmesį, kad nuo mokumo priklauso įmonės finansinė būklė ir veiklos rezultatai. Todėl norint įvertinti UAB „Ginlora“ mokumą, buvo apskaičiuotas bendrojo bei greitojo trumpalaikio mokumo koeficientai, bendrasis skolos koeficientas, ilgalaikių skolų koeficientas ir apyvartinio kapitalo manevringumo koeficientas (žr. 2.1 lent.). Pastebėta, kad įmonės mokumo rodiklių, išskyrus greitojo trumpalaikio mokumo koeficientą, skaitinė išraiška atitinka teorijoje pateiktas geras rodiklių ribas. Be to pastarieji UAB „Ginlora“ finansiniai koeficientai vertinami geriau už rinkoje nustatytus, išskyrus ilgalaikių skolų koeficientą. Taigi iš esmės įmonės probleminė sritis yra greitojo trumpalaikio mokumo koeficientas, kuris vertinamas patenkinamai

² Tiriamos nefinansinės įmonės: akcinės ir uždarnosios akcinės bendrovės, valstybės ir savivaldybės įmonės, užsienio įmonių filialai, žemės ūkio ir kooperatinės bendrovės, viešosios įstaigos. Įtraukiamos tik tos viešosios įstaigos, kurios daugiau nei pusę veiklos sąnaudų padengia uždirbtomis pajamomis. Ekonominė veikla pagal EVRK 2 red., 3 ženklų lygiu apima G475 Kitos namų ūkio įrangos mažmeninė prekyba specializuotose parduotuvėse. 2014 m. naudoti išankstiniai duomenys.

pagal teorijoje nustatytas ribas, o ilgalaikių skolų koeficientas, nors teoriškai yra geras, tačiau kitų rinkoje veikiančių įmonių koeficientai yra 2 - 3 kartus mažesni nei UAB „Ginlora“.

Detaliau analizuojant tiriamos įmonės mokumo (likvidumo) koeficientus galima teigti, kad visu analizuojamu laikotarpiu ji buvo pajėgi vykdyti savo trumpalaikius įsipareigojimus, kadangi jos trumpalaikis turtas daugiau nei 2 kartus didesnis už trumpalaikius įsipareigojimus (bendrojo trumpalaikio mokumo koeficientas). Tačiau skaičiuojant tik realias ir mobilias mokėjimo priemonės, įmonė susidurtų su sunkumais greitai sumokėti savo trumpalaikius įsipareigojimus, kadangi greitojo trumpalaikio mokumo koeficientas nesiekia 1 ir yra vertinamas tik patenkinamai. Tačiau verta pažymėti, jog tokia pati situacija buvo fiksuojama visoje rinkoje. Svarbus aspektas yra tai, jog UAB „Ginlora“ bendrojo ir greitojo trumpalaikio mokumo koeficientų skirtumas yra gana didelis, tai rodo, kad įmonė turi daug atsargų, kurias paversti grynaisiais pinigais yra sudėtinga. Pabrėžtina, jog 2012 m., pradėjus išparduoti užsistovėjusius atsargų likučius, šių koeficientų skirtumas sumažėjo apie 19 proc. Dėl tos pačios priežasties, apyvartinio kapitalo manevringumo koeficientas analizuojamu laikotarpiu buvo nepastovus ir rodė, jog vidutiniškai 1,2 apyvartinio kapitalo dalis buvo „išaldyta“ atsargose. Tačiau įmonės nenaudojamų atsargų dalis 2011- 2014 m. buvo mažesnė nei fiksuota rinkoje, vadinas įmonės padėtis apyvartinio kapitalo panaudojimo atžvilgiu yra geresnė nei rinkoje. Skaičiuojant pagrindinį ilgalaikio mokumo rodiklį – bendrąją skolos koeficientą, pastebėta, jog virš 40 proc. įmonės turto yra skolintos lėšos. Šis rodiklis neviršija nustatytos nepatenkinamos reikšmės, tačiau kreditorių atžvilgiu, mažesnis santykis yra vertinamas palankiau. Vis dėlto, praktikoje matoma, jog skolintos lėšos sudaro apie 60 proc. įmonių turto. Kuo didesnis skolos rodiklis, tuo mažesnis saugumo lygis. 2013 m. lyginant su 2012 m., kai analizuojamoje įmonėje vyko reorganizacija, skolos rodiklis pakilo 0,04 punkto, tačiau nustatytos nepatenkinamos reikšmės neviršijo. Ilgalaikės skolintos lėšos analizuojamoje įmonėje neviršijo 30 proc., o tai reiškia, kad rizika negrąžinti trumpalaikių skolų yra maža. Nors rinkoje šis dydis yra dar mažesnis, tačiau tikėtina, jog 2017 m. įmonei grąžinus paskolą jos ilgalaikių skolų koeficientas pagerės.

Apibendrinus mokumo (likvidumo) rodiklius, galima teigti, jog nagrinėjama įmonė yra pajėgi vykdyti savo trumpalaikius įsipareigojimus, jos skolos neviršija turimo turto. Dauguma koeficientų rodo paskutiniaisiais 2013 - 2014 m. UAB „Ginlora“ finansinę būklę pagerėjus. Be to jos koeficientai vertinami geriau nei rinkos situacija.

Siekiant įvertinti, kaip efektyviai uždirbamas pelnas, kaip gerai įmonė priima investicinius ir finansinius sprendimus analizuoti pelningumo rodikliai: bendrasis pardavimo pelningumas, grynasis pardavimo pelningumas, grynasis turto pelningumas ir grynasis nuosavo kapitalo pelningumas (žr. 2.2 lent.). Vis dėlto, vertinant pelningumo rodiklius pastebėtas nukrypimas nuo teorinių rodiklių ribų. Jas atitinka tik bendrojo pardavimo pelningumo rodiklis, tačiau įmonės

pelningumo rodikliai daugiau mažiau sutampa su rinkos pelningumo rodikliais. Taigi galima patvirtinti, jog pelningumo rodikliai yra tokie žemi dėl veiksnių, kurių įmonės negali kontroliuoti, pavyzdžiui, ekonominės situacijos šalyje, demografinių, visuomeninių ir kt. procesų.

2.2 lentelė.

Pelningumo rodikliai, proc.

Eil. Nr.	Rodiklis	Teorija		Rodiklio skaitinė reikšmė									
		gerai	blogai	Įm.	Rin.	Įm.	Rin.	Įm.	Rin.	Įm.	Rin.	Įm.	Rin.
				2010		2011		2012		2013		2014	
1	Bendrasis pardavimo pelning., %	>20,0	<7,0	23,36	19,44	29,27	23,44	27,08	22,23	30,44	40,79	30,33	23,27
2	Grynasis pardavimo pelning., %	>10,0	<5,0	-6,27	-2,49	0,76	1,37	2,79	1,24	4,24	0,74	3,96	2,82
3	Gryn. turto pelning., %	>15,0	<8,0	-5,42	-3,66	0,73	2,33	3,09	2,32	3,75	1,35	3,68	5,91
4	Grynasis nuosavo kapitalo pelning., %	>20,0	<10,0	-9,46	-12,18	1,28	6,47	5,43	6,25	6,94	3,80	6,91	13,42

Kaip jau užsiminta, gerą būklę rodo tik bendrasis pardavimo pelningumas, kuris atskleidžia kaip įmonė dirbtų, jei neturėtų administracinių valdymo išlaidų. Šio rodiklio rezultatai net viršija rinkos rezultatus, išskyrus 2013 m. Tad matoma, jog įmonė tvarkosi su parduotų prekių savikaina bei kainodaros politika, o po asortimento pakeitimo, 2013 m. bendrasis pardavimo pelningumas šoktelėjo 3 proc. Tačiau įvertinus grynąjį pardavimo pelningumą, t. y. įvertinus visas pajamas ir sąnaudas, rodiklis palyginti su nustatyta teorine riba skiriasi beveik 6 punktais, be to penkių metų laikotarpiu ženkliai svyravo. Vis dėlto 2012 - 2014 m. įmonės grynasis pardavimo pelningumo rodiklis buvo didesnis už rinkos. UAB „Ginlora“ grynasis turto pelningumas nuo rekomenduojamos reikšmės skiriasi daugiau nei 11 punktų, todėl tai gali byloti apie turto naudojimo neefektyvumą. Pastebėtina, kad didėjant pelnui, didėja ir turto pelningumo rodiklis, tačiau didėjant turtui, pelningumas mažėja. 2014 m. iš vieno ilgalaikio turto euro buvo uždirbta 3,68 cento grynojo pelno. Tačiau prisimenant autorių rekomendaciją, jog turto pelningumo rodiklis turėtų būti 2 - 3 proc. didesnis negu rinkoje nusistovėjusios pelningumo normos, galima teigti, jog tenkinamas turto pelningumas įmonėje buvo 2013 m. Taip pat veiklos efektyvumą parodo nuosavo kapitalo pelningumas, kuris už rekomenduojama reikšmę vidutiniškai buvo mažesnis 13 punktų, o 2014 m. 1 euras nuosavo kapitalo uždirbo 6,91 cento grynojo pelno. Kontrastui pamatyti, galima atkreipti dėmesį į 2011 m. nuosavo kapitalo įtaką grynajam pelnui, kai rodiklis siekė 1,28 proc., t. y. 1 euras kapitalo uždirbo 1,28 cento. Pastebėta, jog 2013 m. rodiklio reikšmė buvo didesnė už rinkos. Nepaisant to, kad išankstiniais 2014 m. duomenimis nuosavo kapitalo pelningumas rinkoje yra

beveik du kartus didesnis nei UAB „Ginlora“ rodiklis, galima teigti, jog įmonė atsistato po ekonominės krizės ir palaipsniui didina savo pelningumą.

Apibendrinus, UAB „Ginlora“ pelningumo rodikliai netenkina teorijoje nustatytų rodiklių reikšmių, tačiau juos lyginant su rinkoje fiksuotais pelningumo rodikliai, galima teigti, jog įmonės veiklos efektyvumas mažai skiriasi nuo kitų įmonių vykdančių tą pačią ekonominę veiklą. Ypač rodiklių pagerėjimas pastebimas 2013 - 2014 m.

Nagrinėjant įmonės kasdinių užduočių atlikimo efektyvumą buvo skaičiuojami pardavimo savikainos lygis, atsargų apyvartumas ir ilgalaikio turto apyvartumas (žr. 2.3 lent.). Taigi veiklos efektyvumo rodikliai lyginti su teorinėmis jų ribomis bei 2010 - 2014 m. įmonių vykdančių tą pačią ekonominę veiklą atitinkamais rodikliais. Pastebėta, jog pardavimo savikainos lygis UAB „Ginlora“ tenkina tiek teorines ribas, tiek rinkoje vyraujančias rodiklio reikšmes. Tačiau įmonės apyvartumo rodikliai rodo blogesnę įmonės būklę. Rinkoje apyvartų yra padaroma daugiau, o ilgalaikio turto valdymo lygis yra efektyvesnis nei analizuojamoje įmonėje.

2.3 lentelė

Veiklos efektyvumo rodikliai

Eil. Nr.	Rodiklis		Teorija		Rodiklio skaitinė reikšmė							
			gerai	blogai	Įm.	Rin.	Įm.	Rin.	Įm.	Rin.	Įm.	Rin.
					2010	2011	2012	2013	2014			
1	Pardavimo savikainos lygis		<0,7	>0,9	0,77	0,81	0,71	0,77	0,73	0,78	0,70	0,78
2	Atsargų apyvartumas	kartais	didesnis geriau		1,99	3,74	2,07	4,19	2,56	4,16	2,02	3,94
		dienomis	mažesnis geriau		184	98	177	87	143	88	181	93
3	Ilgalaikio turto apyvartumas		didesnis geriau		1,52	4,17	1,63	6,09	2,00	8,06	1,37	8,02

Taigi vertinant pardavimo savikainos lygį, matoma, jog visu analizuojamu laikotarpiu reikėjo apie 70 centų sąnaudų vienam pardavimo pajamų eurui uždirbti. Taigi šis rodiklis pagal rekomendacijas yra vertinamas gerai ir galima spręsti, kad įmonė sugeba kontroliuoti prekių įsigijimo savikainą. Apskaičiuotas atsargų apyvartumas rodo, jog nuo 2010 iki 2012 m. ir 2014 m. atsargų naudojimo efektyvumas didėjo. Matoma, jog apyvartų skaičius per analizuojamus metus svyravo nuo 1,99 iki 2,56. Šis rodiklis yra gana mažas, kadangi įmonė turi daug atsargų, o dėl to kyla grėsmė, jog dalis atsargų lieka „užšaldytos“, pavyzdžiui, likusios mažos kvadratūros grindų dangos, kurias sudėtinga parduoti. Kad rodiklio reikšmės yra mažos patvirtina ir rinkos atsargų apyvartumas kartais, kuris svyruoja apie 4 kartus. Be to įmonėse vykdančiose tą pačią veiklą kaip UAB „Ginlora“ atsargos atnaujinamos kas 80 - 90 dienų, o tai reiškia apie du kartus dažniau nei nagrinėjamoje įmonėje. Įmonės ilgalaikio turto apyvartumas taip pat nusileidžia rinkos įmonių atitinkamam rodikliui. UAB „Ginlora“ vienas ilgalaikio turto euras uždirba ne daugiau 2 eurų pardavimo pajamų analizuojamu laikotarpiu, o rinkoje – apie 8 eurus. Tai reiškia, kad UAB

„Ginlora“ ilgalaikis turtas, kurio didžiąją dalį sudaro žemė, nėra pakankamai „įdarbinamas“ įmonės pajamoms uždirbti.

Išanalizavus veiklos efektyvumo rodiklius, galima teigti, jog įmonė gerai valdo savo sąnaudas ir palaiko gera pardavimo savikainos lygį. Tačiau įmonė turėtų atkreipti dėmesį į apyvartumo rodiklius, kadangi mažas įmonės atsargų apyvartumas rodo, jog ši turi daug likvidaus turto, techniškai pasenusiose atsargose. Be to reiktų išnaudoti kuo daugiau ilgalaikio turto pajamoms uždirbti.

Aptariant visus 12 rodiklių, galima teigt, jog dalis jų nesiekia teorijoje nustatytos geros būklės ribos, tačiau vertinant bendrą rinkos situaciją įmonės duomenys daugeliu atveju yra geri. Pavyzdžiui, 2010 - 2014 m. gero rodiklio reikšmę rodo bendrojo trumpalaikio mokumo koeficientas, bendrasis skolos koeficientas, ilgalaikių skolų koeficientas, apyvartinio kapitalo manevringumo rodiklis, bendrasis pardavimo pelningumas ir pardavimo savikainos lygis. Atsargų apyvartumas kartais parodė, jog atsargos atnaujinamos 2 arba 2,5 kartus per metus, tai reikštų kas 150 - 180 dienų atsargos paverčiamos pinigais, todėl būtų naudingiau šį rodiklį padidinti, tuo labiau, jog rinkoje padaroma apie 4 atsargų apyvartas. Tačiau vertinant atsargų apyvartumą, reiktų atsižvelgti, jog nagrinėjama prekybinė įmonė, kuri iki 2012 m. savo atsargas pildydavo kai tiekėjai paskelbdavo kolekcijų išpardavimus, todėl sukaupdavo daug produkcijos atsargų. Apyvartinio kapitalo manevringumo koeficientas analizuojamu laikotarpiu svyravo nežymiai, ir rodo, jog apie 1,2 apyvartinio kapitalo yra nenaudojama atsargose, vis dėlto šis rodiklis 2014 m. lyginant su 2013 m. sumažėjo 18 proc. ir yra vertinamas geriau nei kitose įmonėse. Ypač blogą rodiklių padėtį rodo grynojo pelningumo rodikliai, kurių koeficientai, palyginti su nustatytais rodiklių reikšmėmis, skiriasi vidutiniškai 10 punktų. Tam įtakos turėjo veiklos sąnaudų augimas, nes buvo didinami atlyginimai darbuotojams, augo nuomojamų prekybos plotų nuomos kainos.

Tradiciniais būdais skaičiuojamiems rodikliams alternatyva yra pinigų srautų santykiniai rodikliai. Šie rodikliai teikia informaciją apie įmonės ilgalaikį ir trumpalaikį mokumą, pardavimo, turto, kapitalo pelningumą ir pan. Todėl iš pinigų srautų ataskaitos gauti pelningumo ir mokumo rodikliai bus lyginami su atitinkamais rodikliais gautais iš pelno (nuostolių) ataskaitos ir balanso. Jau išsiaiškinta, jog literatūroje nėra plačiai nagrinėjami pinigų srautų santykiniai rodikliai, todėl nėra pateikta jų orientacinių reikšmių. Siūloma, jog pinigų srautų rodikliai būtų kuo aukštesni, kadangi tai reikštų geresnę įmonės finansinę būklę. Kaip pastebėta nagrinėjant pinigų srautų ataskaitą, iš pagrindinės veiklos įmonė sukaupia didžiausius pinigų srautus, o investicinės veiklos pinigų srautai dėl įsigyto ilgalaikio turto analizuojamu laikotarpiu buvo neigiami, ta pati situacija matoma ir finansinės veiklos pinigų srautuose, dėl mokamų palūkanų už paskolas ir prisiimtų kitų finansinių įsipareigojimų. Dėl šių priežasčių daugiausia dėmesio skaičiuojant santykinius pinigų srautų rodiklius bus skirta pagrindinei veiklai.

Apskaičiavus santykinius pinigų srautų rodiklius susijusius su įmonės pelningumu, pastebėta, jog 2013 m. visi grynieji pinigų srautai buvo didesni nei kitais analizuojamais metais (žr. 2.4 lent.). Išsiaiškinta, kad 2014 m. vienam pardavimo eurui teko 8 centai grynojo pinigų srauto ir lyginant su 2013 m. tai yra 5 centais mažiau. Lyginant grynojo pelningumo rodiklį, gautą iš pelno (nuostolių) ataskaitos duomenų, matoma, jog 2013 ir 2014 m. vienas pajamų euras uždirbo 4 centus grynojo pelno. Taigi vienas pardavimo euras neša dvigubai daugiau grynojo pinigų srauto, negu grynojo pelno. Vienam turto eurui 2010 - 2014 m. teko nuo 5 iki 11 centų grynujų pinigų iš pagrindinės veiklos, o pagal anksčiau apskaičiuotą grynąjį turto pelningumą, vienas turto euras sukuria tik 1 - 4 centų pajamų analizuojamu laikotarpiu. Trečiasis pinigų srautų santykinis rodiklis atskleidžia, kad vienam nuosavo kapitalo eurui analizuojamu laikotarpiu teko nuo 10 iki 21 centų grynujų pinigų. Tačiau tuo pat metu grynasis nuosavo kapitalo pelningumas daugiausia siekė tik 7 centus. Todėl pastebima, jog daugiausia grynujų pinigų ir grynojo pelno atnešė nuosavas kapitalas, o pardavimai ir turtas labai panašią dalį. Tačiau dvigubas ar trigubas rodiklį, skaičiuotą iš pinigų srautų ataskaitos ir kitų ataskaitų, skirtumas patvirtina, jog pinigų judėjimas yra atsietas nuo pajamų uždirbimo ir sąnaudų patyrimo, taigi grynojo pelno rodiklis, naudotas pelningumo rodikliuose, nesutampa su to paties laikotarpio grynujų pinigų srautu (žr. 1.6 skyrių). Šiuo atveju pinigų srauto grąža yra didesnė už pelningumą.

2.4 lentelė

Pinigų srautų grąžos ir pelningumo rodikliai

Eil. Nr.	Rodiklis	Rodiklio skaitinė reikšmė				
		2010	2011	2012	2013	2014
1	Grynojo pinigų srauto grąža iš pardavimo	0,10	0,07	0,05	0,13	0,08
	Grynasis pardavimo pelningumas	-0,06	0,01	0,03	0,04	0,04
2	Grynujų pinigų srauto grąža iš turto	0,08	0,07	0,05	0,11	0,07
	Grynasis turto pelningumas	-0,05	0,01	0,03	0,04	0,04
3	Grynojo pinigų srauto grąža iš nuosavo kapitalo	0,15	0,12	0,10	0,21	0,13
	Grynasis nuosavo kapitalo pelningumas	-0,09	0,01	0,05	0,07	0,07

Remiantis pinigų srautų ataskaita buvo apskaičiuoti mokumo rodikliai, o šalia jų pateikti jau apskaičiuoti iš balanso duomenų mokumo rodikliai, siekiant palyginti gautas reikšmes (žr. 2.5 lent.). Pastebėta, kad 2013 m. matomas rodiklių padidėjimas. Taigi įmonė disponavo didesniais pinigų srautais iš pagrindinės veiklos.

Pastebėta, jog 2014 m. 0,44 trumpalaikių įsipareigojimų dalis gali būti padengta pinigais. Pagal rekomendacijas, ši dalis neturėtų būti mažesnė nei 0,5, kadangi tuomet įmonei gresia trumpalaikio mokumo problemos. 2013 m. trumpalaikių įsipareigojimų apmokėjimo pinigais rodiklis buvo 0,61, taigi įmonė neturėjo trumpalaikio mokumo problemų. Verta atkreipti dėmesį, jog greitojo trumpalaikio mokumo koeficientas, priešingai nei pastarasis, geriausiai įvertintas

2014 m. Vis dėlto tiek trumpalaikių įsipareigojimų apmokėjimo pinigais, tiek greitojo trumpalaikio mokumo koeficientas rodo galimą mokumo problemą. Ilgalaikių įsipareigojimų apmokėjimo pinigais koeficientas analizuojamu laikotarpiu buvo nepastovus. 2013 m. įmonė padengė didelę dalį savo įsipareigojimų, taigi rodiklis palyginti su 2012 m. išaugo 14 punktų, vadinasi tuomet įmonė per 0,35 ataskaitinius laikotarpius galėjo padengti savo ilgalaikius įsipareigojimus. Tačiau buvo prisiimta daugiau įsipareigojimų ir šis rodiklis 2014 m. sumažėjo iki 0,24, o tai reiškia, kad pailgėjo laikotarpis, per kurį įmonė galėtų padengti savo ilgalaikius įsipareigojimus. Kad būtų galima palyginti pastarojo rodiklio rezultatą su balanso ataskaitos duomenimis, buvo pasirinktas ilgalaikių skolų koeficientas, nes atsižvelgiant į tai kokia dalis turto yra ilgalaikės skolos, priklauso kaip greit įmonė padengtų įsipareigojimus. T. y. šiuos rodiklius reikėtų lyginti priešingai: esant dideliame ilgalaikių įsipareigojimų apmokėjimo pinigais koeficientui, ilgalaikių skolų koeficientas turėtų būti mažesnis (pagal rekomendacijas >30). Vertinant visų įsipareigojimų apmokėjimo pinigais koeficientą, galima teigti, jog analizuojamu laikotarpiu daugiausiai 0,22 visų įsipareigojimų įmonė galėjo padengti pinigais (2013 m.). Nors pagal rekomendacijas pinigų srautų rodikliai vertinami gerai kai yra kuo didesni, bet lyginant su bendruoju skolos koeficientu įmonės mokumo situacija yra gera, o bendra finansinė būklė vertinama teigiamai.

2.5 lentelė

Santykiniai pinigų srautų rodikliai, susiję su įmonės mokumu

Eil. Nr.	Rodikliai	Rodiklio skaitinė reikšmė				
		2010	2011	2012	2013	2014
1	Trumpalaikių įsipareigojimų apmokėjimo pinigais koeficientas	0,51	0,47	0,31	0,61	0,44
	Greitojo trumpalaikio mokumo koeficientas	0,44	0,65	0,83	0,61	0,90
2	Ilgalaikių įsipareigojimų apmokėjimo pinigais koeficientas	0,30	0,24	0,21	0,35	0,24
	Ilgalaikių skolų koeficientas	0,28	0,28	0,26	0,30	0,30
3	Visų įsipareigojimų apmokėjimo pinigais koeficientas	0,19	0,16	0,12	0,22	0,15
	Bendrasis skolos koeficientas	0,44	0,42	0,44	0,48	0,46

Apibendrinus pinigų srautų santykinius rodiklius, galima daryti išvadą, jog įmonė turi siekti šių rodiklių didinimo. Kaip jau buvo minėta teorinėje dalyje, literatūroje nėra pateikta išsamių pinigų srautų rodiklių vertinimo, todėl analizuojant koeficientus didžiausias dėmesys turi būti skiriamas jų pokyčiams analizuojamu laikotarpiu. UAB „Ginlora“ pinigų srautų santykiniai rodikliai 2010 - 2014 m. turėjo tendenciją svyruoti, tačiau išsiskiria 2010 m. ir 2013 m., kuomet atitinkamai dėl krizės poveikio ir vadovybės sprendimų didelė dalis rodiklių gerėjo.

2.5. Rodiklių standartizavimas

Atlikus balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitos dvylikos santykinų rodiklių sistemą, belieka gautus duomenis standartizuoti ir nustatyti įmonės faktinės būklės nuokrypį nuo nustatytos normalios būsenos.

Pirmiausia, remiantis rekomendacijomis ir literatūros šaltiniais, nagrinėtais teorinėje dalyje, nustatomos rodiklių skaitinių reikšmių ribos. Tuomet apskaičiuojamos rodiklių etaloninės reikšmės (x_e) išvedant ribinių rodiklių vidurkį ir skiriant kiekvienam koeficientui „normalios būsenos“ balą – 100 (žr. 2.6 lent.). Taigi įmonės „normalią būseną“ nurodo bendras normalios būsenos balas (B_i), kuris yra lygus 1 300. Verta atkreipti dėmesį, jog atsargų bei ilgalaikio turto apyvartumo ir apyvartinio kapitalo manevringumo rodiklių etaloninės reikšmės apskaičiuotos išvedant įmonės atitinkamų rodiklių 2010 - 2014 m. vidurkį. Pabrėžtina, jog etaloninės reikšmės yra įmonės veiklos optimalumo orientyras. Todėl naudojantis jomis, galima analizuoti faktinės situacijos santykinį nuokrypį nuo etaloninės reikšmės.

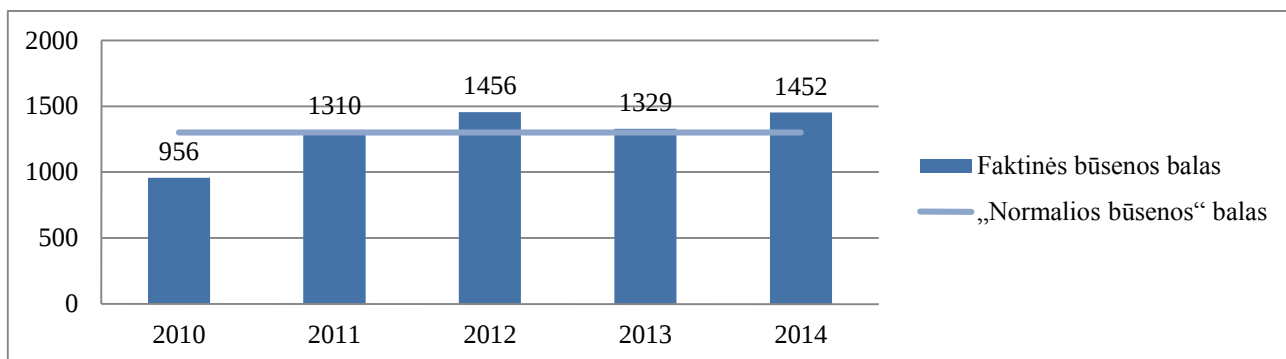
2.6 lentelė

Santykinų finansinių rodiklių etaloninė reikšmė ir „normalios būsenos“ balas

Eil. Nr.	Rodiklis		Rodiklio skaitinė reikšmė		Etaloninė reikšmė x_e	Normalios būsenos balas B_i
			gera padėtis (x_{gj})	nepatenkinama padėtis (x_{bi})		
1	Bendrojo trumpalaikio mokumo koef.		>2,0	<1,0	1,50	100
2	Greitojo trumpalaikio mokumo koeficientas		>1,0	<0,5	0,75	100
3	Bendrasis skolos koeficientas		<0,5	>0,7	0,60	100
4	Ilgalaikių skolų koeficientas		<0,3	>0,5	0,40	100
5	Bendrasis pardavimo pelningumas, %		>20,0	<7,0	13,50	100
6	Grynasis pardavimo pelningumas, %		>10,0	<5,0	7,50	100
7	Grynasis turto pelningumas, %		>15,0	<8,0	11,50	100
8	Grynasis nuosavo kapitalo pelningumas, %		>20,0	<10,0	15,00	100
9	Pardavimo savikainos lygis		<0,7	>0,9	0,80	100
10	Atsargų apyvartumas	kartais	Kuo didesnis, tuo geriau		2,18	100
		dienomis	Kuo mažesnis, tuo geriau		169	100
11	Ilgalaikio turto apyvartumas		Kuo didesnis, tuo geriau		1,62	100
12	Apyvartinio kapitalo manevringumo koef.		Kuo mažesnis, tuo geriau		1,20	100
					iš viso:	1300

Taigi apskaičiavus 2010 - 2014 m. rodiklių skaitinės reikšmės ir etaloninės reikšmės santykį, gavome santykinį nuokrypį (žr. 11 priedą). Jie atspindi, kiek įmonės santykiniai rodikliai yra didesni ar mažesni už nustatytas optimalias ribas. Jei santykinio nuokrypio reikšmė yra didesnė už 1, vadinasi, faktiniai įmonės rodikliai yra didesni, nei nustatyta optimali jų reikšmė. Koreguojant normalios būsenos balą (B_i) santykinio nuokrypiu (I_{it}) yra gaunamas faktinės būsenos balas (B_{it}),

kuris ir atspindi įmonės būklę analizuojamu laikotarpiu. 2.9 paveikslėlyje pateikta 2010 - 2014 m. nustatyta įmonės finansinės būklės ir veiklos rezultatai.

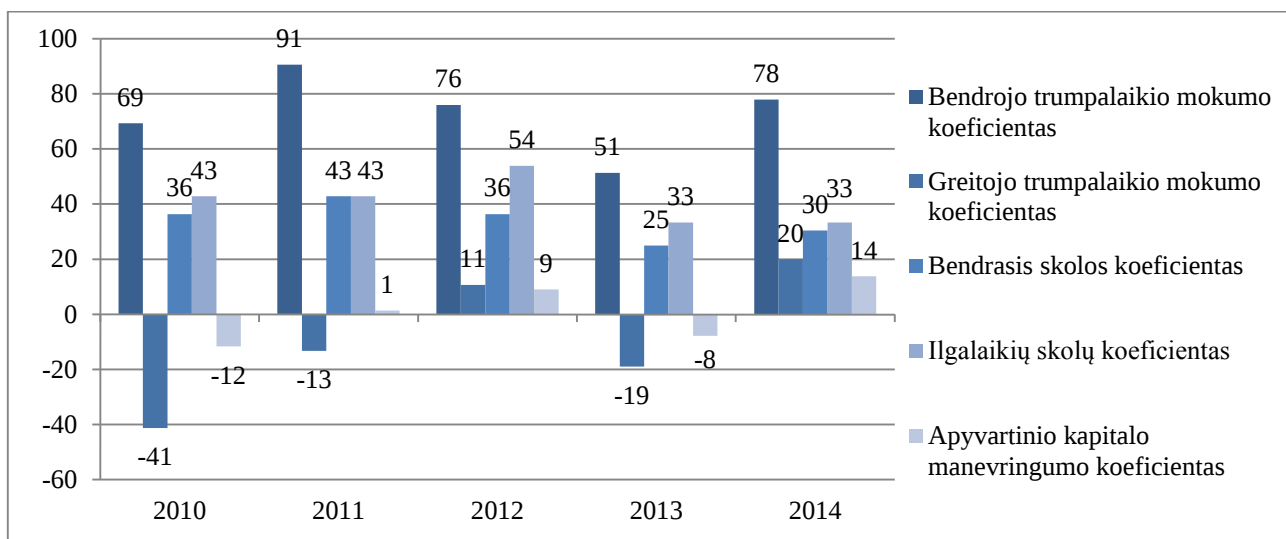

2.9 pav. Faktinės būsenos balų nuokrypis nuo „normalios būsenos“, balais

Iš gautų duomenų matoma, jog nustatyto 1300 „normalios būsenos“ balo įmonė nepasiekė tik 2010 m., kadangi 2009 m. vykusio ekonominė krizė palietė įmonę, buvo prasti greitojo trumpalaikio mokumo, pelningumo, apyvartumo rodikliai. 2011 m. lyginant su 2010 m. padėtis pagerėjo 37,07 proc., apyvartumo rodikliai pasiekė normalios padėties balą, o pelningumo rodikliai tapo teigiami. Sekančiais 2012 m. balas šoktelėjo dar 11 proc. – pagerėjo greitojo trumpalaikio mokumo koeficientas. Tačiau 2013 m. šis rodiklis vėl nukrito žemiau etaloninės reikšmės, be to pablogėjo apyvartumo rodikliai, skolos koeficientai, padidėjo apyvartinio kapitalo manevringumo koeficientas, kas sąlygojo blogiausią jo reikšmę nuo 2011 m. Vėlgi šią situaciją galima sieti su vadovybės sprendimu reorganizuoti įmonę, prisiimti daugiau įsipareigojimų, didinti įmonės ilgalaikį turtą ir mažinti atsargas. Vis dėlto faktinės būsenos balas buvo 29 balais didesnis už nustatytą „normalią būseną“, o įmonės finansinė būklė buvo panaši į 2011 m. Geriausi UAB „Ginlora“ finansinė būklė ir veiklos rezultatai fiksuojami 2012 ir 2014 m. Lyginant šiuos du metus faktinės būsenos balas skyrėsi tik 4 vienetais. Bendras įmonės faktinės būsenos balas 2014 m. buvo 52 proc. geresnis, palyginti su 2010 m. įmonės faktinės būsenos balu. Todėl galima daryti išvadą, kad įmonė suvaldė problemas kilusias po įmonę ištikusios krizės.

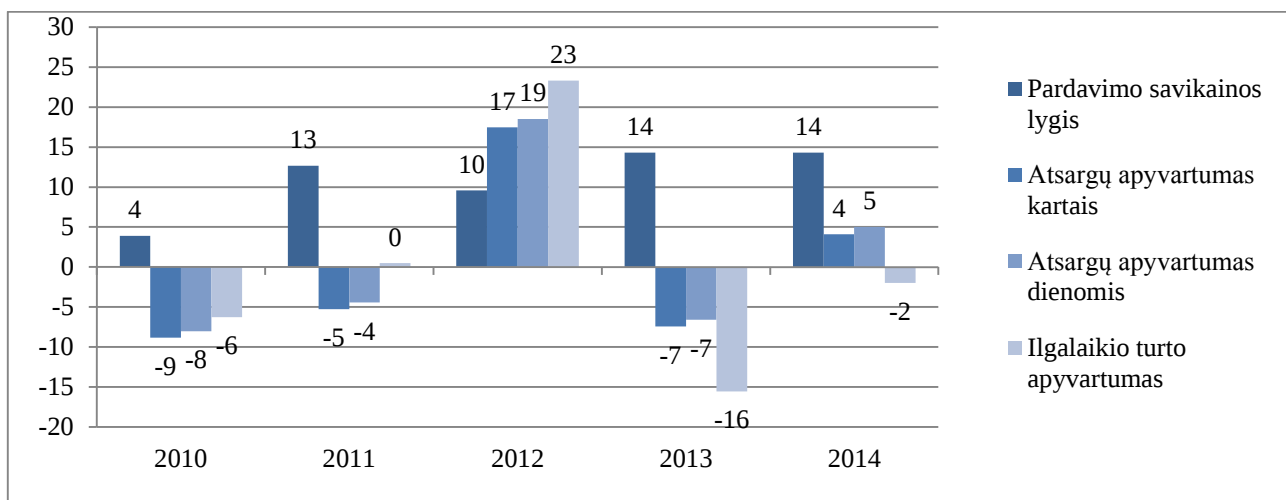
Norint išsiaiškinti, kodėl analizuojamu laikotarpiu įmonės faktinės būsenos balas buvo nepastovus, verta panagrinėti kiekvieną rodiklių grupę atskirai, pradedant nuo mokumo (likvidumo) grupės. Pastebima, jog bendrojo trumpalaikio mokumo koeficientas pagal teorines ir rinkoje vyraujančias ribas yra vertinamas labai gerai, tą patį patvirtina ir gauti faktinės būsenos nuokrypiai (žr. 2.10 pav.). Matoma, jog bendrojo trumpalaikio mokumo koeficientas už „normalios būsenos“ balą (100) yra didesnis vidutiniškai 20 proc. per visą analizuojama laikotarpį. Greitojo trumpalaikio mokumo koeficientas 2010 - 2011 m. ir 2013 m. nesiekė 100 balų, vis dėlto 2014 m. šio rodiklio duomenys pagerėjo ir siekė 120 balų. Vertinant bendrai visus mokumo (likvidumo) rodiklius, galima teigti, jog silpnoji sritis buvo greitojo trumpalaikio mokumo koeficientai, kurie

2014 m. lyginant su 2013 m. pakilo 39 balais, todėl gali būti, jog vadovybės sprendimai turėjo įtakos gerinant įmonės mokumą ir ji gebėtų padengti trumpalaikius įsipareigojimus likvidžiu turtu.

2.10 pav. Mokumo (likvidumo) rodiklių faktinės būsenos nuokrypiai, balais

Vertinant apskritai mokumo rodiklių nuokrypį nuo „normalios būsenos“ balo, kuris šiems rodikliams siekė 500, galima teigti, kad 2010 - 2014 m. mokumo rodikliai pastaruosius viršijo vidutiniškai 141 balu. Geriausia įmonės mokumo padėtis fiksuota 2012 m.

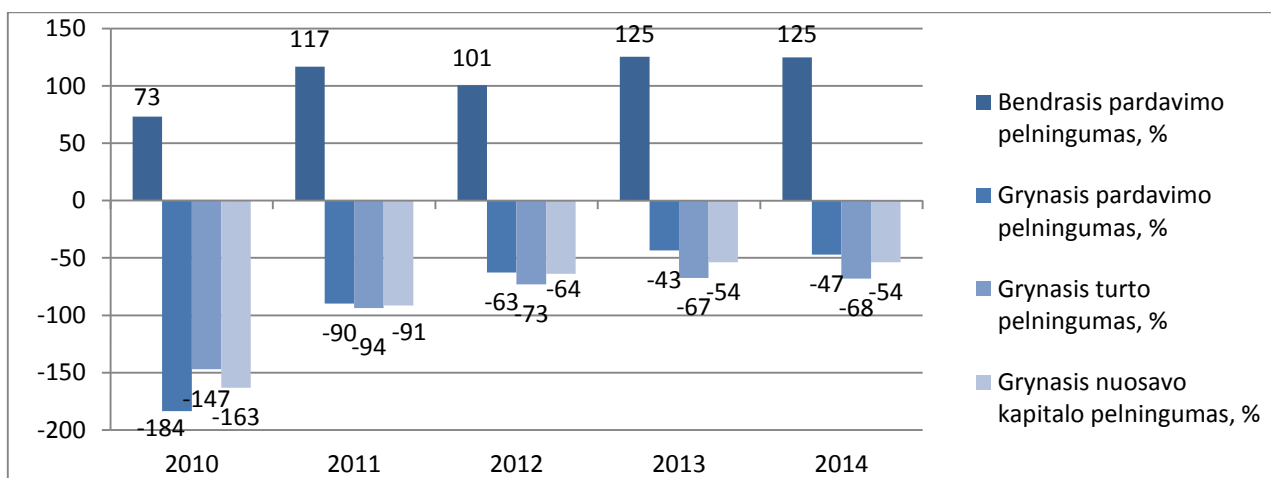

2.11 pav. Veiklos efektyvumo rodiklių faktinės būsenos nuokrypiai, balais

Analizuojant pardavimo savikainos lygį, atsargų apyvartumą ir ilgalaikio turto apyvartumą 2010 - 2014 m. pastebima, kad apyvartumo rodikliai nepasiekė 100 balų 2010, 2011 ir 2013 m. (žr. 2.11 pav.). Vis dėlto atotrūkis nebuvo žymus (iki 10 balų), todėl bendrai veiklos efektyvumo rodikliai neigiamos įtakos įmonės finansinei būklei analizuojamu laikotarpiu nedarė. Verta pastebėti, jog pardavimo savikainos lygis visu analizuojamu laikotarpiu buvo vertinamas teigiamai ir tai patvirtina anksčiau konstatuotą faktą, dėl įmonės sugebėjimo kontroliuoti išlaidas. Vėlgi pastebima tendencija, kad 2014 m. lyginant su 2013 m. nagrinėjami rodikliai išauga ir rodo gerą įmonės finansinę būklę.

Bendras veiklos efektyvumo rodiklių nuokrypis nuo „normalios būsenos“ balo, kuris šiems rodikliams siekė 400, sudarė vidutiniškai 12 balų. Nors 2010 m. ir 2013 m. iki „normalios būsenos“ balo trūko apie 20 balų, galima teigti, jog įmonė neturi problemų su veiklos efektyvumu. Geriausi šios rodiklių grupės rezultatai, kaip ir mokumo (likvidumo) grupės, fiksuojami 2012 m.

Tačiau bendrą įmonės finansinę būklę blogina pelningumo rodikliai (žr. 2.12 pav.). Nors bendrojo pardavimo pelningumo rodiklis beveik visu analizuojamu laikotarpiu dvigubai viršijo nustatytą balą, pastebima, jog grynojo pelningumo rodikliai visu analizuojamu laikotarpiu buvo mažesni nei 100 balų. Verta pabrėžti, jog pelningumo rodikliai nuo 2010 m. nuolat auga, todėl įmonės padėtis gerėja. Vis dėlto, įmonei derėtų susirūpinti grynojo pelningumo rodikliais.

2.12 pav. Pelningumo rodiklių faktinės būsenos nuokrypiai, balais

Vertinant 2011 - 2014 m bendrą pelningumo rodiklių faktinės būsenos nukrypimą galima teigti, kad vidutiniškai grynasis pelningumas nuo 400 normalios pelningumo būsenos balo, buvo mažesnis 85 balais. Vidutinis nukrypimas buvo vertinamas eliminuojant 2010 m. rezultatus, kadangi tais metais santykiniai grynojo pelningumo rodikliai buvo neigiami ir vidutinį nukrypimą padidintų netikslingai. Apibendrinus galima teigti, kad visu analizuojamu laikotarpiu grynojo pelningumo rodikliai rodo neigiamus nukrypimus, taigi pardavimų, turto ir nuosavo kapitalo pelningumai yra „silpnoji“ įmonės grandis.

Apibendrinus visą rodiklių sistemos standartizavimą ir gautą rezultatą apie įmonės finansinę būklę ir veiklos rezultatus galima konstatuoti, jog 2014 m. įmonės būklė lyginant su 2013 m. gerėjo, o nuo 2010 m. įmonė pagerino savo būklę beveik dvigubai. Jei apibendrinamoji normalios situacijos charakteristika yra 1300, tai reiškia, kad 2014 m. faktinės būklės balas rodo gerą finansinę įmonės būklę, kadangi jos nuokrypis yra 152, o 2010 m. buvo -344. Taigi nuo 2011 m. įmonės finansinė būklė yra gera. Vis dėlto, 2013 m. pastebimas faktinės būklės balo sumažėjimas lyginant su 2012 m., tai yra atsargų išpardavimo priežastis. Be to reikėtų atkreipti dėmesį, jog gauti faktinės būsenos nuokrypiai patvirtino pirmiau darytas išvadas dėl „silpnųjų“ įmonės grandžių, t. y. grynojo pelningumo rodiklių. Būtent į jas vadovybė turėtų atkreipti dėmesį.

IŠVADOS

1. Išnagrinėjus Lietuvos bei užsienio mokslinės literatūros šaltinius, paaiškėjo, kad finansinės būklės ir veiklos rezultatų analizė yra reikšminga finansinės analizės dalis. Jos teikiama informacija padeda vadovybei priimti tinkamus sprendimus, sudaro galimybes vertinti įmonės pelningumą bei mokumą, o tinkamai interpretuojant faktinius duomenis – gerinti įmonės veiklą. Finansinės būklės informacijos šaltiniai yra pagrindinės finansinės atskaitomybės ataskaitos. Joms analizuoti naudojami loginiai, grafiniai ir specialieji būdai, kadangi pasitelkiant juos galima stebėti duomenų pokyčių tempus ir tendencijas, atvaizduoti gautus rezultatus bei įvertinti duomenų tarpusavio ryšius. Kadangi įmonėms svarbu gauti nesudėtingą ir objektyvų būdą įmonės būklei įvertinti, pritaikytą konkrečiai jos veiklai, buvo pasitelkta Mackevičiaus ir Valkausko siūloma integruota finansinės būklės ir veiklos rezultatų analizės metodika. Pagal šią metodiką pateikiamas įmonės būklės vertinimas leidžia eliminuoti klaidingą gautų rezultatų interpretavimą, kadangi yra pateikiamos rodiklių vertinimo ribos, o santykinų rodiklių sistema sudaroma atsižvelgiant į dažniausiai Lietuvos ir užsienio autorių rekomenduojamus rodiklius, analizuojamos įmonės dydį ir ekonominės veiklos rūšį, todėl gauta informacija neklaidina vartotojo. Nuspręsta į 12 rodiklių sistemą įtraukti penkis mokumo (likvidumo) rodiklius, kuriais bus atspindėta įmonės finansinė būklė, jos gebėjimas vykdyti savo finansinius įsipareigojimus bei įvertinamas turimo turto pobūdis. Taip pat nuspręsta įtraukti keturis pelningumo rodiklius, nes jie parodo kaip efektyviai uždirbamas pelnas, kaip gerai įmonė priima investicinius ir finansinius sprendimus. O siekiant išsiaiškinti įmonės kasdienių užduočių atlikimo efektyvumą pasirinkti trys veiklos efektyvumo rodikliai. Todėl juos įvertinus ir standartizavus galima gauti informaciją apie bendrą įmonės finansinę būklę.

2. Atlikus įmonės absoliutinių rodiklių analizę pastebėta, jog nuo 2010 m. įmonės situacija pagerėjo: išaugo pardavimo pajamos, tai didino bendrąjį pelną, per analizuojama laikotarpį žymiai padidėjo ilgalaikio turto, buvo įsigyta žemė ir papildytas automobilių parkas, taigi yra investuojama į plėtrą, ketinama atidaryti dar vieną parduotuvę. Ilgalaikių ir trumpalaikių įsipareigojimų suma analizuojamu laikotarpiu kito, tačiau įmonės padėtis nepaisant turimų įsipareigojimų yra gera, nes įmonė turi pakankamai nuosavo kapitalo, kurį galėtų panaudoti iškilus problemoms. Be to didėjo grynas ir bendras įmonės pelnas: 2010 m. įmonė patyrė nuostolį, o praėjus keturiems metams jos grynas pelnas viršijo 76 tūkst. eur. Tai rodo įmonės gebėjimą efektyviai valdyti turimas lėšas ir turtą. Atlikus santykinų rodiklių analizę ir juos lyginant su teorijoje nustatytomis ribomis, bei kitų įmonių realiai veikiančių rinkoje rodiklių reikšmėmis, galima teigti, kad 2010 - 2014 m. geras rodiklių reikšmes rodo mokumo ir veiklos efektyvumo rodikliai, išskyrus nežymius nukrypimus nuo teorinių rodiklių ribų. Tačiau atsargų ir ilgalaikio turto apyvartų atžvilgiu UAB „Ginlora“ nėra konkurencinga rinkoje. Ypač blogą rodiklių padėtį rodo grynojo pelningumo rodikliai, kurių

koeficientai, palyginti su nustatytais rodiklių reikšmėmis, skiriasi vidutiniškai 10 punktų. Tam įtakos turėjo veiklos sąnaudų augimas, nes buvo didinami atlyginimai darbuotojams, augo nuomojamų prekybos plotų nuomos kainos. Apskaičiuoti pinigų srautų santykiniai rodikliai patvirtino mokumo (likvidumo) santykinių rodiklių rezultatus, tačiau apskaičiuota grynujų pinigų srauto grąža buvo 2 - 3 kartus didesnė nei santykinių pelningumo rodiklių. Kadangi pinigų judėjimas yra atsietas nuo pajamų uždirbimo ir sąnaudų patyrimo, grynojo pelno rodiklis, naudotas pelningumo rodikliuose, nesutampa su to paties laikotarpio grynujų pinigų srautu.

3. Standartizavus 12 santykinių rodiklių sistemą ir nustačius kiekvienam rodikliui faktinės būsenos balą, galima daryti išvadą, kad nuo 2011 m. įmonės finansinė būklė yra gera. Jei apibendrinamoji normalios situacijos charakteristika yra 1300, tai 2014 m. faktinės būklės balo nuokrypis buvęs 152 rodo gerą finansinę įmonės būklę. Pastebėtina, kad 2010 m. faktinės būklės balo nuokrypis buvo -344. O tai reiškia, jog 2014 m. lyginant su 2010 m. įmonė pagerino savo būklę beveik dvigubai. Reikėtų atkreipti dėmesį, jog gauti faktinės būsenos nuokrypiai patvirtino pirmiau darytas išvadas dėl „silpnųjų“ įmonės grandžių, t. y. grynojo pelningumo rodiklių. Būtent į juos vadovybė turėtų atkreipti dėmesį. Pažymėtina, jog naudojantis metodika sudaryta iš santykinių rodiklių įmonės vadovas gali įvertinti bendrą įmonės finansinę būklę ir nuokrypius bei priimti reikiamus sprendimus. Kad tai padarytų jam nereikia būti finansų specialistu, nebūtina žinoti, kokie rodikliai apibūdina finansinę būklę, bei kokios rodiklių reikšmės tinkamos ar kaip jas vertinti. Taigi standartizavus rodiklius gautas būdas racionaliai, suprantamai ir objektyviai įvertina bendrą įmonės finansinę būklę ir veiklos rezultatus.

REKOMENDACIJOS

Įvertinus UAB „Ginlora“ finansinę būklę ir veiklos rezultatus, galima teikti tokias rekomendacijas:

1. Reikėtų ieškoti prekybos plotų su mažesnėmis nuomos kainomis, kadangi didelės veiklos sąnaudos mažina grynąjį pardavimo pelningumą, o tai rodo problemas valdant veiklos sąnaudas. Nuo 2010 m. nuomos kaina įmonei padidėjo 1,7 eur/m². Remiantis 2014 m. UAB „Ober-haus“ duomenimis, mažiausios prekybinių plotų kainos buvo apie 4,3 eur/m². Tai yra 0,90 eur. mažiau nei 2014 m. mokėjo įmonė. Jei įmonės nuomos sąnaudos sumažėtų iki 4,3 eur/m² įmonės grynasis pardavimo pelningumas galimai pakiltų 0,76 proc. punktais, ir įmonė turėtų 14 606 eurų daugiau grynojo pelno. 2015 m. mažiausios fiksuotos kainos buvo apie 5 eur/m². Tai yra 0,20 eur. mažiau nei įmonė mokėjo 2014 m. Jei ši nuomotųsi prekybos plotus už 5 eur/m², jos grynasis pardavimo pelningumas, esant 2014 m. pajamoms ir kt. sąnaudoms nekintant, padidėtų 0,17 proc. punkto, ir įmonė turėtų 3 270 euro daugiau grynojo pelno. Grynojo pelno padidėjimas automatiškai padidintų ir nuosavo kapitalo pelningumą. Žemas grynasis turto pelningumas rodo, kad įmonės veikloje nepakankamai naudojamas turimas turtas. Didžiausią turto dalį 2014 m. sudaro turima žemė (43,23 proc.), kuri yra patraukli investuotojams dėl vietos, reikėtų intensyviai ieškoti žemės pirkėjų. Remiantis UAB „Ober-haus“ duomenimis, komercinės paskirties nekilnojamo turto sandorių mažėjo 3 proc., tačiau jų vertė 2015 m. lyginant su 2014 m. tuo pačiu laikotarpiu išaugo 6 proc. Todėl galima teigti, jog žemę būtų įmanoma pelningai parduoti, o gautas lėšas reinvestuoti į įmonės plėtrą. Taip būtų pagerintas ilgalaikio turto apyvartumas, nes sumažėtų nenaudojamo turto įmonės veikloje.

2. Reikia padidinti atsargų apyvartumą apie du kartus, nes žemas atsargų apyvartumas rodo prastą atsargų valdymo politiką, o neefektyviai naudojant atsargas yra išaldomos lėšos. Reikėtų papildomai atlikti inventorizaciją ir nustatyti pasenusių medžiagų ar nebenaudojamų likučių kiekį. Tokias atsargas derėtų sunaikinti, kad ataskaitose esančios jų sumos nebeiškreiptų rodiklių ir būtų atspindėta tikroji naudingų atsargų vertė. Be to sumažinus atsargas sumažėtų sandėliavimo išlaidos, mažėtų rizika, kad atsargos pasens ar nuvertės. Taip pat atsargų apyvartumą paspartintų padidėjusi klientūra, todėl reikėtų skirti daugiau dėmesio klientų pritraukimui.

3. Įmonei rekomenduojama reguliariai analizuoti finansinę būklę ir veiklos rezultatus pagal sudaryta standartizuotų rodiklių sistemą. Keletą metų nuosekliai atliekant analizę pagal pateiktą metodiką galima lengvai nustatyti įmonės finansinę būklę ir veiklos rezultatus bei jų pokyčius, probleminės veiklos sritis. O tai sudaro prielaidas priimti sprendimus, kurie leistų užtikrinti įmonės konkurencingumą rinkoje, veiklos tęstinumą ir gerus finansinius rodiklius ateityje.

LITERATŪROS SĄRAŠAS:

1. 1-asis verslo apskaitos standartas „Finansinė atskaitomybė“, patvirtintas viešosios įstaigos Audito ir apskaitos tarnybos direktoriaus 2010 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. VAS-12. Prieiga per internetą: <http://www.aat.lt/get.php?f.2948>
2. 2-asis verslo apskaitos standartas „Balansas“, patvirtintas viešosios įstaigos Lietuvos Respublikos apskaitos instituto standartų tarybos 2003 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1. Prieiga per internetą: <http://www.aat.lt/get.php?f.3035>
3. 3-asis verslo apskaitos standartas „Pelno (nuostolių) ataskaita“, patvirtintas viešosios įstaigos Lietuvos Respublikos apskaitos instituto standartų tarybos 2003 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1. Prieiga per internetą: <http://www.aat.lt/get.php?f.2454>
4. 5-asis verslo apskaitos standartas „Pinigų srautų ataskaita“, patvirtintas viešosios įstaigos Audito ir apskaitos tarnybos direktoriaus 2010 m. birželio 4d. įsakymu Nr. VAS-14. Prieiga per internetą: <http://www.aat.lt/get.php?f.1841>
5. Aleknevičienė, V. (2009). *Įmonės finansų valdymas*. Vadovėlis. Kaunas: „Spalvų kraitė“.
6. Antanavičienė, J., Šimelytė, A. (2013). *Verslo įmonės ekonomikos pagrindai*. Mokomoji knyga. Kaunas: „Technologija“.
7. Bagdžiūnienė, V. (2013). *Finansinių ataskaitų analizė: esmė ir verslo situacijos*. Vilnius: Conto litera.
8. Bivainis, J., Garškaitė, K. (2010). Įmonių bankroto grėsmės diagnostikos sistema. *Verslas: teorija ir praktika*, 11(3): 204-212.
9. Budrikienė, Paliulytė, 2012. Bankroto prognozavimo modelių pritaikomumas skirtingo mokumo ir pelningumo įmonėms. *Ekonomika ir vadyba: aktualijos ir perspektyvos*. 2 (26). 90–103
10. Buškevičiūtė, E., Kanapickienė, R., Patašius, M. (2010). *Finansinių rezultatų analizė*. Kaunas: Technologija.
11. Buškevičiūtė, E., Mačerinskienė, I. (2009). *Finansų analizė: vadovėlis*. Kaunas: Technologija
12. Džikevičius, A., Jonaitienė, B. (2015). Finansinių santykinų rodiklių, geriausiai įvertinančių skirtinguose Lietuvos sektoriuose veikiančias įmones, paieška. *Verslas: teorija ir praktika*, 16(2): 174–184.
13. Garškaitė, K. (2008). Įmonių bankroto prognozavimo modelių taikymas. *Verslas: teorija ir praktika*, 9(4): 281–294.
14. Janovič, V. (2012). Įmonių perspektyvinė finansinė analizė esant neapibrėžtumui. *Business Systems and Economics*, 2(1): 102–115.
15. Ježovita, A. (2015). Designing the model for evaluating financial quality of business operations – Evidence from Croatia. *Management*, 20(1), 101-129.
16. Juozaitienė, L. (2007). *Įmonės finansai: analizė ir valdymas*. Šiauliai: VšĮ Šiaulių universiteto leidykla.
17. Kancerevyčius (2009). *Finansai ir investicijos*. Kaunas: "Smaltijos" leidykla.
18. Kazlauskienė, V. (2012). Viešojo sektoriaus subjekto finansinės būklės analizės rodiklių sistema. *Ekonomika ir vadyba: aktualijos ir perspektyvos*. 2012. 4 (28). 168–176
19. Keinys, S. (2012). *Dabartinės lietuvių kalbos žodynas*. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas.
20. Kvederaitė, V. (1997). *Įmonės finansų valdymas*. Vilnius: Lietuvos informacijos institutas.
21. Lietuvos statistikos departamentas (2013). *Oficialiosios statistikos portalas*. Prieiga per internetą: <http://www.osp.stat.gov.lt/web/guest/statistiniu-rodikliu-analize1>
22. Mackevičius, J. (2006). Finansinių santykinų rodiklių skaičiavimas ir grupavimas. *Ekonomika*. t. 75. p. 20-33. ISSN 1392-1258.
23. Mackevičius, J. (2009). *Finansinių ataskaitų auditas ir analizė. Procedūros, metodikos ir vertinimas*. Vilnius, TEV.
24. Mackevičius, J. (2010 b). Integruota įmonių bankrotų prognozavimo metodika. *Current Issues of Business & Law*. 5(1): 123-138.
25. Mackevičius, J., (2007). *Įmonių veiklos analizė. Informacijos rinkimas, sisteminimas ir vertinimas*. Vilnius: TEV
26. Mackevičius, J., Giriūnas, L., Valkauskas, R. (2014). *Finansinė analizė*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.
27. Mackevičius, J., Savickas, V. (2015). Finansinės analizės studijų dalyko turinio tyrimas. *Homo-societas-technologiae*. 1(4): 27-36.
28. Mackevičius, J., Valkauskas, (2012). Įmonės finansinės būklės analizės metodika naudojant sudėtinį rodiklį. *Tarptautinis verslas: inovacijos, psichologija, ekonomika*, 3(1), 168-180.
29. Mackevičius, J., Valkauskas, R. (2010). Integruota įmonės finansinės būklės ir veiklos rezultatų analizės metodika. *Verslas: teorija ir praktika*, 11(3): 213-221
30. Mankin, J. A. ir Jewell, J., J. (2014). A Sorry State of Affairs: the Problems With Financial Ratio Education. *Academy of Educational Leadership Journal*, 18(4): 195-219.

31. Nasdaq OMX (2010). *Įmonių finansinė analizė rodiklių skaičiavimo metodika*. Prieiga per internetą: http://www.nasdaqomxbaltic.com/files/vilnius/leidiniai/Rodikliu_skaiciavimo_metodika-final.pdf (žiūrėta 2015.11.01)
32. Obi, C., P. (1999). *Verslo finansų pagrindai*: vadovėlis aukštųjų mokyklų studentams. Kaunas : Technologija
33. Pankratyeva, E.V. (2013). E.V. Pankratyeva. Provision of information management and analysis to recording and assessment of business entities' financial position. *International Journal of Academic Research Part B*; 5(6), 110-117.
34. Robinson, T. R., (2009). *International Financial Statement Analysis*. Hoboken, N.J. : Wiley.
35. Rutkauskas, A. V., Sūdžius, V., Mackevičius, V. (2009). *Verslo finansų principai ir praktika*. Mokomoji knyga. Vilnius: „Technika“.
36. Smalenskas, G. (2007). *Finansai*. Mokomoji knyga. Vilnius: „Homo liber“.
37. Stamenković, S., Pavlović, R. (2011). The role and importance of reporting on money flows for strategic and operational decision making in corporations. *Megatrend Review*, 8(2): 455-472.
38. Šakienė, H., Puleikienė, K. (2009). Finansinių santykinių rodiklių taikymas I ir akcinių bendrovių finansinės – ūkinės veiklos analizėje. *Vadyba. Journal of Management*, 14(2): 33-40.
39. Šlekienė, D., Klimavičienė, I. (2000). *Įmonės veiklos finansinis įvertinimas*: mokomoji knyga. Kaunas: Technologija
40. Švabovič, M., Valkauskas, R. (2012). Smulkaus ir vidutinio verslo finansinių rodiklių svorio bendrojo vidaus produkto struktūroje pokyčių analizė. *Verslas: teorija ir praktika*, 13(3): 234-241.
41. Teodor, H., Radu, M. (2013). Diagnosis of Financial Position by Balance Sheet Analysis – Case Study. *Economic Science Series*, 22(2), 530-539.
42. UAB „Ober-haus“ nekilnojamasis turtas (2014). *Komercinio nekilnojamojo turto 2014 IV ketv. rinkos komentaras*. Prieiga per internetą: <http://lntpa.lt/wp-content/uploads/2012/05/OH-Komercinis-2014-IV-ketv.pdf> (žiūrėta 2016.01.05)
43. UAB „Ober-haus“ nekilnojamasis turtas (2015). *Komercinio nekilnojamojo turto 2015 III ketv. rinkos komentaras*. Prieiga per internetą: <http://www.ober-haus.lt/wp-content/uploads/2015/10/OH-Komercinis-2015-III-ketv.pdf> (žiūrėta 2016.01.05)
44. Žager, K., Sačer, I., M., Dečman, N. (2012). Financial ratios as an evaluation instrument of business quality in small and medium-sized enterprises. *International Journal of Management Cases*, Special Issue: Papers from the 9th International CIRCLE Conference, pp. 373-385(13).
45. Савицкая, Г. В. (2004). *Экономический анализ: учебник*. Москва: Новое знание.

PRIEDAI

1 priedas.

Pelningumo rodikliai

Rodiklis	Formulė	Atskleidžia...	Vertinamas
Bendrasis pardavimo pelningumas. % (Gross profit margin)	Bendrasis pelnas/ Pardavimo pajamos	įmonės sugebėjimą uždirbti pelną iš pagrindinės įmonės veiklos, kontroliuoti pardavimo pajamų bei savikainos lygį. Kitaip tariant, parodo įmonės taikomą antkainį.	Vertinant turi būti atkreiptas dėmesys į pelno norma kiekvienam uždirbtam pajamų eurui, nes kuo ji didesnė, tuo efektyvesnė yra įmonės veikla, šis rodiklis vertinamas teigiamai, jei yra nuo 15 iki 35 proc., neigiamai – mažesnis nei 7 proc. (Mackevičiaus ir kt. 2014). Prekybos įmonėje optimalus yra 20 proc.
Grynasis pardavimo pelningumas. % (Net profit margin)	Grynasis pelnas/ Pardavimo pajamos	kiek procentų (arba eurų) grynojo pelno uždirba vienas pardavimo pajamų euras, t. y. jis parodo įmonės veiklos efektyvumą.	Jei šis rodiklis svyruoja nuo 10 iki 25 proc., jis yra vertinamas teigiamai, jei mažesnis nei 5 proc. – neigiamai. Analizuojant įmonių veiklos rezultatus, žemas pelningumas gali būti siejamas ne tik su blogu vadovavimu, bet ir su pajamų didinimu žemų kainų sąskaita, arba kainų konkurenciją su kitomis įmonėmis. Tiesa, Nasdaq OMX duomenimis, šis, o taip pat ir kiti pelningumo rodikliai labai priklauso nuo ekonomikos sąlygų ir ekonomikos sektoriaus. Prekybinės įmonės grynasis pelningumas gali būti 2,5 proc.
Grynasis turto pelningumas, % turto grąža (ROA); (return on total assets)	Grynasis pelnas/Turtas (vidutinis)	kiek eurų grynojo pelno tenka vienam turto eurui, atskleidžia ar bendrovė efektyviai naudoja savo turtą. Kiek vienas ilgalaikio turto euras sukuria pajamų (Smalenskas, 2007).	Kuo ROA yra didesnis tuo geriau, kadangi aukštesnė šių rodiklių reikšmė rodo didesnį turto efektyvumo laipsnį, optimalios šio rodiklio ribos yra 8 - 20 proc. Tačiau Nasdaq OMX prekybinėms įmonėms pateikia 4,4 proc. ROA dydį.
Grynasis nuosavo kapitalo pelningumas. % (ROE); (return on equity)	Grynasis pelnas/Nuosavas kapitalas (vidutinis)	kiek eurų grynojo pelno tenka vienam nuosavo kapitalo eurui.	Rodiklis yra svarbus akcininkams, tvirtinant įmonės pelningumą. Teoriškai šis rodiklis vertinamas teigiamai, kai yra didesnis negu 10 proc., o jei didesnis nei 30 proc. – labai gerai. Prekybinėse įmonėse ~23 proc.

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis nagrinėta literatūra.

Mokumo (likvidumo) rodikliai

Rodiklis	Formulė	Atskleidžia...	Vertinamas
Bendrojo trumpalaikio mokumo koeficientas dar vadinamas bendroju likvidumu, padengimo koeficientu, einamuoju mokumo koeficientu. (Current ratio)	Trumpalaikis turtas / Trumpalaikiai įsipareigojimai	įmonės galimybes trumpalaikiu turtu padengti trumpalaikius įsipareigojimus. Bendrojo trumpalaikio mokumo koeficiento padidėjimą lemia trumpalaikio turto didėjimas ir trumpalaikių įsiskolinimų sumažėjimas, taigi juo įmonė gali pagerinti atsiskaitymus su užsakovais	Šis rodiklis vertinamas blogai, kai yra mažesnis už 1. Vidutinė rodiklio reikšmė sudaro 1,2 – 2 (kartai) (Nasdaq OMX, 2010). Obi (1999) teigia, jog trumpalaikio mokumo koeficientas yra analogiškas grynajam apyvartiniam kapitalui, kurį sudaro skirtumas tarp trumpalaikio turto ir trumpalaikių įsipareigojimų, todėl nėra tikslinga skaičiuoti abu šiuos rodiklius.
Greitojo trumpalaikio mokumo koeficientas dar vadinamas skubaus padengimo koeficientu, kritinio likvidumo (įvertinimo) koeficientu (Acid test (Quick) ratio)	(Trumpalaikis turtas - atsargos) / Trumpalaikiai įsipareigojimai	kokią dalį trumpalaikiame turte sudaro atsargos, taigi ar įmonė pajėgi padengti trumpalaikius įsipareigojimus likvidžiu turtu. Kaip teigia Smalenskas (2007), yra matoma tikroji įmonės mokumo situacija, kadangi iš trumpalaikio turto yra atimama jo mažiausiai likvidi dalis.	Praktikoje koeficientas svyruoja apie 1. Tačiau prekybinėse įmonėse jis būna apie 0,5 (Nasdaq OMX, 2010). Pagal Buškevičiūtę ir kt. (2010), šis rodiklis vertinamas gerai jei yra 1-0,3.
Apyvartinio kapitalo manevringumo koeficientas	Atsargos / Apyvartinis kapitalas	Kokia apyvartinio kapitalo dalis nenaudojama atsargose, t. y. nemobili.	Kuo šis rodiklis mažesnis, tuo geriau. (Mackevičius ir kt. 2014).
Bendrasis skolos koeficientas, dar vadinamas kapitalo arba turto įsiskolinimo koeficientu (debt ratio)	Visi įsipareigojimai / Turtas	kiek vienam turto eurui tenka skolų arba kokia dalis skolintų lėšų panaudojama formuojant įmonės turtą. Rodiklis yra svarbus kreditoriams, kadangi parodo, kiek apsaugotos jų lėšos (Nasdaq OMX, 2010).	Kuo didesnis rodiklis, tuo žemesnis saugumo lygis. Rodiklis yra vertinamas labai gerai jei yra mažesnis už 0,5, ir nepakankamai, jeigu didesnis negu 0,7 (Mackevičius ir kt. 2014). Taigi kuo didesnę dalį savininkai finansuoja savomis lėšomis tuo įmonės saugumo lygis yra aukštesnis. Optimalus dydis yra 0,5 (Antanavičienė, Šimelytė, 2013).
Ilgalaikių skolų koeficientas, dar vadinamas finansinės rizikos rodikliu, proc. (Long-term debt to assets)	Ilgalaikiai įsipareigojimai / Turtas	kokią dalį įmonės turto sudaro ilgalaikės skolos. Šis rodiklis praverčia analizuojant trumpalaikį mokumą, kadangi jeigu iš ilgalaikių įsipareigojimų finansuojamas įmonės turtas didėja, tai reiškia, kad mažėja trumpalaikių skolų negrąžinimo rizika.	Labai gerai vertinama, kai šis koeficientas yra lygus arba mažesnis negu 30 proc., blogai – kai didesnis kaip 50 proc. (Antanavičienė, Šimelytė, 2013).

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis nagrinėta literatūra.

Veiklos efektyvumo rodikliai

Rodiklis		Formulė	Atskleidžia...	Vertinimas
Atsargų apyvartumas (Inventory turnover)	Kartais	Pardavimo savikaina/Atsargos (vidutinės)	kiek kartų per metus įmonė atnaujiną atsargas, t. y. kiek padaro apyvartų.	Atsargų apyvartumas kartais vertinamas teigiamai, kai yra kuo didesnis, kadangi tai reiškia, kad atsargos greitai virsta pinigais. Vis dėlto, anot Obi (1999) per didelis atsargų apyvartumas gali rodyti, kad įmonė nuolat pritrūksta tam tikrų atsargų ir ją nurungia konkurentai. O jei atsargų apyvartumas per mažas, galimas daiktas, kad įmonėje yra daug likvidaus turto techniškai pasenusiose atsargose.
	Dienomis	365/Apyvartumas kartais	per kiek dienų atnaujinamos atsargos; laikas, reikalingas medžiagoms arba gamybinėms atsargoms paversti pagaminta produkcija ir ją realizuoti. Kuo mažiau, tuo geriau.	
Pardavimo savikainos lygis, %		Pardavimo savikaina/ pardavimo pajamos	įmonės padarytas pagrindines sąnaudas vienam pardavimo pajamų eurui. Iš šio rodiklio galima spręsti apie įmonės pagrindinės veiklos efektyvumą ir jos sugebėjimą kontroliuoti išlaidas.	Pardavimo savikainos lygis yra vertinamas gerai, jeigu sudaro 50-90 proc., tai reikštų, jog vienam pardavimo pajamų eurui uždirbti reikia 50-90 centų sąnaudų (Mackevičiaus ir kt. 2014).
Ilgalaikio turto apyvartumas (Fixed assets turnover)		Pardavimo pajamos / Ilgalaikis turtas	kiek vienas ilgalaikio turto euras uždirba pardavimo pajamų. Apibūdina sugebėjimą panaudoti ilgalaikį turtą (Antanavičienė, Šimelytė, 2013).	Kuo didesnė šio rodiklio reikšmė, tuo su mažesnėmis investicijomis į ilgalaikį turtą uždirbamos didesnės pardavimo pajamos, tuo aukštesnis įmonės ilgalaikio turto valdymo efektyvumo lygis (Nasdaq OMX, 2010).

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis nagrinėta literatūra.

Pinigų srautų rodikliai

Rodiklis	Formulė	Atskleidžia...	Vertinimas
Grynojo pinigų srauto grąža iš pardavimo	Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai / pardavimo pajamos	kiek vienam pardavimo eurui tenka grynojo pinigų srauto iš pagrindinės veiklos.	Anot Mackevičiaus ir kt. (2014), literatūroje nėra pateikiame pinigų srautų santykinų finansinių rodiklių orientacinių reikšmių. Dėl to šiuos rodiklius reikėtų lyginti su praėjusių metų rodikliais ir stebėti jų tendenciją.
Grynujų pinigų srauto grąža iš turto	Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai / Turtas	turto panaudojimo efektyvumą ir yra turto pelningumo rodiklio pakaitalas. Kiekvienam vadovui svarbu žinoti, kiek realiai jo įmonės turimas turtas „atneša pinigų“.	Atsižvelgiama į tai, jog investitoriams yra patrauklesnės tos įmonės, kurios turi didesnius pinigų srautus.
Grynojo pinigų srauto grąža iš nuosavo kapitalo	Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai / Nuosavas kapitalas	investicijų efektyvumą bei tikrąją nuosavybės grąžą, t. y. koks pinigų srautas iš pagrindinės veiklos tenka vienam nuosavo kapitalo eurui.	
Trumpalaikių įsipareigojimų apmokėjimo pinigais koeficientas	Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai / Trumpalaikiai įsipareigojimai	kokia dalis trumpalaikių įsipareigojimų gali būti padengta pinigais.	Gera dirbančiose įmonėse rodiklis ne mažesnis nei 0,5, mažesnė reikšmė rodytų kritišką įmonės būklę. Kuo rodiklis aukštesnis, tuo įmonės finansinė būklė geresnė.
Ilgalaikių įsipareigojimų apmokėjimo pinigais koeficientas	Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai / Ilgalaikiai įsipareigojimai	per kiek ataskaitinių laikotarpių, esant pastoviam grynojo pinigų srauto iš pagrindinės veiklos dydžiui, įmonė galėtų padengti savo ilgalaikius įsipareigojimus.	Kuo rodiklis aukštesnis, tuo įmonės finansinė būklė geresnė.
Visų įsipareigojimų apmokėjimo pinigais koeficientas	Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai / Visi įsipareigojimai	kokią dalį visų įsipareigojimų įmonė gali padengti pinigais.	Kuo rodiklis aukštesnis, tuo įmonės finansinė būklė geresnė.

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis nagrinėta literatūra.

Pelno (nuostolių) ataskaitos dinaminė lentelė, eur.

Eil. Nr.	Straipsniai	2010	2011	2012	2013	2014	Pasikeitimai (+/-)				Pasikeitimai (proc.)			
							2011-2010 m.	2012-2011 m.	2013-2012 m.	2014-2013 m.	2011-2010 m.	2012-2011 m.	2013-2012 m.	2014-2013 m.
I.	PARDAVIMO PAJAMOS	1467604	1581466	1882143	1682797	1926748	113862	300677	-199347	243951	7,76	19,01	-10,59	14,50
II.	PARDAVIMO SAVIKAINA	1124782	1118573	1372469	1170587	1342318	-6210	253896	-201882	171731	-0,55	22,70	-14,71	14,67
III.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	342822	462893	509674	512209	584430	120072	46781	2535	72221	35,02	10,11	0,50	14,10
IV.	VEIKLOS SĄNAUDOS	414695	420695	432064	404024	464870	5999	11370	-28040	60846	1,45	2,70	-6,49	15,06
IV. 1.	Pardavimo	128704	152754	206635	120313	139461	24050	53881	-86323	19149	18,69	35,27	-41,78	15,92
IV.2.	Bendrosios ir administracinės	285992	267941	225429	283711	325409	-18051	-42512	58283	41698	-6,31	-15,87	25,85	14,70
V.	TIPINIS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	(71874)	42199	77610	108185	119559	114072	35411	30575	11374	-158,71	83,92	39,40	10,51
VI.	KITA VEIKLA	11875	(1128)	2673	328	1372	-13003	3801	-2344	1044	-109,50	-336,88	-87,71	317,81
VI. I.	Pajamos	17886	1920	22520	5073	50346	-15966	20600	-17447	45273	-89,27	1073,00	-77,47	892,38
VI.2.	Sunaudos	6012	3048	19847	4745	48974	-2963	16799	-15103	44229	-49,29	551,11	-76,09	932,16
VII.	FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	(32018)	(29120)	(27861)	(27910)	(29367)	2899	1258	-49	-1457	-9,05	-4,32	0,17	5,22
VII.1.	Pajamos	596	0	1	118	255	-596	1	117	137	-100,00		13433,33	116,50
VII.2.	Sąnaudos	32614	29120	27862	28027	29621	-3495	-1258	165	1594	-10,71	-4,32	0,59	5,69
VIII.	ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	(92017)	11951	52422	80604	91565	103968	40471	28182	10961	-112,99	338,64	53,76	13,60
IX.	PAGAUTE													
X.	NETEKIMAI													
XI.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOK	(92017)	11951	52422	80604	91565	103968	40471	28182	10961	-112,99	338,64	53,76	13,60
XII.	PELNO MOKESTIS	0	0	0	9298	15323	0	0	9298	6025				64,80
XIII.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	(92017)	11951	52422	71306	76242	103968	40471	18884	4936	-112,99	338,64	36,02	6,92

Pelno (nuostolių) ataskaitos struktūrinė lentelė, eur.

Eil. Nr.	Straipsniai	2010		2011		2011-2010 m.	2012		2012-2011 m.	2013		2013-2012 m.	2014		2014-2013 m.
		Eur.	proc.	Eur.	proc.		Eur.	proc.		Eur.	proc.		Eur.	proc.	
I.	PARDAVIMO PAJAMOS	1467604	100	1581466	100		1882143	100		1682797	100,00		1926748	100	
II.	PARDAVIMO SAVIKAINA	1124782	76,64	1118573	70,73	-5,91	1372469	72,92	2,19	1170587	69,56	-3,36	1342318	69,67	0,11
III.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	342822	23,36	462893	29,27	5,91	509674	27,08	-2,19	512209	30,44	3,36	584430	30,33	-0,11
IV.	VEIKLOS SĄNAUDOS	414695	28,26	420695	26,60	-1,66	432064	22,96	-3,65	404024	24,01	1,05	464870	24,13	0,12
IV. 1.	Pardavimo	128704	8,77	152754	9,66	0,89	1	0,00	-9,66	120313	7,15	7,15	139461	7,24	0,09
IV.2.	Bendrosios ir administracinės	285992	19,49	267941	16,94	-2,54	225429	11,98	-4,97	283711	16,86	4,88	325409	16,89	0,03
V.	TIPINIS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	(71874)	-4,90	42199	2,67	7,57	77610	4,12	1,46	108185	6,43	2,31	119559	6,21	-0,22
VI.	KITA VEIKLA	11875	0,81	(1128)	-0,07	-0,88	2673	0,14	0,21	328	0,02	-0,12	1372	0,07	0,05
VI. I.	Pajamos	17886	1,22	1920	0,12	-1,10	22520	1,20	1,08	5073	0,30	-0,90	50346	2,61	2,31
VI.2.	Sąnaudos	6012	0,41	3048	0,19	-0,22	19847	1,05	0,86	4745	0,28	-0,77	48974	2,54	2,26
VII.	FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	(32018)	-2,18	(29120)	-1,84	0,34	(27861)	-1,48	0,36	(27910)	-1,66	-0,18	(29367)	-1,52	0,13
VII.1.	Pajamos	596	0,04	0	0,00	-0,04	1	0,00	0,00	118	0,01	0,01	255	0,01	0,01
VII.2.	Sąnaudos	32614	2,22	29120	1,84	-0,38	27862	1,48	-0,36	28027	1,67	0,19	29621	1,54	-0,13
VIII.	IPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	(92017)	-6,27	11951	0,76	7,03	52422	2,79	2,03	80604	4,79	2,00	91565	4,75	-0,04
IX.	PAGAUTE	0	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
X.	NETEKIMAI	0	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
XI.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOK	(92017)	-6,27	11951	0,76	7,03	52422	2,79	2,03	80604	4,79	2,00	91565	4,75	-0,04
XII.	PELNO MOKESTIS	0	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	9298	0,55	0,55	15323	0,80	0,24
XIII.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	(92017)	-6,27	11951	0,76	7,03	52422	2,79	2,03	71306	4,24	1,45	76242	3,96	-0,28

Balanso ataskaitos dinaminė lentelė, eur.

7 priedas

	TURTAS	2010	2011	2012	2013	2014	Pasikeitimai (+/-)				Pasikeitimai (proc.)			
							2011- 2010 m.	2012- 2011 m.	2013- 2012 m.	2014- 2013 m.	2011- 2010 m.	2012- 2011 m.	2013- 2012 m.	2014- 2013 m.
A.	ILGALAIKIS TURTAS	963655	969717	939044	1230341	1208284	6062	-30672	291297	-22057	0,63	-3,16	31,02	-1,79
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS	1573	459	442	434	1556	-1114	-17	-8	1122	-70,84	-3,60	-1,83	258,37
1.3.	Patentai, licencijos	1573	459	442	434	1556	-1114	-17	-8	1122	-70,84	-3,60	-1,83	258,37
II.	MATERIALUSIS TURTAS	962082	969258	938602	1229907	1206728	7176	-30656	291305	-23179	0,75	-3,16	31,04	-1,88
II.1.	Žemė	678617	678617	678617	905651	905651	0	0	227034	0	0,00	0,00	33,46	0,00
II.2.	Pastatai ir statiniai	167685	154619	141553	128486	115420	-13066	-13066	-13066	-13066	-7,79	-8,45	-9,23	-10,17
II.3.	Mašinos ir įrengimai	1576	1091	606	121		-485	-485	-485	-121	-30,77	-44,45	-79,97	-100,00
II.4.	Transporto priemonės	19422	40076	35067	106339	90125	20654	-5009	71272	-16214	106,34	-12,50	203,25	-15,25
II.5.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	32327	32401	20305	16562	22784	74	-12096	-3743	6222	0,23	-37,33	-18,43	37,57
II.6.	Nebaigia statyba	62455	62455	62455	72747	72747	0	0	10292	0	0,00	0,00	16,48	0,00
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS	696423	658155	823080	815490	886876	-38267	164925	-7590	71386	-5,49	25,06	-0,92	8,75
I.	ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS	576204	508590	564344	599439	588820	-67614	55754	35095	-10619	-11,73	10,96	6,22	-1,77
I.1.	Atsargos	575055	507955	563771	595884	586952	-67100	55816	32113	-8932	-11,67	10,99	5,70	-1,50
I.1.1.	Žaliavos ir komplektavimo gaminiai	413	403	359	395	449	-10	-44	36	54	-2,31	-10,91	9,91	13,56
I.1.4.	Pirktos prekės, skirtos perparduoti	574642	507552	563411	595489	507428	-67090	55860	32078	-88061	-11,68	11,01	5,69	-14,79
I.1.5.	Ilgalaikis materialusis turtas, skirtas parduoti					79076			0	79076				
1.2.	Išankstiniai apmokėjimai	1149	635	573	3555	1867	-514	-62	2982	-1688	-44,72	-9,76	520,26	-47,47
1.3.	Nebaigtos vykdyti sutartys													
II.	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	70233	60083	107414	33278	14053	-10150	47331	-74136	-19226	-14,45	78,78	-69,02	-57,77
II.1.	Pirkėjų įsiskolinimas	69272	59511	106935	31114	7618	-9761	47424	-75822	-23495	-14,09	79,69	-70,90	-75,51
II.2.	Dukterinių asocijuotų įmonių skolos													
II.3.	Kitos gautinos sumos	961	572	479	2165	6434	-389	-94	1686	4270	-40,46	-16,35	352,15	197,26
III.	KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS		4859	4444	4284	4147	4859	-415	-159	-138		-8,55	-3,58	-3,21
III.3.	Kitas trumpalaikis turtas		4859	4444	4284	4147	4859	-415	-159	-138		-8,55	-3,58	-3,21
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	49986	84623	146878	178488	279857	34637	62255	31610	101368	69,29	73,57	21,52	56,79
	TURTO, IŠ VISO:	1660078	1627872	1762124	2045831	2095160	-32206	134252	283707	49328	-1,94	8,25	16,10	2,41

lentelės tęsinys 55 psl.

	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	2010	2011	2012	2013	2014	Pasikeitimai (+/-)				Pasikeitimai (proc.)			
							2011-2010 m.	2012-2011 m.	2013-2012 m.	2014-2013 m.	2011-2010 m.	2012-2011 m.	2013-2012 m.	2014-2013 m.
C.	NUOSAVAS KAPITALAS	926533	938484	990905	1065108	1141350	11950,88	52421,80	74202,39	76242,18	1,29	5,59	7,49	7,16
I.	KAPITALAS	289620	289620	289620	292516	292516	0,00	0,00	2896,20	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00
I.1	Įstatinis (pasirašytasis)	289620	289620	289620	292516	292516	0,00	0,00	2896,20	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00
III.	REZERVAI	28962	28962	28962	28962	29252	0,00	0,00	0,00	289,62	0,00	0,00	0,00	1,00
III.1.	Privalomasis	28962	28962	28962	28962	29252	0,00	0,00	0,00	289,62	0,00	0,00	0,00	1,00
IV.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	607951	619902	672323	743630	819582	11950,88	52421,80	71306,19	75952,56	1,97	8,46	10,61	10,21
IV.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	(92017)	11951	52422	71306	76242	103967,79	40470,92	18884,38	4935,99	-112,99	338,64	36,02	6,92
IV.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	699968	607951	619902	672323	743340	-92016,91	11950,88	52421,80	71016,57	-13,15	1,97	8,46	10,56
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	733545	689388	771219	980723	953810	-44156,63	81830,40	209504,75	-26913,81	-6,02	11,87	27,17	-2,74
I.	PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	459376	459376	459376	622073	622073	0,00	0,00	162696,36	0,00	0,00	0,00	35,42	0,00
I.1	Finansinės skolos	459376	459376	459376	622073	622073	0,00	0,00	162696,36	0,00	0,00	0,00	35,42	0,00
I.1.3	Kitos finansinės skolos	459376	459376	459376	622073	622073	0,00	0,00	162696,36	0,00	0,00	0,00	35,42	0,00
II.	PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	274169	230012	311843	358651	331737	-44156,63	81830,40	46808,39	-26913,81	-16,11	35,58	15,01	-7,50
II.3.	Skolos tiekėjams	245093	197545	280447	317117	280482	-47547,79	82902,28	36669,37	-36634,33	-19,40	41,97	13,08	-11,55
II.4.	Gauti išankstiniai apmokėjimai	771	692	2026	809	3351	-79,36	1334,57	-1217,85	2542,86	-10,29	192,88	-60,10	314,47
II.5.	Pelno mokesčio įsipareigojimai				9298	12998	0,00	0,00	9297,67	3700,76	0,00	0,00	0,00	39,80
II.6.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	2676	2751	2469	3124	4609	75,01	-282,38	655,12	1484,88	2,80	-10,26	26,53	47,53
II.8	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	25628	29024	26900	28304	30296	3395,51	-2124,07	1404,08	1992,01	13,25	-7,32	5,22	7,04
	NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO:	1660078	1627872	1762124	2045831	2095160	-32205,75	134252,20	283707,14	49328,37	-1,94	8,25	16,10	2,41

Balanso ataskaitos struktūrinė lentelė, eur.

8 priedas

	TURTAS	2010 m.		2011 m.		2011- 2010 m.	2012 m.		2012- 2011 m.	2013 m.		2013- 2012 m.	2014 m.		2014- 2013 m.
		eur.	proc.	eur.	proc.		eur.	proc.		eur.	proc.		eur.	proc.	
A.	ILGALAIKIS TURTAS	963655	58,05	969717	59,57	1,52	939044	53,29	-6,28	1230341	60,14	6,85	1208284	57,67	-2,47
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS	1573	0,09	459	0,03	-0,07	442	0,03	0,00	434	0,02	0,00	1556	0,07	0,05
I.3.	Patentai, licencijos	1573	0,09	459	0,03	-0,07	442	0,03	0,00	434	0,02	0,00	1556	0,07	0,05
II.	MATERIALUSIS TURTAS	962082	57,95	969258	59,54	1,59	938602	53,27	-6,28	1229907	60,12	6,85	1206728	57,60	-2,52
II.1.	Žemė	678617	40,88	678617	41,69	0,81	678617	38,51	-3,18	905651	44,27	5,76	905651	43,23	-1,04
II.2.	Pastatai ir statiniai	167685	10,10	154619	9,50	-0,60	141553	8,03	-1,47	128486	6,28	-1,75	115420	5,51	-0,77
II.3.	Mašinos ir įrengimai	1576	0,09	1091	0,07	-0,03	606	0,03	-0,03	121	0,01	-0,03		0,00	-0,01
II.4.	Transporto priemonės	19422	1,17	40076	2,46	1,29	35067	1,99	-0,47	106339	5,20	3,21	90125	4,30	-0,90
II.5.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	32327	1,95	32401	1,99	0,04	20305	1,15	-0,84	16562	0,81	-0,34	22784	1,09	0,28
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS	696423	41,95	658155	40,43	-1,52	823080	46,71	6,28	815490	39,86	-6,85	886876	42,33	2,47
I.	ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS	576204	34,71	508590	31,24	-3,47	564344	32,03	0,78	599439	29,30	-2,73	588820	28,10	-1,20
I.1.	Atsargos	575055	34,64	507955	31,20	-3,44	563771	31,99	0,79	595884	29,13	-2,87	586952	28,01	-1,11
I.1.1.	Žaliavos ir komplektavimo gaminiai	413	0,02	403	0,02	0,00	359	0,02	0,00	395	0,02	0,00	449	0,02	0,00
I.1.4.	Pirktos prekės, skirtos perparduoti	574642	34,62	507552	31,18	-3,44	563411	31,97	0,79	595489	29,11	-2,87	507428	24,22	-4,89
I.1.5.	Ilgalaikis materialusis turtas, skirtas parduoti		0,00		0,00	0,00		0,00	0,00		0,00	0,00	79076	3,77	3,77
I.2.	Išankstiniai apmokėjimai	1149	0,07	635	0,04	-0,03	573	0,03	-0,01	3555	0,17	0,14	1867	0,09	-0,08
II.	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	70233	4,23	60083	3,69	-0,54	107414	6,10	2,40	33278	1,63	-4,47	14053	0,67	-0,96
II.1.	Pirkėjų įsiskolinimas	69272	4,17	59511	3,66	-0,52	106935	6,07	2,41	31114	1,52	-4,55	7618	0,36	-1,16
II.3.	Kitos gautinos sumos	961	0,06	572	0,04	-0,02	479	0,03	-0,01	2165	0,11	0,08	6434	0,31	0,20
III.	KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS		0,00	4859	0,30	0,30	4444	0,25	-0,05	4284	0,21	-0,04	4147	0,20	-0,01
III.3.	Kitas trumpalaikis turtas		0,00	4859	0,30	0,30	4444	0,25	-0,05	4284	0,21	-0,04	4147	0,20	-0,01
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	49986	3,01	84623	5,20	2,19	146878	8,34	3,14	178488	8,72	0,39	279857	13,36	4,63
	TURTO, IŠ VISO:	1660078	100,00	1627872	100,00		1762124	100,00		2045831	100,00		2095160	100,00	

lentelės tęsinys 57 psl.

	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	2010 m.		2011 m.		2011- 2010 m.	2012 m.		2012- 2011 m.	2013 m.		2013- 2012 m.	2014 m.		2014- 2013 m.
		eur.	proc.	eur.	proc.		eur.	proc.		eur.	proc.		eur.	proc.	
C.	NUOSAVAS KAPITALAS	926533	55,81	938484	57,65	1,84	990905	56,23	-1,42	1065108	52,06	-4,17	1141350	54,48	2,41
I.	KAPITALAS	289620	17,45	289620	17,79	0,35	289620	16,44	-1,36	292516	14,30	-2,14	292516	13,96	-0,34
I.1	Įstatinis (pasirašytasis)	289620	17,45	289620	17,79	0,35	289620	16,44	-1,36	292516	14,30	-2,14	292516	13,96	-0,34
III.	REZERVAI	28962	1,74	28962	1,78	0,03	28962	1,64	-0,14	28962	1,42	-0,23	29252	1,40	-0,02
III.1.	Privalomasis	28962	1,74	28962	1,78	0,03	28962	1,64	-0,14	28962	1,42	-0,23	29252	1,40	-0,02
IV.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	607951	36,62	619902	38,08	1,46	672323	38,15	0,07	743630	36,35	-1,81	819582	39,12	2,77
IV.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	(92017)	-5,54	11951	0,73	6,28	52422	2,97	2,24	71306	3,49	0,51	76242	3,64	0,15
IV.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	699968	42,16	607951	37,35	-4,82	619902	35,18	-2,17	672323	32,86	-2,32	743340	35,48	2,62
D.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS														
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	733545	44,19	689388	42,35	-1,84	771219	43,77	1,42	980723	47,94	4,17	953810	45,52	-2,41
I.	PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	459376	27,67	459376	28,22	0,55	459376	26,07	-2,15	622073	30,41	4,34	622073	29,69	-0,72
I.1	Finansinės skolos	459376	27,67	459376	28,22	0,55	459376	26,07	-2,15	622073	30,41	4,34	622073	29,69	-0,72
I.1.3.	Kitos finansinės skolos	459376	27,67	459376	28,22	0,55	459376	26,07	-2,15	622073	30,41	4,34	622073	29,69	-0,72
II.	PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	274169	16,52	230012	14,13	-2,39	311843	17,70	3,57	358651	17,53	-0,17	331737	15,83	-1,70
II.3.	Skolos tiekėjams	245093	14,76	197545	12,14	-2,63	280447	15,92	3,78	317117	15,50	-0,41	280482	13,39	-2,11
II.4.	Gauti išankstiniai apmokėjimai	771	0,05	692	0,04	0,00	2026	0,12	0,07	809	0,04	-0,08	3351	0,16	0,12
II.5.	Pelno mokesčio įsipareigojimai									9298	0,45	0,45	12998	0,62	0,17
II.6.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	2676	0,16	2751	0,17	0,01	2469	0,14	-0,03	3124	0,15	0,01	4609	0,22	0,07
II.8	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	25628	1,54	29024	1,78	0,24	26900	1,53	-0,26	28304	1,38	-0,14	30296	1,45	0,06
	NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO:	1660078	100,00	1627872	100,00		1762124	100,00		2045831	100,00		2095160	100,00	

Pinigų srautų ataskaitos dinaminė lentelė, eur.

Eil. Nr.	Straipsniai	2010	2011	2012	2013	2014	Pasikeitimai (eur.)				Pasikeitimai (proc.)			
							2011-2010 m.	2012-2011 m.	2013-2012 m.	2014-2013 m.	2011-2010 m.	2012-2011 m.	2013-2012 m.	2014-2013 m.
I.	Pagrindinės veiklos pinigų srautai													
I.1.	Grynasis pelnas (nuostoliai)	(92017)	11951	52422	71306	76242	103968	40471	18884	4936	-112,99	338,64	36,02	6,92
I.2.	Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos	30700	37916	35664	35328	36400	7216	(2252)	(336)	1072	23,50	-5,94	-0,94	3,03
I.4.	Atsargų (padidėjimas) sumažėjimas	(18559)	67100	(55816)	(32113)	8932	85659	(122916)	23703	41045	-461,54	-183,18	-42,47	-127,81
I.5.	Išankstinių apmokėjimų (padidėjimas) sumažėjimas	473	514	62	(2982)	1688	41	(452)	(3044)	4670	8,70	-87,94	-4911,21	-156,59
I.7.	Pirkėjų įsiskolinimo (padid.) sumaž.	61211	9761	(47424)	75822	23495	(51450)	(57185)	123246	(52326)	-84,05	-585,87	-259,88	-69,01
I.9.	Kitų gautinų sumų (padid.) sumaž.	(961)	389	94	(1686)	(4270)	1350	(295)	(1779)	(2584)	-140,46	-75,95	-1902,17	153,27
I.10.	Kito trumpalaikio turto (padidėjimas) sumažėjimas	65954	(4859)	415	159	138	(70813)	5274	(256)	(22)	-107,37	-108,55	-61,65	-13,64
I.12.	Trumpalaikių skolų tiekėjams ir gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas (sumažėjimas)	54416	(47627)	84237	35452	(34091)	(102043)	131864	(48785)	(69543)	-187,52	-276,87	-57,91	-196,16
I.13.	Pelno mokesčio įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)	70	-	-	9298	3701	(70)	-	9298	(5597)	-100,00			-60,20
I.14.	Su darbo santykiais susijusių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)	(136)	75	(282)	655	1485	211	(357)	938	830	-155,34	-476,45	-332,00	126,66
I.16.	Kitų mokėtinų sumų ir įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)	8316	3396	(2124)	1404	1992	(4920)	(5520)	3528	588	-59,17	-162,56	-166,10	41,87
I.17.	Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto perleidimo rezultatų eliminavimas	(933)	1718	1022	(724)	2305	2652	(696)	(1746)	3029	-284,08	-40,52	-170,81	-418,53
I.18.	Finansinės ir investicinės veiklos rezultatų eliminavimas	32237	29120	27861	27910	29367	(3117)	(1258)	49	1457	-9,67	-4,32	0,17	5,22
I.19.	Kitų nepiniginų straipsnių eliminavimas	(866)	(784)				82	784	-	-	-9,50	-100,00		
	Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai	139903	108669	96130	219828	147383	(31234)	(12539)	123698	(72446)	-22,33	-11,54	128,68	-32,96

lentelės tęsinys 59 psl.

9 priedo tęsinys

Eil. Nr.	Straipsniai	2010	2011	2012	2013	2014	Pasikeitimai (eur.)				Pasikeitimai (proc.)			
							2011-2010 m.	2012-2011 m.	2013-2012 m.	2014-2013 m.	2011-2010 m.	2012-2011 m.	2013-2012 m.	2014-2013 m.
II.	Investicinės veiklos pinigų srautai						-	-	-	-				
II.1.	Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) įsigijimas	(23821)	(46275)	(24839)	(327277)	(16879)	(22454)	21437	(302438)	310397	94,26	-46,32	1217,61	-94,84
II.2.	Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) perleidimas	9154	579	18825	1376	232	(8575)	18246	(17450)	(1144)	-93,67	3150,00	-92,69	-83,16
II.7.	Gauti dividendai, palūkanos	3					(3)	-	-	-	-100,00			
	Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai	(14664)	(45696)	(6013)	(325901)	(16648)	(31032)	39683	(319888)	309253	211,63	-86,84	5319,60	-94,89
III.	Finansinės veiklos pinigų srautai													
III.1.	Pinigų sr., susiję su įm. savininkais				2896				2896	(2896)				-100,00
III.1.1.	Akcijų išleidimas				2896				2896	(2896)				-100,00
III.2.	Pinigų srautai, susiję su kitais finansavimo šaltiniais	(80138)	(28336)	(27861)	135180	(27918)	51802	475	163041	(163098)	-64,64	-1,68	-585,19	-120,65
III.2.1.	Finansinių skolų padidėjimas	267054	193481	64585	162696	-	(73573)	(128895)	98111	(162696)	-27,55	-66,62	151,91	-100,00
III.2.1.1.	Paskolų gavimas	267054	193481	64585	-	-	(73573)	(128895)	(64585)	-	-27,55	-66,62	-100,00	
III.2.2.	Finansinių skolų sumažėjimas	(347192)	(221816)	(92447)	(25066)	(28022)	125376	129369	67381	(2956)	-36,11	-58,32	-72,89	11,79
III.2.2.1.	Paskolų grąžinimas	(315382)	(193481)	(64585)			121901	128896	64585	-	-38,65	-66,62	-100,00	
III.2.2.3.	Sumokėtos palūkanos	(31810)	(28336)	(27862)	(25066)	(28022)	3475	474	2796	(2956)	-10,92	-1,67	-10,04	11,79
III.2.5.	Kiti finansinės veiklos <...> padid.			1	118	104	-	1	117	(14)			13433,33	-11,58
III.2.6.	Kiti finansinės veiklos pinigų srautų sumažėjimai				(2568)		-	-	(2568)	2568				-100,00
	Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai	(80138)	(28336)	(27861)	138076	(27918)	51802	475	165937	(165994)	-64,64	-1,68	-595,59	-120,22
V.	Valiutų kursų pasikeitimo įtaka <...> pinigų ekvivalentų likučiui				(393)	(1449)			(393)	(1055)				268,34
VI.	Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)	45101	34637	62255	31610	101368	(10464)	27618	(30645)	69758	-23,20	79,74	-49,23	220,68
VII.	Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje	4884	49986	84623	146878	178488	45101	34637	62255	31610	923,37	69,29	73,57	21,52
VIII.	Pinigai <...> laikotarpio pabaig.	49986	84623	146878	178488	279857	34637	62255	31610	101368	69,29	73,57	21,52	56,79

Pinigų srautų ataskaitos struktūrinė lentelė, eur.

10 priedas

Eil. Nr.	Straipsniai	2010		2011		2011- 2010 m.	2012		2012- 2011 m.	2013		2013- 2012 m.	2014		2014- 2013 m.
		eur.	proc.	eur.	proc.		eur.	proc.		eur.	proc.		eur.	proc.	
I.	Pagrindinės veiklos pinigų srautai														
I.1.	Grynasis pelnas (nuostoliai)	(92017)	-65,77	11951	11,00	76,77	52422	54,53	43,53	71306	32,44	-22,10	76242	51,73	19,29
I.2.	Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos	30700	21,94	37916	34,89	12,95	35664	37,10	2,21	35328	16,07	-21,03	36400	24,70	8,63
I.4.	Atsargų (padidėjimas) sumažėjimas	(18559)	-13,27	67100	61,75	75,01	(55816)	-58,06	-119,81	(32113)	-14,61	43,45	8932	6,06	20,67
I.5.	Išankstinių apmokėjimų (padidėjimas) sumažėjimas	473	0,34	514	0,47	0,13	62	0,06	-0,41	(2982)	-1,36	-1,42	1688	1,15	2,50
I.7.	Pirkėjų įsiskolinimo (padidėjimas) sumažėjimas	61211	43,75	9761	8,98	-34,77	(47424)	-49,33	-58,32	75822	34,49	83,83	23495	15,94	-18,55
I.9.	Kitų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas	(961)	-0,69	389	0,36	1,05	94	0,10	-0,26	(1686)	-0,77	-0,86	(4270)	-2,90	-2,13
I.10.	Kito trumpalaikio turto (padidėjimas) sumažėjimas	65954	47,14	(4859)	-4,47	-51,61	415	0,43	4,90	159	0,07	-0,36	138	0,09	0,02
I.12.	Trumpalaikių skolų tiekėjams ir gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas (sumažėjimas)	54416	38,90	(47627)	-43,83	-82,72	84237	87,63	131,46	35452	16,13	-71,50	(34091)	-23,13	-39,26
I.13.	Pelno mokesčio įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)	70	0,05	-	0,00	-0,05	-	0,00	0,00	9298	4,23	4,23	3701	2,51	-1,72
I.14.	Su darbo santykiais susijusių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)	(136)	-0,10	75	0,07	0,17	(282)	-0,29	-0,36	655	0,30	0,59	1485	1,01	0,71
I.15.	Atidėjinių padidėjimas (sumažėjimas)		0,00		0,00	0,00		0,00	0,00		0,00	0,00			0,00
I.16.	Kitų mokėtinų sumų ir įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)	8316	5,94	3396	3,12	-2,82	(2124)	-2,21	-5,33	1404	0,64	2,85	1992	1,35	0,71
I.17.	Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto perleidimo rezultatų eliminavimas	(933)	-0,67	1718	1,58	2,25	1022	1,06	-0,52	(724)	-0,33	-1,39	2305	1,56	1,89
I.18.	Finansinės ir investicinės veiklos rezultatų eliminavimas	32237	23,04	29120	26,80	3,75	27861	28,98	2,19	27910	12,70	-16,29	29367	19,93	7,23
I.19.	Kitų nepiniginų straipsnių eliminavimas	(866)	-0,62	(784)	-0,72	-0,10			0,72						
	Gryniesi pagrindinės veiklos pinigų srautai	139903	100,00	108669	100,00		96130	100,00		219828	100,00		147383	100,00	

lentelės tęsinys 61 psl.

Eil. Nr.	Straipsniai	2010		2011		2011- 2010 m.	2012		2012- 2011 m.	2013		2013- 2012 m.	2014		2014- 2013m.
		eur.	proc.	eur.	proc.		eur.	proc.		eur.	proc.		eur.	proc.	
II.	<u>Investicinės veiklos pinigų sr.</u>														
II.1.	Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) įsigijimas	(23821)	162,45	(46275)	101,27	-61,18	(24839)	413,06	311,79	(327277)	100,42	-312,63	(16879)	101,39	0,97
II.2.	Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) perleidimas	9154	-62,43	579	-1,27	61,16	18825	-313,06	-311,79	1376	-0,42	312,63	232	-1,39	-0,97
II.7.	Gauti dividendai, palūkanos	3	-0,02			0,02									
	<u>Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai</u>	(14664)	100,00	(45696)	100,00		(6013)	100,00		(325901)	100,00		(16648)	100,00	
III.	<u>Finansinės veiklos pinigų sr.</u>														
III.1.	Pinigų srautai, susiję su įmonės savininkais	-								2896	2,10	2,10			-2,10
III.1.1.	Akcijų išleidimas									2896	2,10	2,10			-2,10
III.2.	Pinigų srautai, susiję su kitais finansavimo šaltiniais	(80138)	100,00	(28336)	100,00	0,00	(27861)	100,00	0,00	135180	97,90	-2,10	(27918)	100,00	2,10
III.2.1.	Finansinių skolų padidėjimas	267054	-333,24	193481	-682,81	-349,57	64585	-231,81	451,00	162696	117,83	349,64	-		-117,83
III.2.11	Paskolų gavimas	267054	-333,24	193481	-682,81	-349,57	64585	-231,81	451,00	-		231,81	-		
III.2.2.	Finansinių skolų sumažėjimas	(347192)	433,24	(221816)	782,81	349,56	(92447)	331,81	-450,99	(25066)	-18,15	-349,97	(28022)	100,37	118,53
III.2.21	Paskolų grąžinimas	(315382)	393,55	(193481)	682,81	289,26	(64585)	231,81	-451,00			-231,81			0,00
III.2.23	Sumokėtos palūkanos	(31810)	39,69	(28336)	100,00	60,30	(27862)	100,00	0,00	(25066)	-18,15	-118,16	(28022)	100,37	118,53
III.2.5.	Kiti finansinės veiklos pinigų srautų padidėjimai						1	0,00		118	0,09	0,09	104	-0,37	-0,46
III.2.6.	Kiti finansinės veiklos pinigų srautų sumažėjimai									(2568)	-1,86	-1,86			1,86
	<u>Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai</u>	(80138)	100,00	(28336)	100,00		(27861)	100,00		138076	100,00		(27918)	100,00	
V.	<u>Valiutų kursų pasikeitimo įtaka grynujų pinigų <...> liku.</u>									(393)			(1449)		
VI.	<u>Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)</u>	45101		34637			62255			31610			101368		
VII.	<u>Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje</u>	4884		49986			84623			146878			178488		
VIII.	<u>Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje</u>	49986		84623			146878			178488			279857		

Santykiniai finansiniai rodikliai ir faktinės būsenos nuokrypiai

Eil. Nr.	Rodiklis		Rodiklio skaitinė reikšmė laikotarpiu tX_{it}					Santykinis nuokrypis I_{it}					Faktinės būsenos balas B_{it}					Nuokrypis Δ_t				
			2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
1	Bendrojo trumpalaikio mokumo koeficientas		2,54	2,86	2,64	2,27	2,67	1,69	1,91	1,76	1,51	1,78	169	191	176	151	178	69	91	76	51	78
2	Greitojo trumpalaikio mokumo koeficientas		0,44	0,65	0,83	0,61	0,9	0,59	0,87	1,11	0,81	1,20	59	87	111	81	120	-41	-13	11	-19	20
3	Bendrasis skolos koeficientas		0,44	0,42	0,44	0,48	0,46	1,36	1,43	1,36	1,25	1,30	136	143	136	125	130	36	43	36	25	30
4	Ilgalaikių skolų koeficientas		0,28	0,28	0,26	0,3	0,3	1,43	1,43	1,54	1,33	1,33	143	143	154	133	133	43	43	54	33	33
5	Bendrasis pardavimo pelningumas, %		23,36	29,27	27,08	30,44	30,33	1,73	2,17	2,01	2,25	2,25	173	217	201	225	225	73	117	101	125	125
6	Grynasis pardavimo pelningumas, %		-6,27	0,76	2,79	4,24	3,96	-0,84	0,10	0,37	0,57	0,53	-84	10	37	57	53	-184	-90	-63	-43	-47
7	Grynasis turto pelningumas, %		-5,42	0,73	3,09	3,75	3,68	-0,47	0,06	0,27	0,33	0,32	-47	6	27	33	32	-147	-94	-73	-67	-68
8	Grynasis nuosavo kapitalo pelningumas, %		-9,46	1,28	5,43	6,94	6,91	-0,63	0,09	0,36	0,46	0,46	-63	9	36	46	46	-163	-91	-64	-54	-54
9	Pardavimo savikainos lygis		0,77	0,71	0,73	0,7	0,7	1,04	1,13	1,10	1,14	1,14	104	113	110	114	114	4	13	10	14	14
10	Atsargų apyvartumas	kartais	1,99	2,07	2,56	2,02	2,27	0,91	0,95	1,17	0,93	1,04	91	95	117	93	104	-9	-5	17	-7	4
		dienomis	184	177	143	181	161	0,92	0,96	1,19	0,93	1,05	92	96	119	93	105	-8	-4	19	-7	5
11	Ilgalaikio turto apyvartumas		1,52	1,63	2	1,37	1,59	0,94	1,00	1,23	0,84	0,98	94	100	123	84	98	-6	0	23	-16	-2
12	Apyvartinio kapitalo manevringumo koeficientas		1,36	1,19	1,10	1,30	1,06	0,88	1,01	1,09	0,92	1,14	88	101	109	92	114	-12	1	9	-8	14
											SBt iš viso:		956	1310	1456	1329	1452	-344	10	156	29	152

UAB „GINLORA“ veiklos sąnaudų struktūra, proc.

Sąnaudos	2010 m	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Darbuotojų darbo užmokesčio ir su juo susiję mokesčiai (nagrinėjamu laikotarpiu dirbo 30 - 32 žmonės).	26	26	30	37	41
Prekybos patalpų nuoma (plotas nesikeitė ir sudarė 1620 m ² . Vidutinė vieno kvadratinio metro kaina 2010 m. buvo 3,5 eur., 2014 m. išaugo iki 5,2 eur.)	15	15	16	16	22
IT nusidėvėjimas ir amortizacija	7	7	7	8	8
Viso	48	48	53	61	71
Kitos įvairios (remonto ir eksploatacinės, banko paslaugos, teisinės paslaugos, komandiruotės, telekomunikacijų, veiklos mokesčių sąnaudos ir kitos)	52	52	47	39	29
Iš viso	100	100	100	100	100

UAB „Ginlora“ Bakalauro baigiamojo darbo užsakymas

UAB „Ginlora“

Įmonės kodas 245251710, PVM mok.k. LT452517113

Pramonės g. 23G, LT-78136 Šiauliai, tel/faks: 841 540633, el.p: info@ginlora.lt

Banko sąskaita Nr.LT12 7300 0100 4020 7310, „Swedbank“ AB

Šiauliai

Šiaulių universitetas

Socialinių mokslų fakultetas, vadybos katedra

2015 rugsėjo 1 d.

Šiuolaikinėmis sudėtingo konkurencingumo verslo sąlygomis labai svarbu turėti kuo daugiau išsamios informacijos apie finansinę įmonės būklę bei veiklos rezultatus, kad būtų galima objektyviai įvertinti dabartinę įmonės vietą rinkoje ir jos konkurencines galimybes ateityje.

Kai įmonės vadovas susiduria su finansine problema, ar nori suprasti ekonominį klausimą, susijusį su investicijomis ar prekybine įmonės veikla, jis gali naudotis daugeliu finansinės analizės metodų, kurie padėtų rasti atsakymus į iškeltus klausimus. Tačiau reikalingų (ir naudingų) instrumentų parinkimas bene svarbiausias veiksnys, nulemiantis teisingus analizės rezultatus.

Pagal darbo pobūdį ir sprendžiamus klausimus vadovai turi gauti itin segmentuotą informaciją – tik tokią, kokios jiems tuo metu reikia sprendžiant vienus ar kitus klausimus.

Mūsų įmonė suteiktų pakankamai informacijos studentui, kuris pasirinktų diplominio darbo temą „Finansinės būklės vertinimas UAB „Ginlora“ ir parengtų finansinių rodiklių sistemą ir jų analizės metodiką, kuri objektyviai įvertintų įmonės finansinę būklę, būtų racionali ir suprantama.

Direktorius

Vytautas Pikelis

Atsiliepimas iš UAB „Ginlora“ apie Bakalauro baigiamąjį darbą**UAB „Ginlora“**

Įmonės kodas 245251710, PVM mok.k. LT452517113

Pramonės g. 23G, LT-78136 Šiauliai, tel/faks: 841 540633, el.p: info@ginlora.lt

Banko sąskaita Nr.LT12 7300 0100 4020 7310, „Swedbank“ AB

Šiauliai

Šiaulių universitetas

Socialinių mokslų fakultetas, vadybos katedra

2016 sausio 4 d.

ĮMONĖS VADOVO ATILIEPIMAS

Lina Valčiukaitė, išnagrinėjusi Lietuvos bei užsienio mokslinius literatūros šaltinius bei įvertinusi įmonės veiklos ypatybes, parengė finansinių rodiklių sistemą ir jų analizės metodiką, kurią siūlo taikyti vertinant UAB „Ginlora“ finansinę būklę. Praktinė darbo reikšmė yra ta, kad finansinę būklę ir veiklos rezultatus identifikuojantys rodikliai yra apjungiami į vieną sistemą, juos standartizuojant, ir atliekama jau standartizuotų reikšmių analizė. Balo, rodančio „normalią būseną“ ir „faktinę būseną“ suteikimas ir jų nuokrypių skaičiavimas, vadovui, neturinčiam pakankamai finansinių kompetencijų, leidžia įvertinti bendrą įmonės finansinę būklę ir identifikuoti silpnąsias veiklos grandis. Siūlomas metodas bus taikomas praktikoje, nes yra racionalus, aiškus ir suprantamas.

Direktorius

Vytautas Pikelis